

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Документу державного планування

“ПРОГРАМА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ КАРПІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ НА 2026 РІК”

Розділ “Охорона навколишнього природного середовища”

Виконавець

ФОП Максимова Юлія Сергіївна, реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р..

Тел. : 044 338 9370

Email : office@juliesdata.com

Аналіз наданих даних виконується в геоінформаційних системах QGIS, SAGA за допомогою інструментів бази даних містобудівного кадастру QGISgp ©Yuliia Maksymova 2019 - 2022

juliesdata.com

facebook.com/juliesdata

[twitter @juliesdata](https://twitter.com/juliesdata)

Даний твір є об'єктом авторських прав. © Юлія Максимова, Олексій Бойко.

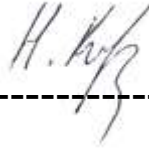
Поширення та цитування можливе лише за умови посилання на першоджерело.

Карпівка - 2025

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Геоеколог, менеджер природокористування,
кандидат географічних
наук_____

Корогода Н.П.

Керівник, спеціаліст із CEO
та геоінформаційних
систем_____

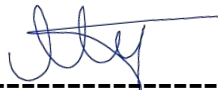

Бойко О.Ю.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 25-01 від 31 березня 2021р.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 05-05 від 02 лютого 2022р.

Інженер-геоінформатик,
спеціаліст із CEO,
к.т.н._____

Максимова Ю.С.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 25-03 від 31 березня 2021р.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії
післядипломної освіти та управління № 05-16 від 02 лютого 2022р.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	5
1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	6
Зміст та основні цілі ДДП	6
Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня	12
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДДП НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	15
2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка	15
2.2. Стан атмосферного повітря	20
2.3. Зміни клімату та викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря (парникові гази)	24
2.4. Радіаційний стан	27
2.5. Водні ресурси	28
2.6. Земельні ресурси, ґрунти та надра	39
2.7. Стан здоров'я мешканців	47
2.8 Біорізноманіття	51
2.9. Території, включені до складу ПЗФ	58
2.10 Землі лісового фонду, паркові та рекреаційні насадження	60
2.11 Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	60
2.12 Екомережа	61
2.13 Перспективні до заповідання території в межах громади	62
2.14 Історико-культурні об'єкти	64
2.15 Поводження з відходами	64
2.16 TOWS аналіз	70
2.17. Основні наявні екологічні проблеми території громади	74
2.18 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено	77
3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	84
4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДДП, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	86
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДДП, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДДП	90
Основні міжнародні та національні зобов'язання	90
Процедура ОВД	101
Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки	101
Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку	101
6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА	

ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	102
6.1 Атмосферне повітря	103
6.2 Клімат	104
6.3 Водні ресурси	106
6.4 Земельні ресурси	107
6.5 Відходи	108
6.6 Біорізноманіття	109
6.7 Природоохоронні території	110
6.8 Здоров'я населення	111
6.9 Історико-культурна спадщина	112
6.10 Транскордонний вплив	112
6.11 Результати розділу	113
7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	116
8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ	125
8.1 Вихідні дані для виконання оцінки	125
8.2 Використані інструменти та методи	125
8.3 Планувальні альтернативи	126
8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту	129
8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки	129
9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	130
10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	139
11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	139

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДДП	Документ державного планування
ДСТУ	Державний стандарт України
ДСанПіН	Державні санітарні правила і норми
ОДА	Обласна державна адміністрація
ТГ	Територіальна громада
ПЗФ	Природно-заповідний фонд
Програма	Ця Програма соціально-економічного та культурного розвитку Карпівської сільської ради на 2026 рік
Регіональна доповідь	Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області ¹
СЕО	Процедура стратегічної екологічної оцінки документу державного планування
Звіт	Цей звіт про стратегічну екологічну оцінку

1

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichniy-monitoring/regionalni-dopovidi-pro-stand-navkolyshnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>

ВСТУП

Замовник документу державного планування: Карпівська сільська рада, 53742, Дніпропетровська обл., Криворізький район, с.Карпівка, вул.Центральна,97А, (068) 710 7054; (050) 86 59011, info@karpivka.otg.dp.gov.ua.

Виконавець стратегічної екологічної оцінки ДДП "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Карпівської сільської ради на 2026 рік" — ФОП Максимова Юлія Сергіївна (реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р.).

1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Зміст та основні цілі ДДП

Відповідно до п. 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування - стратегії, плани, схеми, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

В таблиці 1.1 наведено основні стратегічні, оперативні цілі та заходи, які планується реалізувати в межах Програми.

Таблиця 1.1

Цілі, завдання та заходи "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Карпівської сільської ради на 2026 рік"*

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Основні заходи та завдання
1. Розвиток економічної спроможності громади	1.1. Підтримка та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу	- створення сприятливого середовища для розвитку підприємництва, проведення постійного відкритого діалогу органів влади та бізнесу; забезпечення; - дотримання вимог чинного законодавства України з питань державної регуляторної політики під час планування, підготовки проектів регуляторних актів, які регулюють підприємницьку діяльність та аналізів регуляторного впливу, відстеження впливу таких актів на підприємницьке середовище та їх перегляду; - ведення та своєчасне оновлення та наповнення інформацією розділу «Регуляторна діяльність», зокрема, плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів, реєстр чинних регуляторних актів, оприлюднення інформації про здійснення регуляторної діяльності тощо; - оприлюднення в газеті «Вісник» прийнятих регуляторних актів; - якісного обслуговування населення об'єктами торгівлі; - інформування суб'єктів господарювання з питань існуючих механізмів фінансово – кредитної підтримки бізнесу на рівні держави та іноземних кредитних ліній; - участь в регіональних, державних спеціалізованих тренінгах, круглих столах, семінарах фахівців виконкому сільської ради та її структурних підрозділів сільської ради з питань реалізації державної регуляторної політики, практичного застосування

		норм регуляторного законодавства; - популяризація підприємництва серед окремих категорій населення (внутрішньо переміщені особи, захисники і захисниці України, що повертаються з війни, молодь, старше покоління).
	1.2. Аграрний сектор та землекористування	- збільшення виробництва валової продукції сільського господарства; вирощування сільськогосподарських культур стійких до посухи; - розвиток тваринницької галузі та підприємств переробної промисловості; - залучення інвестицій в розвиток сільськогосподарських підприємств; - сприяння з визначення шкоди та збитків, завданих земельним ресурсам внаслідок збройної агресії російської федерації; - здійснення контролю за використанням і охороною земель за дотриманням земельного та природоохоронного законодавства; - здійснення заходів по збільшенню кількості договорів оренди з метою збільшення надходжень до сільського бюджету; - оформлення та укладання договорів оренди; - посилення взаємодії з державними органами щодо справляння плати за землю згідно укладених договорів оренди; - надання дозволів на розробку документації із землеустрою; - надання містобудівних умов і обмежень на забудову різного типу об'єктів нерухомості; - розроблення та надання будівельних паспортів на різні типи будівництва (добудови); - оформлення та видача паспортів прив'язки тимчасових споруд для провадження підприємницької та комунальної діяльності; - оформлення земельних ділянок під будівництво бетонних майданчиків для збирання твердих побутових відходів; - оформлення земельної ділянки під будівництво сортувального майданчика роздільно зібраних побутових відходів; - надання в оренду вільних земельних ділянок під будівництво сонячних батарей
	1.3. Розвиток співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями	- залучення інвестиційних ресурсів, коштів міжнародної технічної допомоги та грантових ресурсів для реалізації пріоритетних інфраструктурних проектів, концепцій публічних інвестиційних проектів; - співфінансування програм та проектів; - систематичне оновлення баз даних інвестиційних пропозицій у пріоритетних сферах інвестування, вільних об'єктів нерухомості, земельних ділянок тощо; - формування переліку публічних інвестиційних проектів та програм публічних інвестицій; - продовження реалізації інвестиційних проектів та заходів для створення комфортних умов проживання громадян, проведення капітальних та поточних ремонтів у закладах освіти, культури, медичних закладах на інших об'єктах соціальної інфраструктури; - реалізація природоохоронних проектів та заходів; - підвищення інвестиційної привабливості громади за рахунок функціонування стабільного економічного середовища;

		- реалізація заходів відповідно до меморандуму про співпрацю з питань соціально – економічного розвитку та впровадження екологічних заходів між Карпівською сільською радою, приватним акціонерним товариством «Інгулецький гірничо – збагачувальний комбінат» та громадською організацією «Криворізька фундація майбутнього».
	1.4. Податково - бюджетна діяльність	- застосування заходів, спрямованих на подолання негативних явищ в економіці, пов'язаних з повномасштабною агресією російської федерації; - підвищення рівня бюджетної самостійності сільського бюджету; - здійснення управління бюджетними коштами в межах встановлених бюджетних призначень із забезпеченням їх ефективного та раціонального використання; - мінімізація ризиків ухилення від сплати податків, недопущення зростання податкового боргу до сільського бюджету, встановлення об'єктивних критеріїв при наданні податкових пільг сільською радою в умовах розширення прав щодо самостійного прийняття рішень; - покращення співпраці між сільською радою та територіальним підрозділом державної податкової служби з виконаних планових показників дохідної частини сільського бюджету; - передача міжбюджетних трансфертів, затверджених рішеннями сільської ради на цілі, пов'язані з реалізацією програм та заходів, згідно Бюджетного Кодексу; - проведення раціональної та ефективної податково – бюджетної політики, дотримання фінансової дисципліни; - забезпечення своєчасної та в повному обсязі виплати заробітної плати та проведення розрахунків за спожиті енергоносії.
2. Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу	2.1. Підвищення якості надання освітніх послуг	- створення оптимальної мережі закладів дошкільної, загальної середньої освіти, приведення їх у відповідність до потреб громади, суспільних запитів і державних вимог; - забезпечення системного кваліфікованого психолого - педагогічного супроводу дітей в закладах освіти; - створення відкритого доступу до навчальних ресурсів, застосування нових технологій, реалізації освітніх проектів та ініціатив, проведення навчальних занять шляхом використання різних форм та технологій дистанційного навчання, дієвої системи дистанційного навчання, здійснення на її основі ефективного впровадження й використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітній діяльності; - створення безпечного освітнього середовища та сучасної матеріально – технічної бази закладів освіти, реалізація заходів, спрямованих на забезпечення інформатизації освіти, створення, підготовка, облаштування та введення в облік фонду захисних споруд найпростіших укриттів у відповідності до чинних до чинних стандартів, правил та норм, з огляду на наявну загрозу життю і здоров'ю учасників освітнього

		процесу внаслідок збройної агресії російської федерації та оголошення в Україні воєнного стану; - оновлення та утримання в належному технічному стані парку шкільних автобусів; - організація регулярного безоплатного підвезення учнів та педагогічних працівників до місця навчання і роботи та у зворотному напрямку; - проведення ремонтно – будівельних робіт із застосуванням енергозберігаючих та енергоефективних технологій, виготовлення або коригування проектно – кошторисної документації закладів освіти, в межах виділених бюджетних призначень; - підвищення активності та показників участі учнівської молоді та вчителів у конкурсах, спартакіадах, олімпіадах, фестивалях, семінарах на рівні громади, району, області; - сприяння підтримки обдарованих дітей; - підвищення рівня кваліфікації педагогічних працівників відповідно до сучасних вимог часу; - проведення фізкультурно – оздоровчої та спортивно - масової роботи в закладах освіти; - збереження наявної і подальше зміцнення навчально - матеріальної бази закладів освіти; - забезпечення якісно нового рівня розвитку освітньої галузі об'єднаної територіальної громади, створення у навчальних закладах умов, які відповідають сучасним вимогам розвитку освіти та забезпечують якісне проведення навчально-виховного процесу з урахуванням гендерного підходу; - приведення системи роботи навчальних закладів у відповідність з потребами особистості та змістом сучасних корекційно – освітніх послуг, обов'язкове включення батьків у процес навчання та виховання дитини, що може здійснюватися в контексті їх спільної взаємодії з педагогами, психологами, медичними працівниками, а також з різними інституціями, які опікуються долею дітей з особливими потребами; - створення умов для вдосконалення системи освіти та соціальної реабілітації дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю, шляхом упровадження інноваційних технологій, зокрема, інклюзивного навчання; - вдосконалення позашкільної освіти шляхом надання підтримки та забезпечення розвитку, створення додаткових можливостей для духовного, інтелектуального і фізичного розвитку осіб, які бажають здобути позашкільну освіту, з урахуванням гендерного бюджетування; - оновлення кадрового складу працівників, забезпечення навчальних закладів громади висококваліфікованими педагогічними кадрами, залучення талановитої молоді до педагогічної діяльності; - співпраця з дитячими оздоровчими центрами, таборами відпочинку з питань оздоровлення дітей пільгової категорії
	2.2. Забезпечення надання якісних медичних послуг	- забезпечення функціонування мережі закладів охорони здоров'я на території сільської ради, які будуть гарантувати охоплення населення ефективним, доступним та безоплатним медичним обслуговуванням; - забезпечення соціальної спрямованості бюджету сільської ради на фінансування заходів Комплексної

		Програми «Здоров'я населення Карпівської сільської територіальної громади на 2025 – 2027 роки»; – сприяння зміцненню матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я; – проведення ремонтних робіт із впровадженням енергозберігаючих заходів в закладах охорони здоров'я сільської ради; – вдосконалення системи охорони здоров'я щодо викликів, пов'язаних з пандеміями; – проведення роз'яснювальної роботи закладами охорони здоров'я серед населення громади щодо формування здорового способу життя, як основного чинника збереження та покращення здоров'я.
	2.3. Створення умов для занять фізичною культурою та спортом, залучення мешканців громади до здорового способу життя	– проведення капітальних/поточних ремонтів об'єктів, призначених для занять фізичною культурою і спортом; – розширення мережі спортивних та дитячих майданчиків; – проведення заходів щодо популяризації здорового способу життя серед мешканців громади; – розвиток спорту ветеранів.
	2.4. Створення умов для розвитку та популяризації культури в громаді (Створення умов для розвитку та популяризації культури і туризму в громаді)	– забезпечення надання закладами культури громади якісних культурно – мистецьких та інформаційно – просвітницьких заходів, їх підготовка та проведення; – проведення капітальних/поточних ремонтів будівель мережі закладів культури; – реалізація завдання з поступового створення сприятливого середовища для гармонійного розвитку потужного україномовного середовища; – забезпечення розвитку бібліотечної справи шляхом запровадження сучасних комп'ютерних інформаційних технологій, поповнення бібліотечних фондів україномовною літературою, проведення в бібліотеках різноманітних заходів; – участь колективів художньої самодіяльності, солістів та умільців територіальної громади в регіональних, Всеукраїнських та Міжнародних заходах; – оновлення технічного стану закладів культур; – придбання сучасних музичних інструментів та звукової апаратури, створення нових сучасних костюмів для творчих колективів закладів культури; – паспортизація об'єктів культурної спадщини; – розвиток фестивального туризму; – покращення професійної підготовки та перепідготовки працівників закладів культури.
	2.5. Забезпечення доступу населення громади до якісних адміністративних та соціальних послуг (Надання адміністративних послуг)	– відпрацювання ефективних механізмів надання якісних та доступних адміністративних послуг громадянам і суб'єктам господарювання; – підвищення якості надання адміністративних послуг через аналіз даних моніторингу їх надання та рівня задоволеності одержувачів; – створення безперешкодного середовища для всіх груп населення, забезпечення рівних можливостей кожній людині реалізувати свої права, отримувати адміністративні послуги на рівні з іншими шляхом інтегрування фізичної, інформаційної, цифрової, соціальної та громадянської безбар'єрності у відділі ЦНАП громади;

		- участь відділу ЦНАП громади у процесах цифрової трансформації та електронної інформаційної взаємодії з суб'єктами надання адміністративних послуг; - створення нових моделей комплексного обслуговування ветеранів, членів їх сімей, членів сімей загиблих Захисників і Захисниць України та внутрішньо перемішених осіб; - залучення населення до масштабного використання електронних сервісів та отримання електронних послуг; - втілення інноваційних підходів у діяльність відділу ЦНАП, їх популяризації у суспільстві; - досягнення високого рівня довіри мешканців громади до влади як надавача послуг; - організація надання фахових консультацій у приміщенні відділу ЦНАП
	2.6. Зайнятість населення та ринок праці	- співпраця з Широківським управлінням Криворізької філії Дніпропетровського обласного центру зайнятості з питань: - організації підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації - безробітних з урахуванням поточної та перспективної потреб ринку праці; - підвищення конкурентоспроможності на ринку праці осіб шляхом отримання ваучера для проходження перепідготовки за робітничою професією; - працевлаштування безробітних громадян, у тому числі шляхом надання компенсаційних виплат роботодавцям; - проведення професійної орієнтації населення
	2.7. Забезпечення соціального захисту, підтримки та інтеграції ветеранів війни, їх представників та інших вразливих груп населення (Соціальний захист населення)	- забезпечення виконання заходів щодо соціального захисту населення згідно з місцевими програмами; надання; - соціальних послуг з прийому документів для призначення державних соціальних допомог та субсидій; - матеріальної допомоги найбільш вразливим верствам населення на підставі рішень виконавчого комітету сільської ради з питань надання допомоги окремим категоріям населення; - соціальних послуг особам похилого віку та особам з інвалідністю, хворим, які за станом здоров'я потребують допомоги; - матеріальної допомоги на підтримку ветеранів війни, членів сімей таких осіб, членів сімей, загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей, загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України; - матеріальної допомоги громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; - забезпечення осіб з обмеженими фізичними можливостями засобами реабілітації; - організація надання допомоги внутрішньо переміщеним особам з урахуванням визначених потреб та виплата допомоги на проживання; - проведення інформаційно – роз'яснювальної роботи для учасників бойових дій, ветеранів війни, та внутрішньо перемішених осіб стосовно змін законодавства щодо забезпечення їхніх прав і свобод; - забезпечення інформування громадськості щодо реалізації їх прав на соціальний захист, чинних норм та нововведень в соціальному законодавстві, інформування

		з питань пільг, субсидій, усіх видів державних соціальних допомог, адресних допомог, компенсаційних виплат тощо
	2.8. Захист прав дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Підтримка сім'ї, дітей та молоді	– своєчасне виявлення та облік дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, надання у визначений законодавством строк таким дітям статусу дитини - сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування; – сприяння усиновленню дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; влаштування дітей під опіку (піклування), до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу; – ведення обліку дітей, які залишились без батьківського піклування, дітей – сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, усиновлених, влаштованих до прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу та соціально – реабілітаційних центрів; – співпраця з КЗ «Малий груповий будинок «Затишок» Вакулівської сільської ради Криворізького району з метою влаштування та перебування дітей в даному закладі та з Широківським центром надання соціальних послуг, діяльність якого спрямована на соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю; – проведення рейдів, профілактичних бесід з неповнолітніми з метою попередження бездоглядності, безпритульності, з батьками щодо попередження за неналежне виконання батьківських обов'язків; – забезпечення соціального супроводу дітей та сімей, що знаходяться у складних життєвих обставинах; – підтримка молодіжної ради; залучення молоді до громадського життя громади; – проведення заходів із запобігання та протидії домашньому насильству, або/та насильству за ознакою статті й гендерної нерівності у суспільстві; – посилення профілактичної роботи з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах; – надання соціальних послуг відповідно до державних стандартів з соціального супроводу, консультування, соціальної профілактики та соціальної адаптації. – реалізація заходів спрямованих на пропаганду здорового способу життя та профілактику негативних соціальних явищ в дитячому та молодіжному середовищі
	2.9. Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території громади (Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території)	– забезпечення населення надійним і якісним водопостачанням; – будівництво, капітальний та поточний ремонт водопровідних мереж; – розширення мережі існуючих водопроводів та об'єктів водозабезпечення; – благоустрій та реалізація інфраструктурних проектів, спрямованих на поліпшення екологічної ситуації в населених пунктах сільської ради та створення максимального рівня комфорту та затишку для мешканців громади; – утримання та _благоустрій кладовищ в населених пунктах сільської ради; – виконання комплексу заходів з підготовки об'єктів соціальної сфери до роботи в осінь – зимовий період;

		- оновлення матеріально - технічної бази комунального підприємства з метою покращення якості надання послуг; - надання фінансової підтримки комунальному підприємству «Вишневе»; - збереження та оновлення існуючих дитячих та спортивно - ігрових майданчиків у місцях масового відпочинку населення; - паспортизація дитячих та спортивних майданчиків в населених пунктах сільської ради; - розроблення генеральних планів с. Новомалинівка, с.Дем'янівка, с.Олександрія; - облаштування сходів адмінбудівлі Карпівської сільської ради пандусом; - розроблення Комплексного плану просторового розвитку територіальної громади.
	2.10. Транспорт та транспортна інфраструктура	- виконання комплексу заходів з утримання, нагляду та ремонту доріг; - залучення коштів обласного бюджету на капітальний ремонт автомобільних доріг загального користування місцевого значення; - посилення безпеки пасажирських перевезень та підвищення їх якості; - виконання перевізником умов договору щодо перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування; - забезпечення дотримання державної соціальної політики щодо пільгового перевезення громадян
	3. Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді	3.1. Забезпечення енергетичної безпеки громади - підвищення енергонебезпечності об'єктів за умови впровадження енергозберігаючих заходів на діючому енергообладнанні; - модернізація обладнання, заміна вікон, дверей та котлів, утеплення фасадів та дахів приміщень в закладах соціальної сфери; - розвиток альтернативної енергетики на території сільської ради; - впровадження енергозберігаючих заходів на діючому обладнанні
	3.2. Покращення екологічної ситуації на території громади	- поліпшення та вдосконалення збору та перевезення твердих побутових відходів; - упорядкування місць для збирання твердих побутових відходів, ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ; - посилення контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням зелених насаджень; - встановлення станцій моніторингу якості повітря (дослідження стану повітря із застосуванням сучасних технологій та інформаційних систем); - підвищення рівня екологічної свідомості і залучення громадськості до практичних дій для збереження довкілля
	3.3. Створення безпечного середовища в громаді	- попередження надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, ліквідації їх наслідків; - забезпечення умов оперативного реагування на ліквідацію надзвичайних ситуацій та реалізацію державної політики у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки;

		- створення умов для автономної роботи критично важливих об'єктів (генератори, резервні джерела живлення); - створення та оснащення пунктів незламності, аварійно-рятувальних постів; навчання населення діям у разі надзвичайних ситуацій (тренування, інформаційні кампанії); - реалізація проекту щодо будівництва місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення; - забезпечення оповіщення та інформування населення, підприємств, установ, організацій, органів управління і сил цивільного захисту про загрозу виникнення, або виникнення надзвичайних ситуацій через місцеву автоматизовану систему централізованого оповіщення (МАСЦО); - фінансування заходів галузевих програм за відповідним напрямком; - підтримка оперативно - рятувальної служби цивільного захисту для забезпечення пожежної безпеки на території сільської ради; - удосконалення механізму взаємодії сільської ради, виконавчого комітету, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності у процесі здійснення заходів захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій; - підвищення ефективності заходів щодо профілактики правопорушень, протидії злочинності та усунення причин і умов, що сприяють вчиненню протиправних дій; - створення належних умов роботи поліцейського офіцера громади; - попередження кримінальних проявів у молодіжному середовищі, боротьба з незаконним обігом зброї, наркотичних засобів, насильству в сім'ї, булінгу; - встановлення систем відеоспостереження у громадських місцях, біля навчальних закладів, адміністративних будівель та на в'їздах/виїздах до громади; - проведення роз'яснювальної роботи з метою підвищення рівня правової свідомості серед населення
--	--	--

*У таблиці 1.1. узагальнено цілі та заходи подані у розділах 2,3 Проєкту Програми

Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня

Інформацію щодо узгодженості ДДП із релевантними документами регіонального рівня наведено у таблицях нижче. У таблиці 1.2. наведено відомості про узгодженість основних положень ДДП із положеннями Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області до 2027 року ^[1]. Зауважимо, що визначені у Програмі завдання та заходи є достатньо узагальненими, тому їх вплив має бути уточнений на наступних етапах, в тому числі при визначенні конкретних заходів та їх характеристик.

Таблиця 1.2.

Узгодженість основних положень ДДП із положеннями Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області до 2027 року*

Стратегічні цілі ДДП	Цілі Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області до 2027 року			
	СЦ.1.	СЦ.2.	СЦ.3.	СЦ.4.
1. Розвиток економічної спроможності громади	++	+	0	0
2. Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу	+	0	++	++
3. Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді	0	++	+	0
Стратегічні цілі ДДП	СЦ.1.	СЦ.2.	СЦ.3.	СЦ.4.
	Цілі Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області до 2027 року			

^[1] Примітка. "+" - узгоджені частково, "++" - повністю узгоджені, "-" - є суперечності, "0" - нейтральний взаємозв'язок.

Роз'яснення до Стратегічних цілей Стратегії розвитку Дніпропетровської області на 2021-2027 роки:

Примітка.* Роз'яснення до Цілей Стратегії регіонального розвитку Дніпропетровської області до 2027 року:

СЦ.1. - Стратегічна ціль 1. «Посилення економічної конкурентоспроможності регіону»

СЦ.2. - Стратегічна ціль 2. «Екологічна та енергетична безпека»

СЦ.3. - Стратегічна ціль 3. «Забезпечення якісних умов життя»

СЦ.4. - Стратегічна ціль 4«Розвиток людського потенціалу»

Таблиця 1.3

Узгодженість ДДП із стратегічним цілям Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки

Стратегічні цілі ДДП	Стратегічні цілі Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки		
	СЦ.1.	СЦ.2.	СЦ.3.
1. Розвиток економічної спроможності громади	++	++	+
2. Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу	++	0	+

3.Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді	++	+	0
Стратегічні цілі ДДП	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3
	Стратегічні цілі Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки		

Роз'яснення до Стратегічних цілей Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки:

СЦ.1. - Стратегічна ціль 1. "Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах".

СЦ.2. - Стратегічна ціль 2. "Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів".

СЦ.3. - Стратегічна ціль 3. "Розбудова ефективного багаторівневого врядування".

Інформацію щодо узгодженості ДДП із цілями державної екологічної політики України на період до 2030 року наведено в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4
 Узгодженість ДДП із стратегічними цілями державної екологічної політики

Стратегічні цілі ДДП	Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року **				
	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
1. Розвиток економічної спроможності громади	+	+	0	0	0
2. Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу	0	0	0	+	0
3. Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді	+	++	+	+	0
Стратегічні цілі ДДП	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
	Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року				

**Пояснення цілей Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року:

"Ціль 1" - Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва;

"Ціль 2" - Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України;

"Ціль 3" - Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України;

"Ціль 4" - Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення;

"Ціль 5" - Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Інформація щодо узгодженості ДДП із Цілями сталого розвитку^[2] наведена в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5.

Узгодженість основних положень ДДП із Цілями сталого розвитку

Стратегічні цілі ДДП	Цілі сталого розвитку																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1. Розвиток економічної спроможності громади	+	+	0	0	0	0	0	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0
2. Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу	+	0	0	+	+	0	0	+	0	+	+	0	0	0	0	+	0
3. Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді	0	0	+	0	0	+	+	0	0	0	+	+	+	0	+	0	0
Стратегічні цілі ДДП	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	Цілі сталого розвитку																

[1] <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>

[2] <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf>

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДДП НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка

За даними багаторічних досліджень Українського гідрометеорологічного інституту ДСНС, що наведено у регіональній доповіді про стан навколишнього середовища [1] та Екологічному паспорті Дніпропетровської області [2], клімат територіальної громади — знаходиться в помірно-континентальній області. Континентальність клімату в області збільшується з південного заходу на схід, що підтверджується збільшенням у цьому напрямку амплітуди добових та річних температур повітря. Однією з особливостей клімату Дніпропетровщини є значні коливання погодних умов з року в рік. Помірно вологі роки змінюються різко посушливими, які нерідко посилюються дією суховіїв. Взагалі клімат характеризується відносно холодною зимою з нестійким сніговим покривом та жарким, посушливим літом.

Сучасний клімат Дніпропетровщини, як і України загалом, характеризує потепління, яке супроводжується деяким збільшенням річної суми опадів. Середня річна температура повітря, як головна характеристика глобального потепління, в порівнянні зі стандартним кліматичним періодом 1961 – 1990 рр. зросла на 1,00°C. Потепління більш значне в зимові та літні місяці. Найбільш збільшилася середня місячна температура січня по області на 1,9 °C. Поступово зростання температури місяців простежується в листопаді і грудні. Середня температура повітря за рік по області становить 9,2 – 10,5 °C тепла. Середня температура січня (найхолоднішого місяця) становить мінус 2,4 – 3,9 °C, середня температура липня (найтеплішого місяця) – плюс 22,1 – 23,5 °C. Абсолютний мінімум температури повітря по області відмічався у січні 1940 року і становив 32,5 – 34,3 °C морозу, а абсолютний максимум відмічався у серпні 2010 року і становив 39,6 – 40,5 °C, а по АМСЦ Дніпро 40,9°C. Зимовий період на Дніпропетровщині триває 87 – 99 днів – з 27 листопада – 1 грудня, коли відбувається стійкий перехід середньої добової температури повітря через 0°C у бік похолодання і починається зима, до 25 лютого – 5 березня, коли відбувається стійкий перехід середньої добової температури повітря через 0°C у бік потепління – починається весна. Взимку зазвичай, спостерігаються відлиги, кількість днів з якими за період грудень – лютий по області коливається від 45 до 56. Літній період (із середніми добовими температурами повітря 15 °C і вище), триває в області 121 – 136 днів – з 12 – 17 травня до 15 – 25 вересня.

Середня кількість опадів за рік становить 525 мм, змінюючись по території області від 453 до 585 мм. Кількість опадів по роках змінюється від 253 до 914 мм. У теплий період року (квітень – жовтень) опадів випадає 294 – 357 мм або 60 – 68% від річної кількості. У найбільш посушливі роки їх випадає в півтора – два рази менше. Недобір опадів порівняно з нормою, особливо в сукупності з високими температурами, обумовлює посухи.

Відносна вологість повітря коливається по області від 60% теплий у період року до 88 % у холодний період року, а кількість днів із відносною вологістю повітря 30 % та менше за період квітень – жовтень становить здебільшого 31 – 54. Режим зволоження території області створює в цілому позитивний баланс вологи в ґрунті. Але, значну повторюваність мають ґрунтові засухи, які негативно впливають на розвиток сільськогосподарських культур. Тривале бездощів'я, що нерідко спостерігається у період активної вегетації рослин. Зазначені вище зміни

температурного режиму призводять до зміни у розвитку природних процесів – встановлення і сходження снігового покриву, тобто до зміни тривалості сезонів року, періоду середньодобової температури повітря через певні межі (0,5°C, 10°C і 15°C).

Сніговий покрив на переважній частині території області утворюється в другій та третій декаді грудня, а сходиться у третій декадах лютого. Загальна тривалість залягання снігового покриву за зиму становить по області 43 – 74 днів, середня найбільша висота снігу за зиму за даними снігомірної зйомки – 12 – 19 см, тоді як максимальна висота його в окремі роки досягає 32 – 64 см. В останні десятиріччя досить часто відмічаються роки без сталого снігового покриву, або взагалі безсніжні зими. Встановлення снігового покриву відбувається в окремі роки раніше середніх багаторічних дат, проте він, як правило, не зберігається протягом зими або не встановлюється зовсім. Досить часто – 20 – 40 %, на півдні області 50 – 65 % відзначаються роки без стійкого снігового покриву, або взагалі безсніжні зими.

Вітровий режим області обумовлений загальними факторами циркуляційними південного сходу країни. Переважаючий напрямок вітру за рік по області східний, північний і північно-східний. Середня за рік швидкість вітру за даними метеостанцій характерна для рівнинної місцевості й становить по області 2,1 – 4,3 м/с. Середня місячна швидкість вітру змінюється протягом року від 1,6 – 2,2 м/с в липні та серпні – до 2,8 до 4,9 м/с в березні. Максимальна швидкість в окремі дні може досягати 33 – 40 м/с.

Серед несприятливих для основних галузей економіки, сільськогосподарського комплексу явищ погоди на території області відмічаються град, сильний вітер, дуже сильний дощ та зливи, гроза, град, ожеледь, ожеледиця, заморозки та інші. Середня багаторічна дата перших осінніх заморозків по області у повітрі – 5 – 15 жовтня, а останніх весняних заморозків – 15 – 26 квітня. Найпізніший весняний заморозок у повітрі зафіксовано 21 травня 2002 року, а на ґрунті – 27 травня 2001 року. Найбільш ранній осінній заморозок у повітрі відмічався 19 вересня 1987 року, а на ґрунті – 9 вересня 1991 та 1998 року[3].

Більш докладні для території громади метеорологічні показники наведено на схемах нижче, за даними [4].

Карпівка

47.67°N, 33.12°E (96 м над рівнем моря).
 Модель: ERA5T.

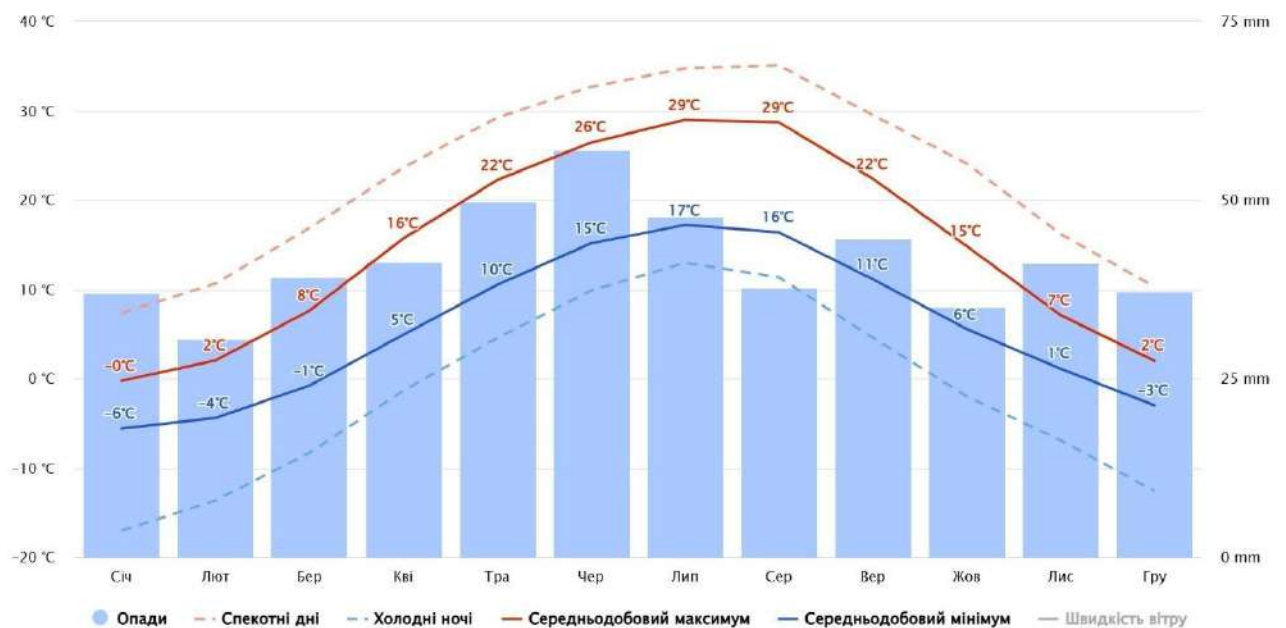

Рис.2.1. Середні температури та опади.

Карпівка

47.67°N, 33.12°E (96 м над рівнем моря).
 Модель: ERA5T.

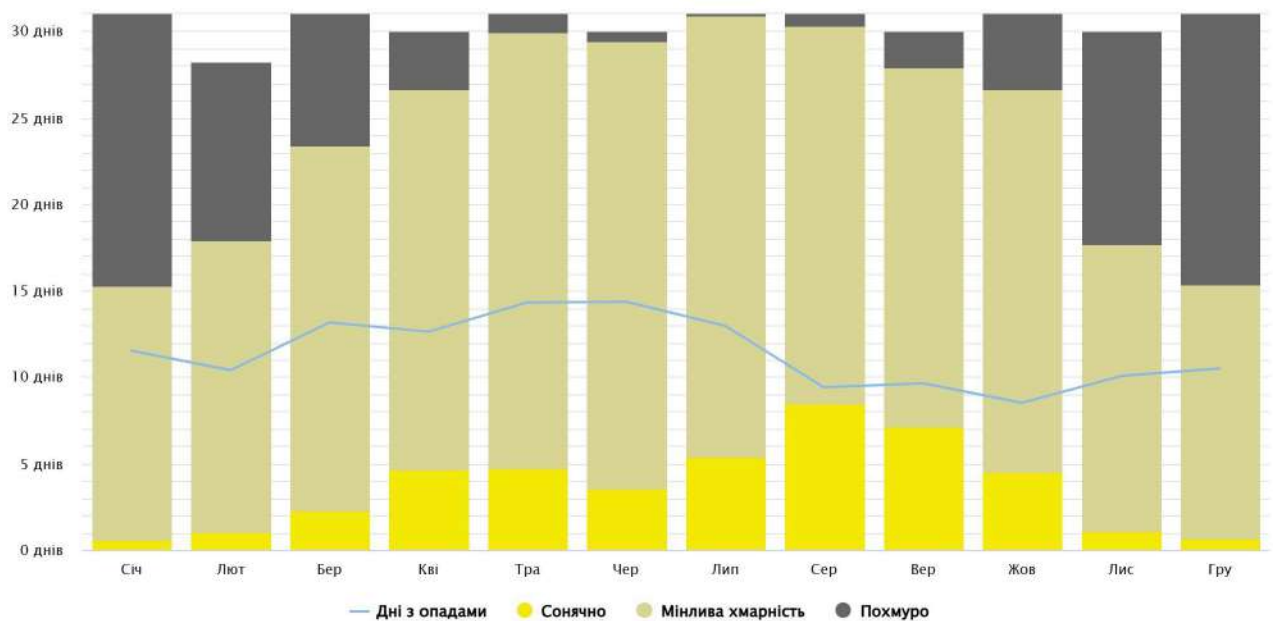

Рис.2.2. Співвідношення кількості сонячних та хмарних днів.

Карпівка

47.67°N, 33.12°E (96 м над рівнем моря).
 Модель: ERA5T.

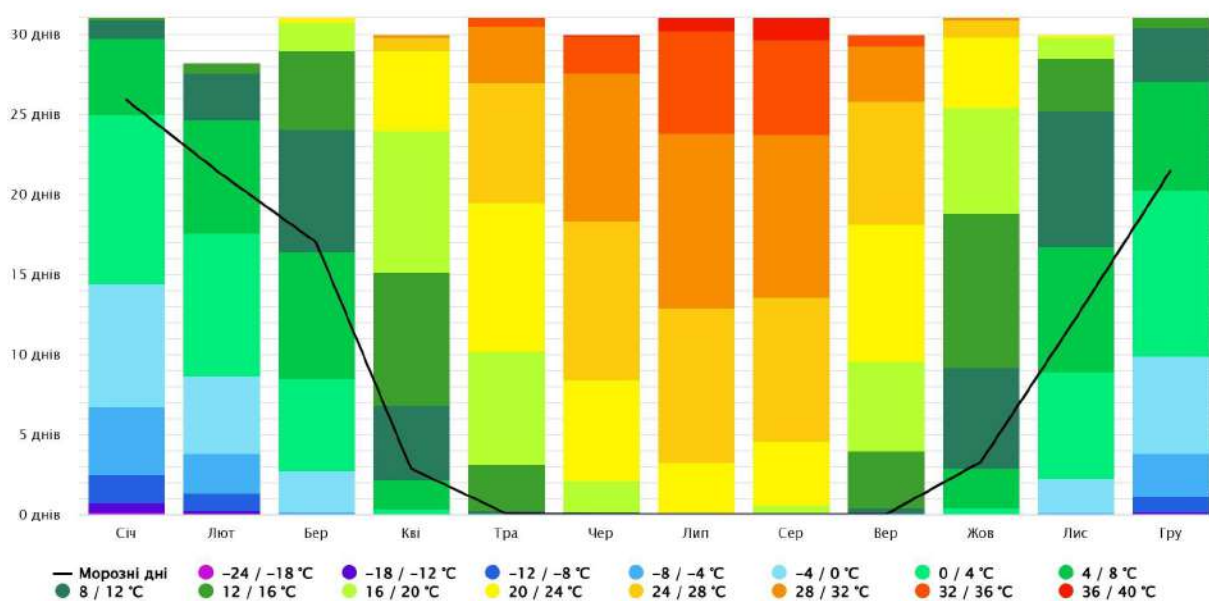

Рис.2.3. Максимальні температури

Карпівка

47.67°N, 33.12°E (96 м над рівнем моря).
 Модель: ERA5T.

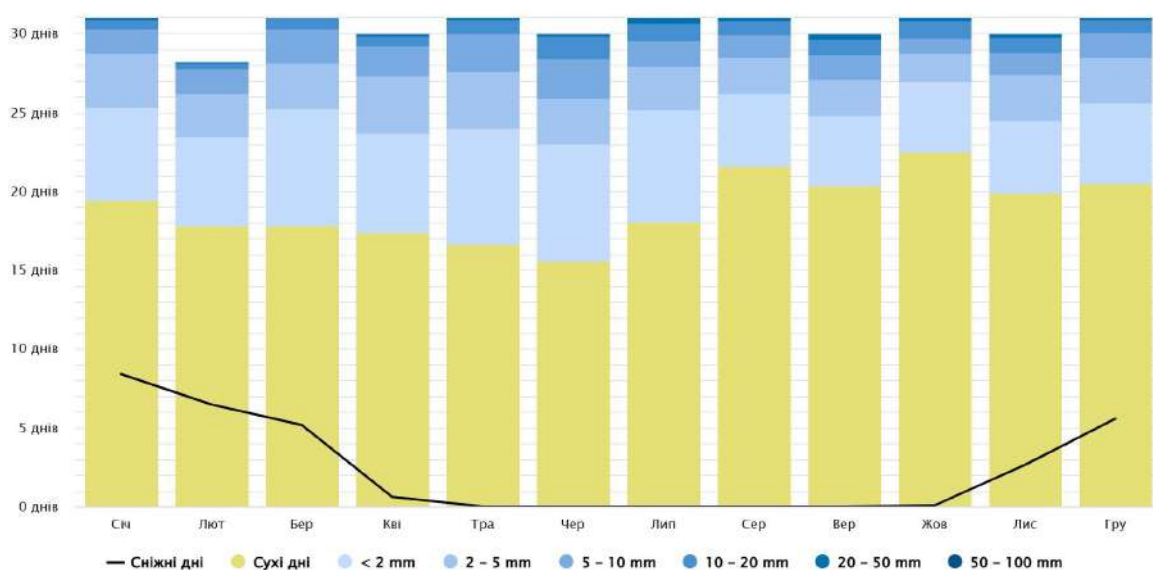

Рис.2.4. Кількість опадів

Карпівка

47.67°N, 33.12°E (96 м над рівнем моря).
 Модель: ERA5T.

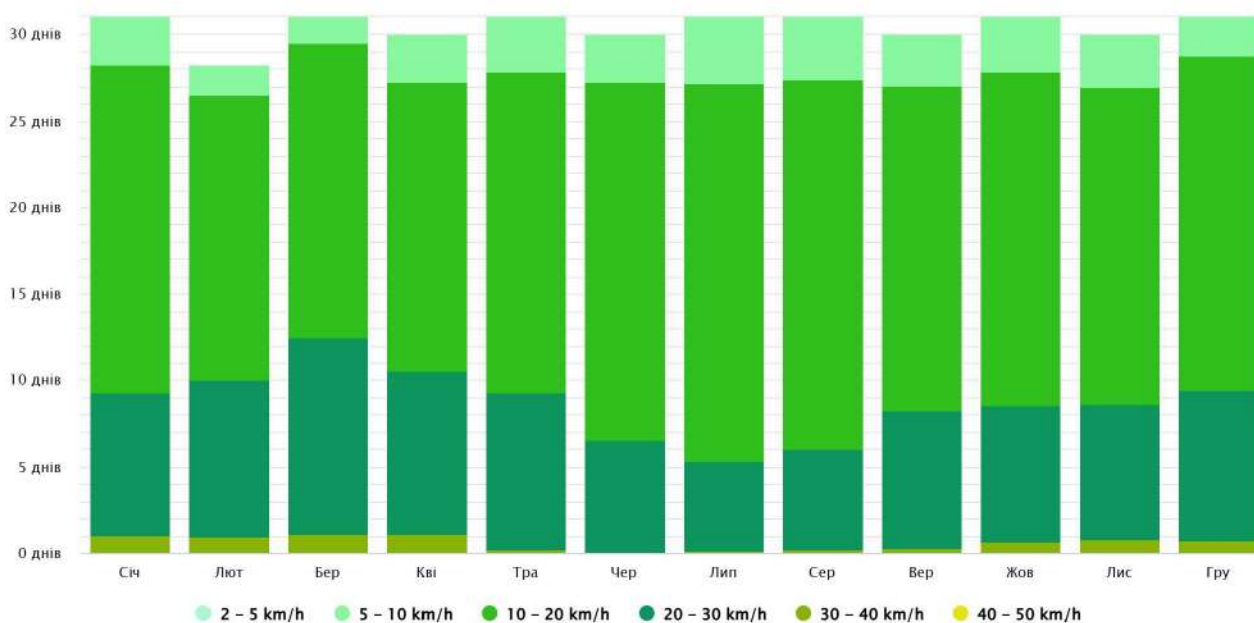

Рис.2.5. Швидкість вітру

Карпівка

47.67°N, 33.12°E (96 м над рівнем моря).
Модель: ERA5T.

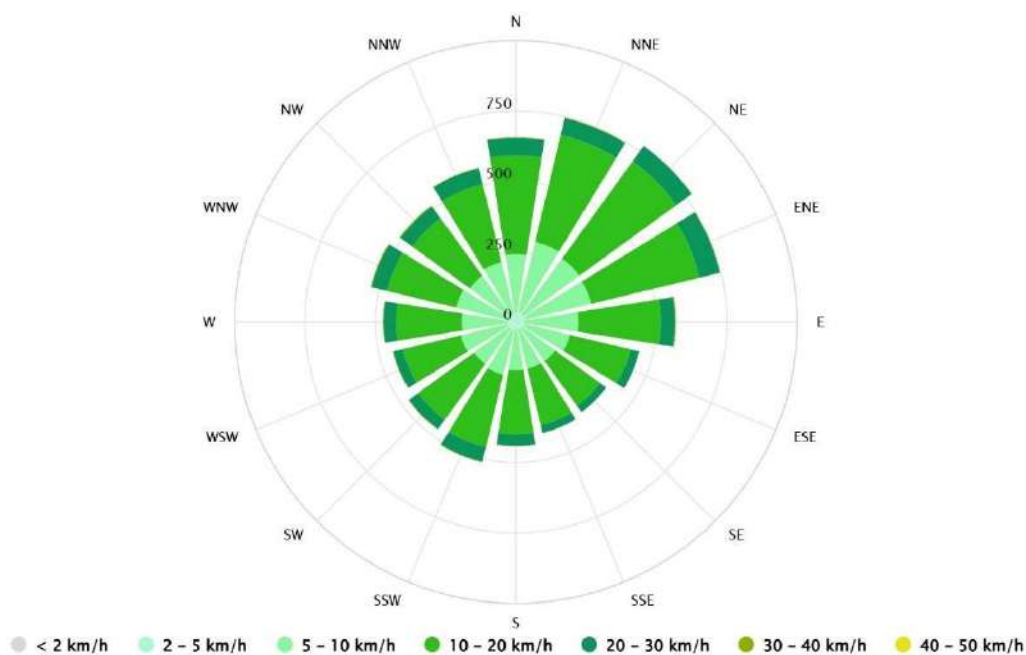

Рис.2.6. Напрями переважаючих вітрів

Зведена інформація середньорічних показників погоди міститься на рисунку 2.7.

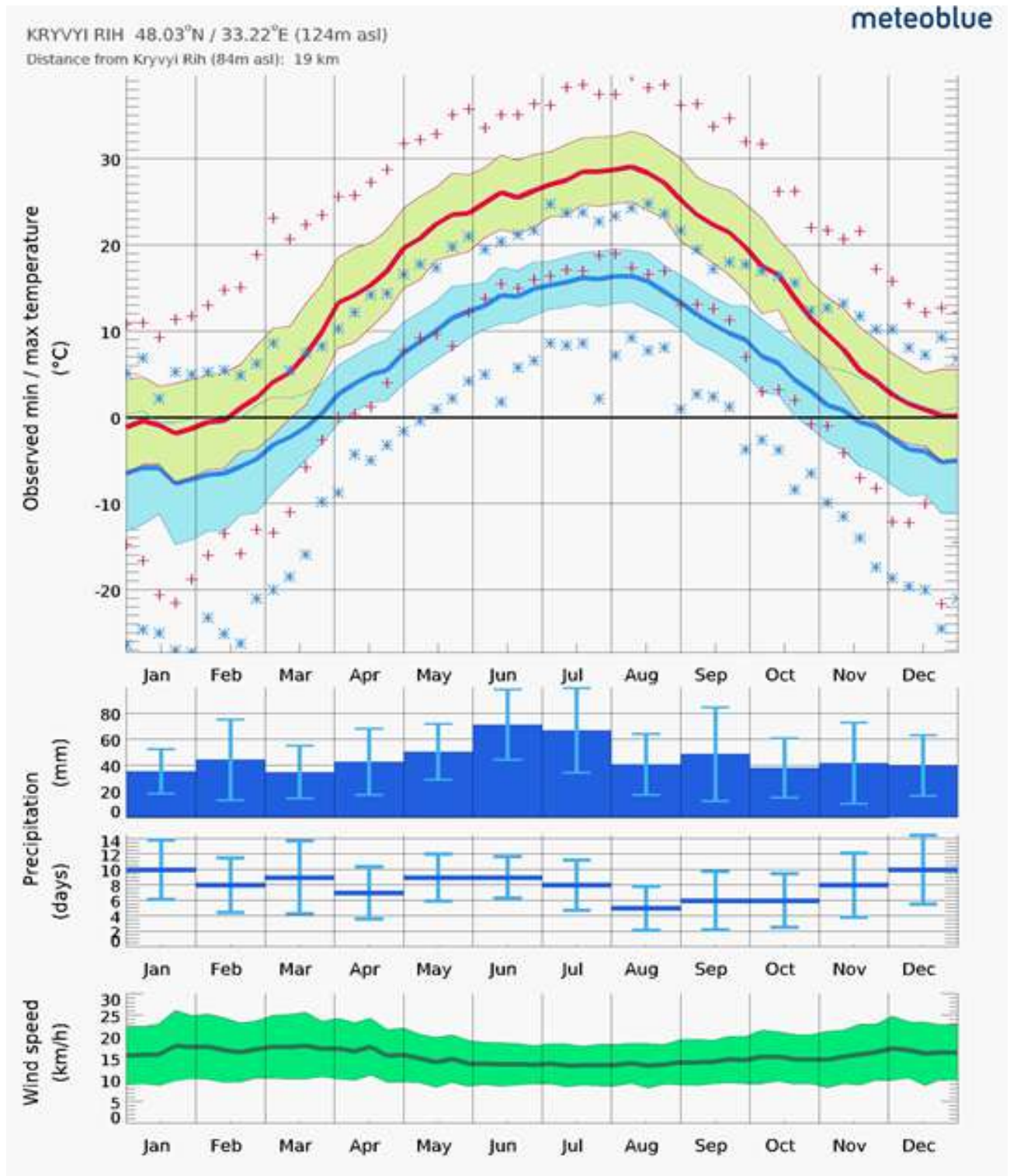

Рис.2.7. Розподіл основних метеопказників по станції Кривий Ріг.

[1]

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichniy-monitoring/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-s-eredovyshha-v-ukrayini/>

[2]

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichniy-monitoring/ekologichni-pasporty/>

[3]

<https://www.meteo.gov.ua/ua/>

[4]

https://www.meteoblue.com/uk/weather/historyclimate/climatemodelled/karpivka_ukraine_689208

2.2. Стан атмосферного повітря

У Карпівській територіальній громаді підприємства забруднювачі – найбільші платники екологічного податку: приватне акціонерне товариство «Інгулецький гірничо – збагачувальний комбінат» (zareєстроване в м.Кривий Ріг, діяльність здійснює на землях Карпівської територіальної громади), далі ПРАТ «Інгулецький ГЗК» - добування залізних руд. ПРАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат» відноситься до екологічно небезпечних об'єктів;

- ТОВ «Наdejда Л» (zareєстроване в м. Кривий Ріг, діяльність здійснює на землях Карпівської територіальної громади) - виробництво інших харчових продуктів, не віднесених до інших угруповань.

До складу ПРАТ «Інгулецький ГЗК» входять [\[http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf\]](http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf): - кар'єр з видобутку магнетитових кварцитів; - відвали пустих порід №№ 1, 2, 3; - дробильна фабрика, працююча за 4-х стадійною схемою дроблення до кінцевої фракції класу плюс 20 мм (13,5 %); - збагачувальні фабрики – РЗФ-1 (кульове подрібнення) і РЗФ-2 (рудне самоподрібнення); - хвостосховище; - цех технологічного автотранспорту по доставці руди до дробарок крупного дроблення і розкривних порід на відвали і перевантажувальні пункти; - залізничний цех, який здійснює транспортування розкривних порід у відвали і дамбу хвостосховища, а також забезпечує доставку концентрату зі складу готової продукції на станцію «Інгулець-Новий»; - електротехнічні об'єкти; - складське господарство та інші.

Згідно джерела [\[http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf\]](http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf) ПРАТ «Інгулецький ГЗК» і відповідно до положень Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.96 р. N173, ПРАТ «ІНГЗК» класифікується як підприємство по видобуванню руд та нерудних копалин (кар'єри по видобуванню залізних руд відкритим способом з використанням вибухових засобів).

Нормативні розміри санітарно-захисних зон підприємства складають:

- для кар'єру по видобутку залізних руд відкритим способом із застосуванням вибухових робіт (клас І А) – 1500 метрів,

- для відвалів розкривних порід гірничо-видобувної промисловості та хвостосховища – 300 метрів (п.8.33). Згідно даних [\[http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf\]](http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf).

Інститутом ДП «ДПІ «Кривбаспроект» у 2017 р. розроблено проект «Отработка Ингулецкого месторождения карьером ЧАО «ИНГОК» в границах лицензионной площади. Расширение карьера со строительством объектов для его обслуживания по адресу: г. Кривой Рог, ул. Рудная, 47, промплощадка ЧАО «ИНГОК». Обоснование размеров санитарно-защитной зоны предприятия по вредным факторам, воздействующим на окружающую среду», 14147-0130-С331, том 9.1. За результатами розгляду матеріалів проекту надано позитивний висновок державної санітарно-гігієнічної експертизи від 07.05.2018р. №002-123-20-4/20499, затверджений Головою Держпродспоживслужби України. В умовах розвитку і просування гірничих робіт в кар'єрі і на відвалах №1 та №2, а також введенням в експлуатацію нового технологічного об'єкту – відвалу №5 – в проекті була скоригована межа санітарно-захисної зони, що раніше була затверджена висновком державної санітарно-гігієнічної експертизи від 12.11.2010р. № 05.03.02-07/87484 на підставі «Комплексный проект поэтапного развития горных работ и переработки минерального сырья до конца отработки Ингулецкого

месторождения», у складі якого розроблений «Рабочий проект обоснования размеров санитарно-защитной зоны предприятия по вредным факторам, воздействующим на окружающую среду, 2011 г.».

Всі зобов'язання щодо відселення мешканців сел. Степове і смт. Миколаївка із СЗЗ згідно «Рабочий проект обоснования размеров санитарно-защитной зоны предприятия по вредным факторам, воздействующим на окружающую среду, 2011 г.» комбінатом виконано у повному обсязі. Так, у 2010 р. ПРАТ «ІНГЗК» закінчив повне відселення мешканців, що фактично проживали у смт. Миколаївка. За період з 1999 р. по 2010 р. з смт. Миколаївка було відселено 1438 сімей. У 2016 р. ПРАТ «ІНГЗК» закінчив повне відселення мешканців, що фактично проживали у смт. Степове. Згідно із зазначеним проектом для ПРАТ «ІНГЗК» прийняті і обґрунтовані наступні розміри санітарно-захисної зони:

- збагачувальна фабрика – 1000 м (від крайніх джерел викидів основного виробництва),
- кар'єр – 500 м (від крайнього верхнього контуру, вздовж якого проводяться вибухові роботи),
- відвал №1,2 – 300 м (від підосви),
- проектований відвал №5 (з прогнозним терміном введення в експлуатацію - 2026р.) - 300м (від підосви),
- хвостосховище – 300 м (від підосви),
- залізничні шляхи – 100 м (від крайньої колії),
- службова автодорога – 50 м (від бровки дорожнього полотна).

Згідно з матеріалу проекту найближчі житлові будинки відносно основних технологічних об'єктів комбінату будуть знаходитись на відстані:

- від проектного контуру кар'єра - 500 м на північний захід (житловий масив КРЕС); 750 – 1000 м – на північний схід та 600 м на схід (смт. Широке), 850 м на південний схід (с. Радевичеве);
- від проектного контуру відвала №1 – 750 м на північ (Інгулець); 25
- від проектного контуру відвала №2 – 400-600 м на схід (с. Радевичеве), 950 м на південь (Могильовка).

Вплив на повітряне середовище планованою діяльністю в період 2018...2025 рр. пов'язаний з відпрацюванням Інгулецького родовища кар'єром ПРАТ «ІНГЗК» в межах ліцензійної площі. Джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є:

- бурові верстати, екскаваторні роботи в кар'єрі, бульдозерні роботи та робота технологічного автотранспорту в кар'єрі і на відвалах, зварювальні та газорізальні роботи в кар'єрі, вибухові роботи в кар'єрі.

Аналіз результатів розрахунку приземних концентрацій забруднюючих речовин, які створені стаціонарними джерелами викидів ПРАТ «ІНГЗК» на існуюче та проектне положення показав, що на межі санітарно-захисної зони та в житловій зоні без урахування та з урахуванням фонових концентрацій не спостерігається перевищення встановлених нормативів екологічної безпеки (ГДК).

Для зниження об'ємів викидів пилу в атмосферу проектом передбачені природоохоронні заходи по захисту повітряного басейну. Зниження об'ємів викидів пилу в атмосферу забезпечуються:

- зрошування водою екскаваторних забоїв і доріг, при формуванні відвалів №1,
- № 2 та при будівництві дамби хвостосховища;
- закріплення поверхні відвалів і автодоріг в кар'єрі водними розчинами зв'язуючих речовин;

- застосування водяної суміші при бурінні свердловин в скельних гірських породах буровими верстатами;
- оснащення перевантажувальних вузлів конвеєрних трактів аспіраційно-технічним устаткуванням в кар'єрі.

Для пригнічення пилу при виконанні масових вибухів на кар'єрі передбачений комплекс спеціальних заходів: підривання в умовах стиснутого середовища, внутрішня гідрозабійка свердловин з використанням поліетиленових рукавів, зволоження блоку водою перед вибухом, обробка поверхні блоку перед вибухом пилосв'язуючим розчином.
[\[http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf\]](http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf)

В цілому по Дніпропетровській області викиди шкідливих речовин в атмосферу у 2021 році становили 537,6 тис. т, що на 2,9 тис. т (0,6 %) більше, ніж у 2020 році. У складі викинутих забруднюючих речовин оксиди вуглецю становлять 273,038 тис. т; діоксиди сірки – 55,121 тис. т; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок – 56,927 тис. т; діоксиди азоту – 26,558 тис. т; тощо. Динаміка викидів загалом та їх щільність подана у таблиці 2.1.

В складі загального забруднення атмосферного повітря найбільш поширеними забруднюючими речовинами є сірки діоксид, оксид вуглецю, двоокис азоту, тверді частинки тощо.

Чинники забруднення повітря знаходяться у постійному динамічному стані та залежать від багатьох складових. Політика, спрямована на зниження викидів, має бути направлена на впровадження підприємствами та організаціями заходів з екологізації виробництва завдяки удосконаленню та оновленню технологічних процесів, машин і устаткування, модернізації існуючих та застосуванню інноваційних методів виробничого процесу, впровадженню сучасних інноваційних технологій очищення та новітнього сучасного ефективного пилогазоочисного устаткування тощо.

Наразі Карпівською сільською радою збирається та передається інформація про забруднення атмосферного повітря в зоні впливу ПРАТ "ІНГЗК" на трьох ПАС, що розташовані: ПАС №1 - с. Карпівка, вул. Центральна (східна частина села); ПАС №2 - с. Вишневе (східна частина села); ПАС №3 - с. Зелений Гай (східна околиця). Також сільською радою розробляються ще проекти на встановлення двох нових постів автомазованого спостереження. Їх планують розмістити в селі Андріївка (в Андріївській СЗШ) та в селі Веселий Став[5].

Таблиця 2.1

Динаміка обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2022 рік та два попередніх[1]

Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Загальна кількість (одиниць) дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, виданих у поточному році суб'єкту господарювання, об'єкт якого належить до:	668	319	172	144
другої групи	189	89	45	23
третьої групи	479	230	127	121
Викиди забруднюючих речовин та парникових газів від стаціонарних джерел, тис. т	534,656	537,6*	328,9*	385,1*

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на км ² , т	16,7	16,8*	10,3*	12,1*
Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у розрахунку на одну особу, кг	169,2	172,4*	**	**

* Попередні дані.

**статистична інформація відсутня

[1]<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionaln-i-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyssha-v-ukrayini/>

[5] <https://karpivka.otg.dp.gov.ua/diyalnist/ekologiya>

2.3. Зміни клімату та викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря (парникові гази)

Парникові гази (метан, діоксид вуглецю, водяна пара), що утворюються внаслідок антропогенної діяльності, спричиняють посилення парникового ефекту. Статистична інформація за 2022 рік відсутня згідно з підпунктом 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" (зі змінами). Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Дніпропетровській області[1], викиди забруднюючих речовин та зокрема парникових газів у атмосферу від стаціонарних джерел забруднення за 2021 рік становлять 537,6 тис. т, що на 2,9 тис. т (0,6 %) більше, ніж у 2020 році.

Основними «постачальниками» забруднюючих речовин в атмосферне повітря, серед яких і речовини, що спричиняють парниковий ефект у 2021 році залишалися підприємства металургійної, добувної промисловості та виробники електроенергії. Найбільш екологічно небезпечними видами економічної діяльності є видобування металевих руд, виробництво електроенергії, чавуну, сталі та феросплавів.

Однією з основних причин надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є моральне старіння та фізичне зношення технологічного та пилогазоочисного устаткування, що не відповідає сучасним вимогам щодо забезпечення встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Газоочисне обладнання підприємств вловлює в основному тільки пил, у той час як найбільш шкідливі з'єднання - окисли азоту, вуглецю, фенол, сірчисті, фтористі сполуки та ін. - викидаються без очищення.

Забруднення атмосферного повітря парниковими газами, на території Дніпропетровської області загалом та Криворізького району також може відбуватися від неорганізованих джерел. Провідними серед них є пожежі зокрема такі, що утворюються внаслідок недбалого господарювання та такі, що утворюються внаслідок військової агресії РФ. З початку повномасштабного вторгнення Карпівська громада, що знаходиться в безпосередній близькості до лінії бойового зіткнення, постійно знаходиться під обстрілами. Систематичні обстріли призводять до виникнення пожеж. Внаслідок влучання снарядів зокрема відбуваються загоряння сухої рослинності, що призводить до неорганізованого викиду забруднюючих речовин до атмосферного повітря. Крім того, під час вибухів всі речовини проходять повне окиснення, і продукти хімічної реакції вивільняються в атмосферу, основні з яких — вуглекислий газ та водяна пара — не є токсичними, і

шкідливі тільки в контексті глобальних змін клімату, оскільки обидва є парниковими газами.

Пересувні джерела викидів (транспорт) залишаються потужним забруднювачем довкілля в області. Загалом у 2014 році викиди від пересувних джерел склали – 181,3 тис.т, в 2015 році – 152,6 тис.т. Окремі відомості про викиди від пересувних джерел забруднення за останні роки відсутні.

Прояви глобального потепління відчуються значно сильніше в середніх і високих широтах Північної півкулі (до яких належить територія України), ніж у інших регіонах планети. На рисунках нижче представлено зміни клімату для території громади за останні 45 років. Як джерело даних використовується ERA5, атмосферний реаналіз глобального клімату п'ятого покоління ECMWF, що охоплює часовий діапазон з 1979 по 2024 рік з просторовою роздільною здатністю 30 км. Так, на рис.2.8. можна спостерігати чіткий тренд підвищення температури та зниження кількості опадів (рис.2.9), що також відбивається і в аномаліях температури та опадів (рис.2.10-2.11).

У Карпівській громаді, як у всій Україні спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах (часто екстремальних) звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини. У глобальному контексті це проявляється в активізації масових міграційних процесів. Локально отримуємо зменшення води в річках, зміну та/або зникнення видів флори та фауни, підвищення загрози розповсюдження інфекційних хвороб.

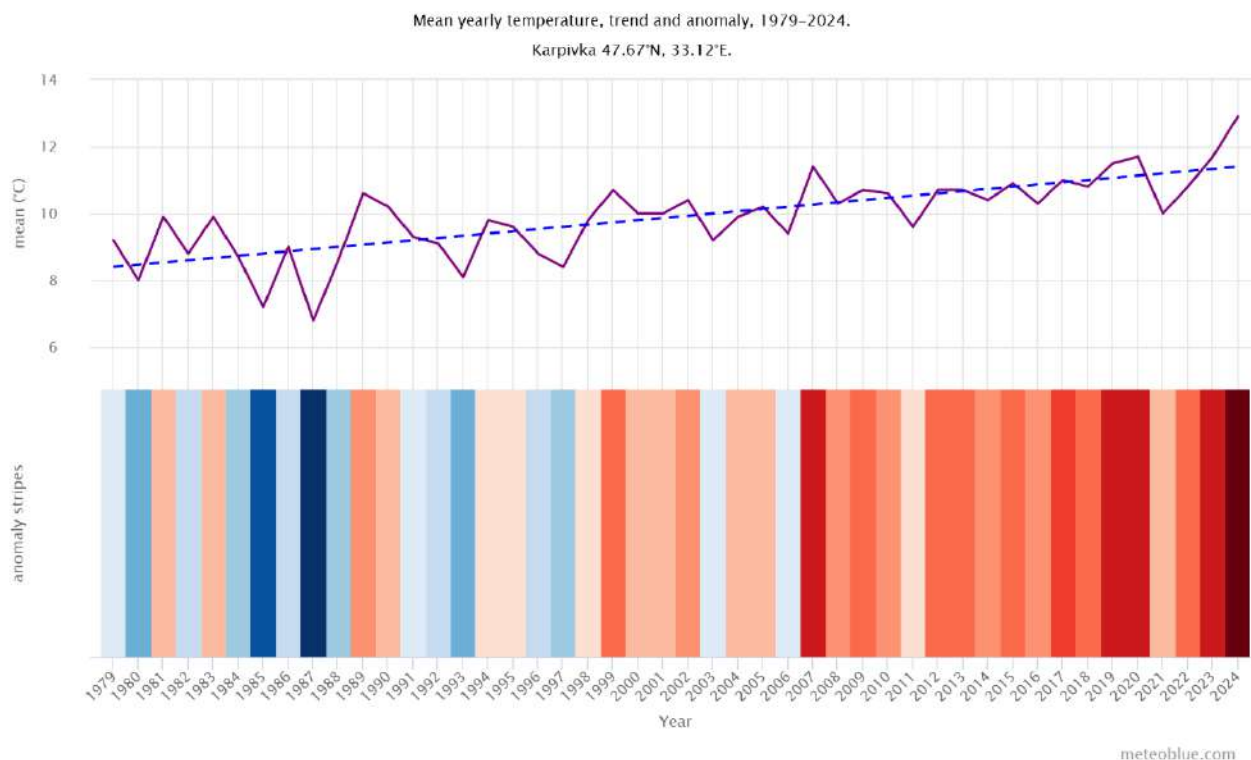

Рис. 2.8. Річна зміна температури [5]

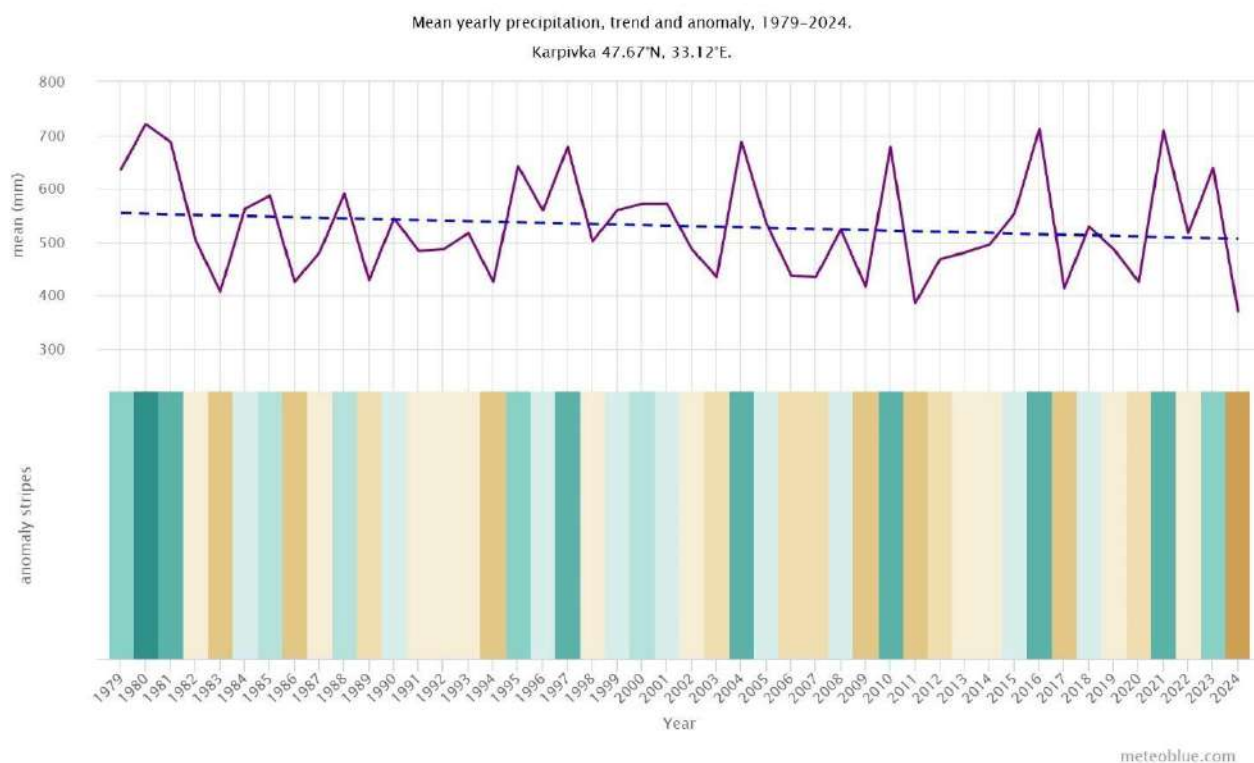

Рис. 2.9. Річна зміна кількості опадів[5]

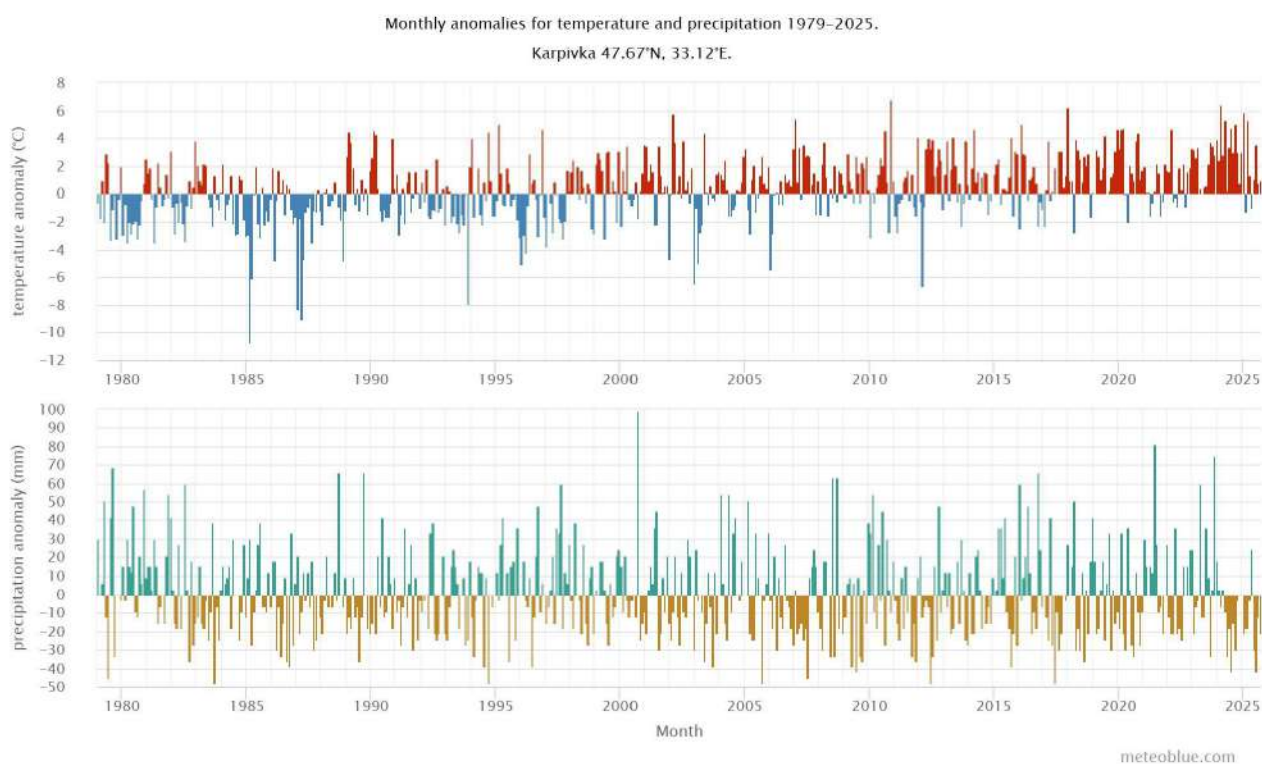

Рис. 2.10. Зміна клімату: Місячні аномалії температури та опадів [5]

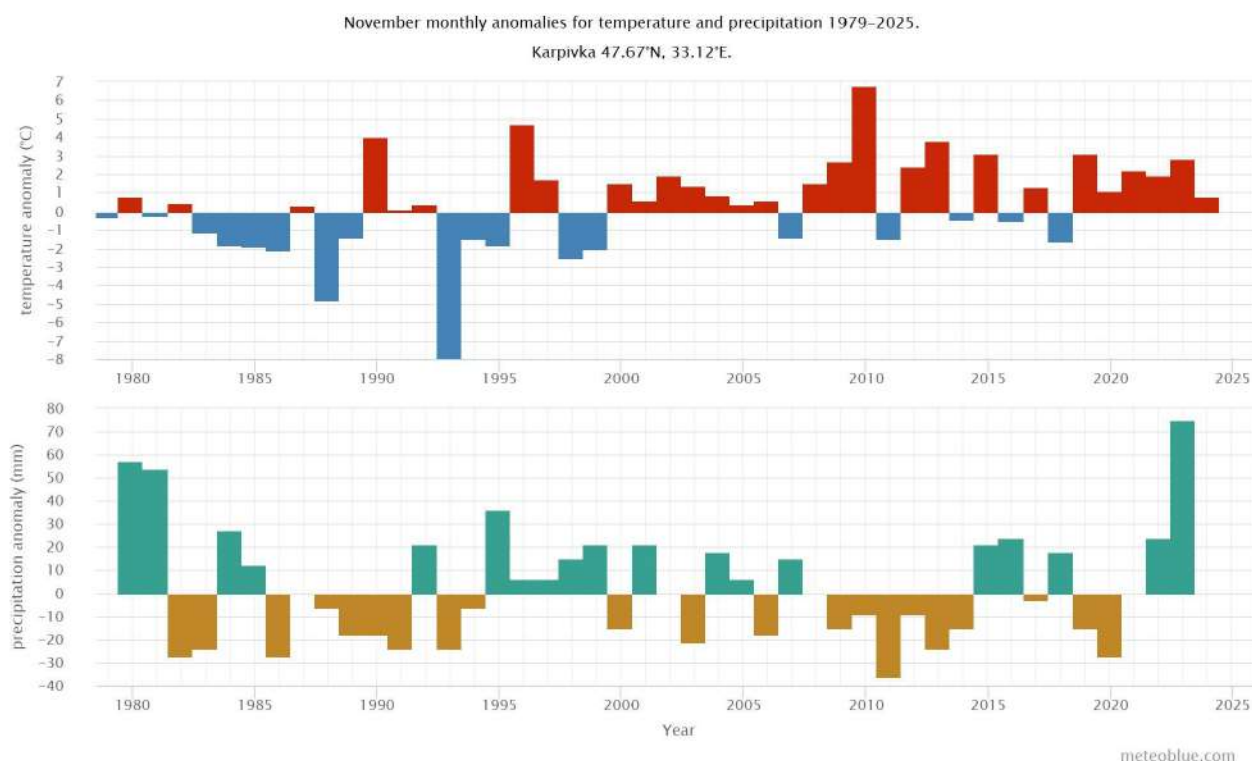

Рис. 2.11. Зміна клімату: Аномалія температури та опадів за кожен липень в період з 1979 по 2023 роки [5]

[1]

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyi-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>

[5] https://www.meteoblue.com/uk/climate-change/karpivka_ukraine_689208

2.4. Радіаційний стан

За інформацією Дніпропетровського регіонального центру з гідрометеорології щодо радіоактивного забруднення атмосферного повітря Дніпропетровської області, радіаційна обстановка на території області в цілому була стабільною і знаходилася у межах природного радіаційного фону. Екстремально-високі рівні радіоактивного забруднення не спостерігалися.

На території Дніпропетровській області випадків перевищень контрольних рівнів сумарної бета-активності в пробах атмосферних випадінь виявлено не було.

Щільність випадів техногенних радіонуклідів знаходилася на рівні попередніх років. Концентрація радіоактивних елементів як природного, так і штучного походження в приземному шарі атмосфери утримується на сталому рівні. Можна очікувати подальше зменшення концентрації штучних радіонуклідів в повітрі як за рахунок їх природного розпаду, так і їх подальшого заглиблення у ґрунт[1].

[1] <https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyi-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>

2.5. Водні ресурси

Річка Інгулець - права притока Дніпра (басейн Чорного моря). Довжина 549 км. Площа басейну 14870 тис. км². Долина у верхній течії трапецієподібна, на окремих ділянках утворює неглибокі каньйони; її ширина до 1 км. У нижній долина терасована, завширшки до 5 км. Річище у верхній течії спрямлене, у нижній дуже звивисте. Ширина річища біля Кривого Рогу 25—30 м, глибина до 1,7 м. Похил річки

— до 0,37 м/км у пони́ззі. Природне живлення переважно снігове. Замерзає у 2-й половині грудня, скресає у 2-й половині березня.

Згідно Водного Кадастру р. Інгулець має наступні характеристики:

а) Антропогенні впливи (екостан). Тип масиву: UA_R_12_L_1_Si; Довжина масиву, км: 335.109020898; Код масиву: UA_M5.1.3_0746; Розмір масиву відповідно до площі: велика річка; Розташування масиву по висоті: на низовині. Геологія: силікатні; Екорегіон: Понтійська провінція; Належність МПВ до істотно змінено: Ні; Належність МПВ до штучного: Ні; Екологічний стан: під ризиком; Точкові джерела забруднення: під ризиком; Дифузні джерела забруднення: можливо під ризиком; Гідроморфологічні зміни: без ризику; Несинтетичні забруднювачі: без ризику; Синтетичні забруднювачі: без ризику;

б) Антропогенні впливи (хімстан). Належність МПВ до істотно змінено: Ні; Належність МПВ до штучного: Ні; Хімічний стан: без ризику; Точкові джерела забруднення: під ризиком; Дифузні джерела забруднення: можливо під ризиком; Гідроморфологічні зміни: без ризику; Несинтетичні забруднювачі: без ризику; Синтетичні забруднювачі: без ризику.

Річка Вербова - ліва притока Висуні (басейн Дніпра). Довжина 48 км. Площа водозбірного басейну 457 км². Похил річки 1,8 м/км. Долина завширшки 0,8 км, завглибшки до 20 м. Річище звивисте (у пони́ззі дуже звивисте), завширшки пересічно 2 м. У верхній течії влітку дуже міліє, місцями пересихає. Стік річки зарегульований ставками. Використовується на зрошення. Вздовж річки є 6 ділянок залуження на площі 40,3 га. Згідно Водного Кодексу річка відноситься до малих річок.

Згідно Водного Кадастру р. Інгулець має наступні характеристики:

а) Антропогенні впливи (екостан). Тип масиву: UA_R_12_M_1_Si; Довжина масиву, км: 13.488817059; Код масиву: UA_M5.1.3_0926; Розмір масиву відповідно до площі: середня річка; Розташування масиву по висоті: на низовині. Геологія: силікатні; Екорегіон: Понтійська провінція; Належність МПВ до істотно змінено: Ні; Належність МПВ до штучного: Ні; Екологічний стан: під ризиком; Точкові джерела забруднення: під ризиком; Дифузні джерела забруднення: можливо під ризиком; Гідроморфологічні зміни: без ризику; Несинтетичні забруднювачі: без ризику; Синтетичні забруднювачі: без ризику;

б) Антропогенні впливи (хімстан). Належність МПВ до істотно змінено: Ні; Належність МПВ до штучного: Ні; Хімічний стан: без ризику; Точкові джерела забруднення: під ризиком; Дифузні джерела забруднення: можливо під ризиком; Гідроморфологічні зміни: без ризику; Несинтетичні забруднювачі: без ризику; Синтетичні забруднювачі: без ризику.

Нижче наведено відомості про стан поверхневих водних об'єктів на території громади за даними Екологічного паспорту[2]. Зокрема у таблиці 2.2. наведено відомості про динаміку скидів зворотних вод та забруднюючих речовин ПрАТ "Інгулецький ГЗК", основного підприємства забруднювача поверхневих водних об'єктів на території громади. Таблиця 2.3. формує уявлення про типовий хімічний склад забруднюючих речовин, що потрапляють у водні об'єкти на території області та динаміку скидів за 2020-2022 р.р. Через військову агресію росії, від 2022 року тенденцію неможливо оцінити.

Таблиця 2.2

Динаміка скидання зворотніх вод та забруднюючих речовин на території громади, на основі[2]

Найменування водокористувача-забруднювача	Наявність, потужність (м ³ /добу), ефективність використання (використання потужності) очисних споруд	2020 р.			2021 р.			2022 р.		
		об'єм скидання зворотніх вод, тис. м ³	у тому числі об'єм скидання зворотніх вод, тис. м ³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотніми водами, т	об'єм скидання зворотніх вод, тис. м ³	у тому числі об'єм скидання зворотніх вод, тис. м ³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотніми водами, т	об'єм скидання зворотніх вод, тис. м ³	у тому числі об'єм скидання зворотніх вод, тис. м ³	кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом із зворотніми водами, т
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
р. Інгулець										
ПРАТ "Інгулецький ГЗК" м. Кривий Ріг	-	108,1	108,1	694,93	106,8	106,8	643,5216	Не звітувало		

* проектна потужність (м³/добу) / фактична потужність (м³/добу) / ефективність використання очисних споруд (%).

Таблиця 2.3

Скидання забруднюючих речовин із зворотними водами у поверхневі водні
 об'єкти, на основі[2]

Забруднююча речовина, що скидається разом із зворотними водами	2021 рік	2022 рік	2023 рік
	обсяг забруднюючих речовин, тис. т	обсяг забруднюючих речовин, тис. т	обсяг забруднюючих речовин, тис. т
1	2	3	4
БСК ₅	1,9925	1,8323	1,8193
Нафтопродукти	0,0355007	0,0293403	0,0325815
Завислі речовини	2,2771	2,5667	1,9153
Сухий залишок	161,3686	205,4639	158,8612
Сульфати	40,9387	41,2233	33,0267
Хлориди	150,9312	230,5138	135,1521
Азот амонійний	0,5392	0,3903	0,37740
Феноли	0,0000339	0,0000533	0,0000202
Нітрати	5,5071	5,4023	4,8425
СПАР	0,0139237	0,015888	0,0199241
Залізо	0,0367822	0,0392151	0,0334954
Мідь	0,0006021	0,0005056	0,0005256
Цинк	0,0014928	0,0017957	0,002265
Нікель	0,003877	0,0034693	0,0037158
Хром 6+	0,0000017	0,0000024	0,0000101
Алюміній	0,0071915	0,0071143	0,0086517
Свинець	0,0000382	0,0000007	0,0000015
Кадмій	0,0000132	0,0000001	0,0000004
Кобальт	0,0000002	0,0000001	0,0000043
Карбамід	0,0054648	0,0043312	0,0019689
Марганець	0,0000513	0,0000245	0,0000204
Нітриди	0,2197	0,2364	0,2987
Фтор	0,0053095	0,0040985	0,0047018
Ціаніди	0	0	0
Роданіди	0	0	0
ХСК	8,5025	8,560	7,4337
Толуол	0	0	0
Фосфати	0,7759055	0,7411315	0,7078837
Хром загальний	0,0013020	0,001163	0,0011758
Всього:	373,1640903	497,0371336	344,5438462

Згідно

3

[<http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84ef3f608f.pdf>] до впливу планованої діяльності ПРАТ «Інгулецький ГЗК» на водне середовище відносяться дренажний вплив кар'єру на підземні водоносні горизонти, утворення в кар'єрі кар'єрних вод, використання частини кар'єрних вод на виробничі потреби кар'єру - в об'ємі 0,5 млн.м³/рік для знепилення у технологічних процесах кар'єру. Невикористаний об'єм дренажних вод із кар'єрного зумпфа (стаціонарного водозбірника) по герметичним трубопроводам перекачуються в хвостосховище з подальшим використанням в оборотному циклі збагачувальних фабрик ПРАТ «ІНГЗК».

На основі аналізу відкритих джерел даних видно, що можливі наслідки для територій із природоохоронним статусом, такі як забруднення ґрунтів, поверхневих та ґрунтових вод внаслідок інтенсивної господарської діяльності). Можлива подальша евтрофікація водних об'єктів, спричинена міграцією хімічних речовин зі сільськогосподарських угідь, забруднення ґрунтів пестицидами.

Зауважимо, що згідно ВКУ ст. 89 прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється: 1) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво; 2) зберігання та застосування пестицидів і добрив; 3) влаштування літніх таборів для худоби; 4) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних, а також інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів; 5) миття та обслуговування транспортних засобів і техніки; 6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо; 7) випалювання сухої рослинності або її залишків з порушенням порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг. У прибережних захисних смугах дозволяються реконструкція, реставрація та капітальний ремонт існуючих об'єктів.

Отже, стан поверхневих водних об'єктів характеризується антропогенним тиском зі сторони:

ПРАТ «ІГЗК». Хімічний склад річки Інгулець змінюється зі зміною водного режиму річки в річному циклі і зміною водорясності в окремі роки. Висока мінералізація і жорсткість води річки Інгулець обумовлена природно-географічними умовами водозбору річки, а також скиданням в річку шахтних і промислових стоків. [<http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf>]; с/г діяльності та станом житлово-комунального сектору. Існують проблеми забруднення водних об'єктів недостатньо очищеними стічними водами, внаслідок зношеності технологічного обладнання комунальних очисних споруд або взагалі їх відсутності; замулення, заростання та засмічення поверхневих водних об'єктів.

Таким чином, річка Інгулець давно перетворилася на складну водогосподарську систему. Мінералізація води може сягати навіть до 1000 мг/дм³. Через дуже велике забруднення річкової води рудниковими водами та промисловими стічними водами Криворізьким та Інгулецьким гірничо-збагачувальними комбінатами,

За даними Замовника, водоохоронна зона прибережна захисна смуга р. Інгулець знаходиться в районі розміщення ПРАТ «ІГЗК» на території Криворізького району Дніпропетровської області

Крім того варто зауважити на небезпеку, пов'язану із військовою агресією, зокрема через те, що російські загарбники були змушені посилювати свою оборону і мінувати узбережжя річки Інгулець.

Якість питної води та її вплив на здоров'я населення. Відомо, що якісна питна вода визначає стан нашого здоров'я. За даними ВОЗ біля 80% захворювань людей пов'язані з якістю питної води. Внаслідок вживання неякісної питної води кожен рік біля 25% населення України (переважно дитячого) ризикують захворіти. Проблема забезпечення якісною питною водою відноситься до числа соціально значущих, оскільки вода безпосередньо впливає на стан здоров'я громадян і кардинально визначає ступінь екологічної та епідеміологічної безпеки. Несприятливий вплив неякісної питної води на людину може реалізовуватися в декількох напрямках: загальнотоксичний вплив, що викликає збільшення загальної захворюваності населення (збільшення захворювань неінфекційної природи: серцево-судинних, шлунково-кишкового тракту, ендокринних і ін.) та вплив на збільшення частоти алергічних захворювань, а також збільшення рівня новоутворень в організмі людини. Забрудненість водних об'єктів – джерел питного водопостачання специфічними хімічними речовинами токсичної дії і збудниками інфекційних захворювань при недостатній ефективності роботи очисних споруд з водопідготовки питної води обумовлює погіршення її якості, створює серйозну загрозу для здоров'я людей, обумовлює високий рівень їх захворюваності кишковими інфекціями, гепатитом, збільшує ризик дії на організм людини канцерогенних і мутагенних чинників.

Відставання України від розвинених країн за показниками середньої тривалості життя і високої смертності значною мірою пов'язане із споживанням неякісної питної води. Забруднюючі шкідливі речовини потрапляють у поверхневі водні об'єкти з недостатньо очищеними побутовими і промисловими зворотними водами, сільськогосподарськими поверхневими та зливовими стоками. До токсичних сполук, небезпечних для здоров'я людини, відносяться важкі метали, СПАР, пестициди, феноли, хлорорганічні сполуки тощо. Навіть після очистки та знезараження питної води токсичні речовини можуть залишатись та надходити у водопостачальну мережу. До того ж існуючі технології для знезараження питної води передбачають широке застосування хлору, внаслідок чого в питній воді утворюються токсичні і канцерогенні хлорорганічні сполуки, що мають кумулятивну дію. Забруднення питної води може виникати також в розподільчій мережі у зв'язку з незадовільним станом трубопроводів та їх високою аварійністю.

Неякісна питна вода є однією з причин зростання у населення таких захворювань, як виразкова хвороба шлунку, жовчнокам'яна хвороба, хвороби органів дихання. У процесі підготовки питної води для її знезараження здійснюється хлорування, в процесі якого утворюються токсичні речовини які можуть викликати порушення центральної нервової системи, негативно впливати на функцію нирок і печінки.

Контроль за якістю і безпечністю питної води, що надається для споживання населенню повинен бути забезпечений власниками водопроводів у відповідності до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною", яким передбачено перелік показників, точки відбору проб та кратність досліджень.

Також для області одним з видів впливу на якість водних ресурсів є рослинництво, при веденні якого можливе забруднення води через: використання добрив, накопичення та обробка гною, посилення ерозійних процесів розораних земель – призводять до забруднення води сполуками фосфору й нітрогену та евтрофікації природних водойм, до змін у водних екосистемах; використання засобів захисту рослин (ЗЗР) може призвести до забруднення поверхневих та підземних вод та серйозно вплинути на водні екосистеми; використання нафтохімікатів для сільськогосподарських машин може призвести до забруднення

води продуктами нафтохімії. Окрім того, можливе виснаження водних ресурсів через зрошення та глобальне потепління. Таке виснаження може призвести до зміни структури природного водостоку, зміни рівня ґрунтових вод і таким чином вплинути на різні водні та наземні екосистеми на великих територіях.

На території сільської ради функціонує КП «Вишневе», яке надає послуги: з централізованого водопостачання; ремонту водопровідних мереж. Зазначимо, що за 2024 р. на території громади інвестиційна діяльність зокрема була направлена на будівництво експлуатаційної свердловини на воду в с. Карпівка. У рамках Меморандуму про співпрацю з питань соціально - економічного розвитку та впровадження екологічних заходів між Карпівською сільською радою, ПРАТ «ІГЗК» та громадською організацією «Криворізька фундація майбутнього» проведені роботи з буріння експлуатаційної свердловини на воду з встановленням системи очистки води в с. Радевичеве. Карпівська територіальна громада отримала сучасний автомобіль вантажний FORD 1833 цистерна для питної води 10 м3 для забезпечення підвозу очищеної води в населені пункти сільської ради; дві модульні очисні споруди та бак для води об'ємом 10000 літрів. За підтримки уряду Чеської Республіки, громада отримала потужну контейнерну станцію очищення води. Також були виділені кошти на проведення робіт по захисту від затоплення с. Радевичеве.

[1]<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>

[2]<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/ekologichni-pasporty/>

2.6. Земельні ресурси, ґрунти та надра

Загальна площа території громади складає 38413,59 га. Площа сільськогосподарських угідь сільської ради становить 31355,43 га, з них рілля – 25293,64 га.

Аграрний сектор громади спеціалізується на вирощуванні зернових та технічних культур.

Поділ земель громади за категоріями наведено у табл.2.4, рис.2.12.

Таблиця 2.4
Розподіл земель громади за категоріями

Показник	Кількість
Площа громади (усього земель), кв. км	372.723347
у тому числі:	
землі сільськогосподарського призначення	314
землі житлової та громадської забудови	11,52
землі оздоровчого призначення	0
землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення	0
землі рекреаційного призначення	0
землі історико-культурного призначення	0,54
землі лісгосподарського призначення	12,91
землі водного фонду	4,61
землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	37,13

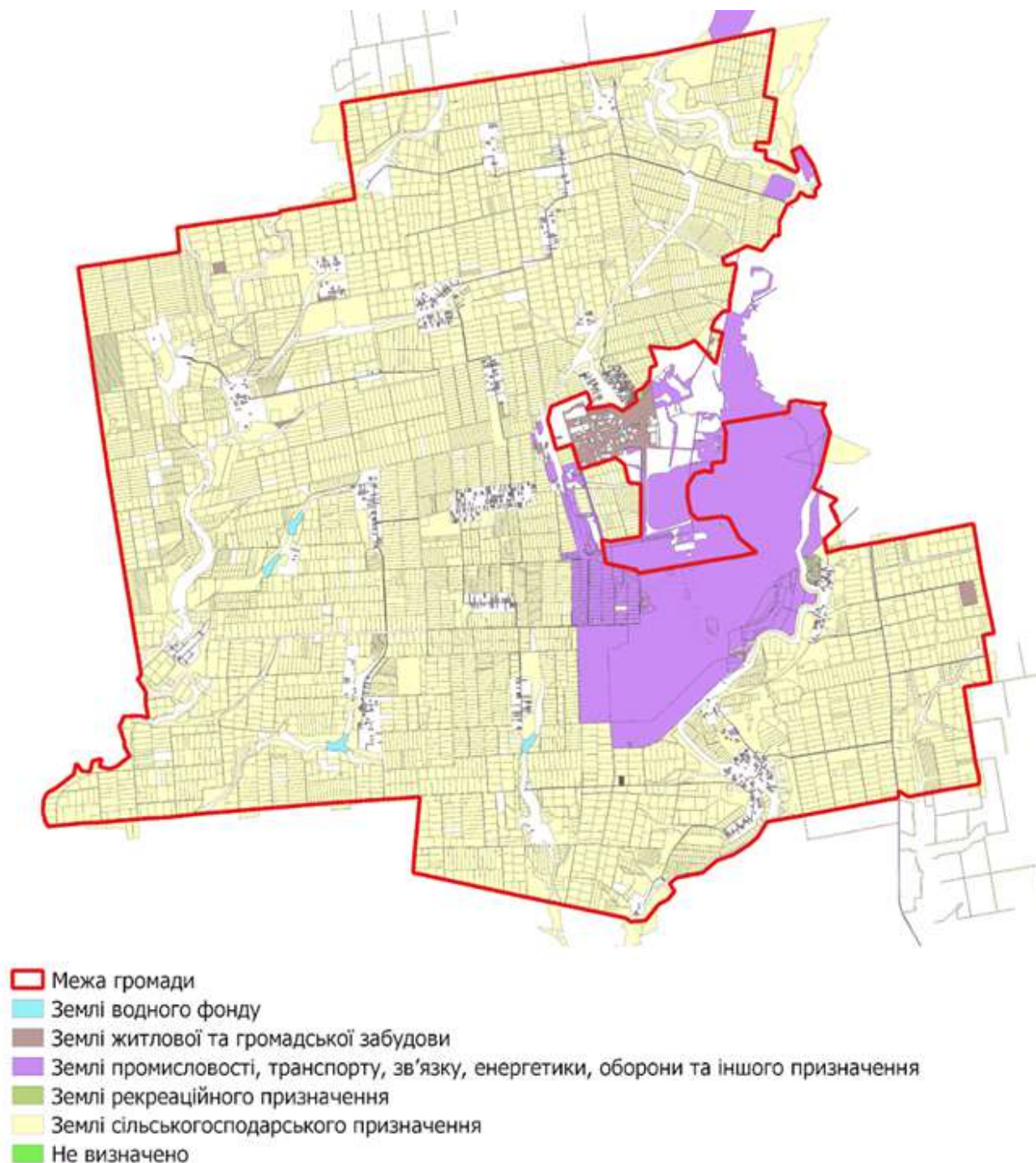

Рис.2.12 Розподіл земельних ділянок в Карпівській громаді

ґрунти. На території громади представлені основні типи ґрунтів Дніпропетровської області. На більшій частині території громади це чорноземи звичайні малогумусні та чорноземи південні малогумусні. На рисунку 2.13 наведено розміщення агровиробничих груп ґрунтів в межах Карпівської громади згідно даних публічної кадастрової карти [<https://map.land.gov.ua>]. Основні агрохімічні характеристики ґрунтів та їх частка в межах області наведено у таблицях 2.5-2.9[2].

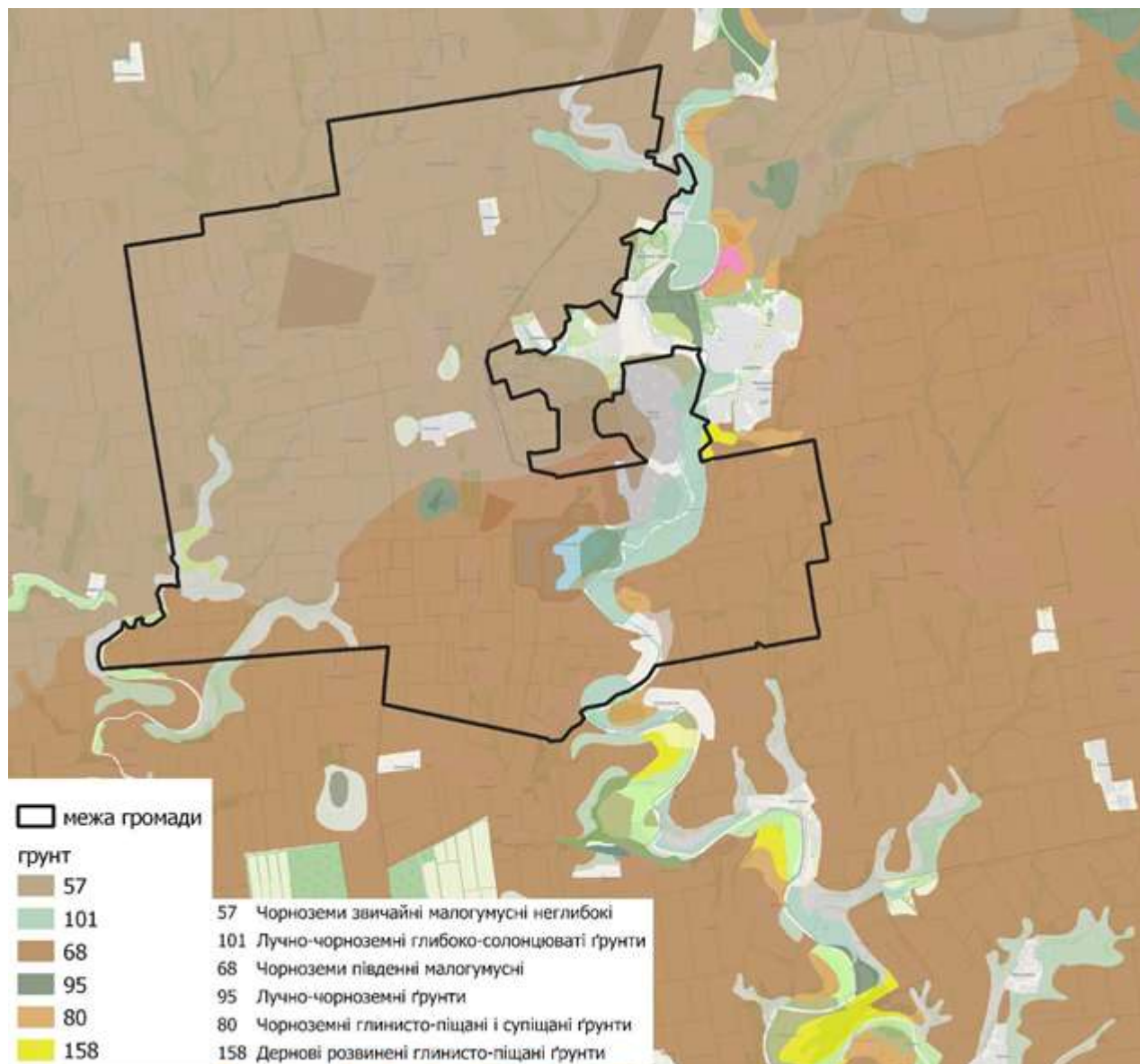

рис.2.13. Агровиробничі групи ґрунтів згідно даних Публічної кадастрової карти [https://map.land.gov.ua]

Таблиця 2.5
 Характеристика ґрунтів за вмістом гумусу

Площа ґрунтів, %						Середньозваже ний показник, %
дуже низький < 1,1	низький 1,1-2,0	середній 2,1-3,0	підвищений 3,1-4,0	високий 4,1-5,0	дуже високий > 5,0	
0,1	2,8	13,4	40,3	38,7	4,7	3,77

Таблиця 2.6
 Характеристика ґрунтів за вмістом азоту, що легко гідролізується

Площа ґрунтів, %				Середньозваже ний показник, мг/кг ґрунту (Корнфілд)
дуже низький < 100	низький 101,0-150,0	середній 151,0-200,0	підвищений > 200	
18,0	59,1	16,9	6,0	131,8

Таблиця 2.7
 Характеристика ґрунтів за вмістом азоту за нітрифікаційною здатністю

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту
дуже низький < 5	низький 5-8	середній 9-15	підвищений 16-30	високий 31-60	дуже високий > 60	
2,63	6,59	19,0	58,91	11,87	1,0	20,43

Таблиця 2.8
 Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук фосфору

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Чиріков)
дуже низький < 20	низький 21-50	середній 51-100	підвищений 101-150	високий 151-200	дуже високий > 200	
0,1	1,8	17,2	57,2	21,3	2,4	129,6

Таблиця 2.9
 Характеристика ґрунтів за вмістом рухомих сполук калію

Площа ґрунтів, %						Середньозважений показник, мг/кг ґрунту (Чиріков)
дуже низький ≤ 20	низький 21-40	середній 41-80	підвищений 81-120	високий 121-180	дуже високий > 180	
-	0,1	5,5	31,8	50,3	12,3	144,3

Високі агрохімічні якості ґрунтів, подані вище, зумовили особливості використання території – надмірну розораність. Землекористування в Карпівській громаді супроводжується високим рівнем розорюваності схилових земель, розширенням посівних площ просапних культур. Практично відсутні овочеві, кормові сівозміни. Повністю відсутні ґрунтозахисні сівозміни. В основному обробітку ґрунту переважає дискування колісними агрегатами на глибину 12-18 см, на глибину з 20-25 см сформовано ущільнені горизонти ґрунту, які затримують водонакопичення, аерацію та кореневе проникнення рослин, волога накопичується у верхніх 0-50(60) см горизонтах ґрунту та в результаті капілярного підняття досить швидко зменшується запас вологи в ґрунті.

До основних джерел забруднення сільськогосподарських угідь відносять забруднення ґрунтів важкими металами, пестицидами, нітратами, радіоактивними елементами. Головною причиною забруднення ґрунтів є наднормативне внесення отрутохімікатів, мінеральних добрив. Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Для збереження родючості ґрунтів потрібно проводити раціонально обґрунтовану господарську діяльність на засадах сталого розвитку, проводити постійний моніторинг ґрунтів для відображення їх фактичного стану і проведення доцільного землекористування.

Великої шкоди родючості чорноземів в області завдає також водна ерозія, причинами якої є велика розораність сільськогосподарських угідь, насиченість сівозмін просапними культурами, невиконання протиерозійних заходів на схилах. Кліматичні особливості (часті відлиги, різка зміна температури під час весняного сніготанення, весняні суховії, зливовий характер опадів в талий період), а також неправильне розміщення доріг та інших лінійних об'єктів на місцевості сприяють інтенсивному розвитку ерозійних процесів. Водна ерозія ґрунтів проявляється в

усіх районах області на схилах, що перевищують ухил 0,5 градуса. Частина земель громади на сьогодні потребує консервації (рис.2.14)

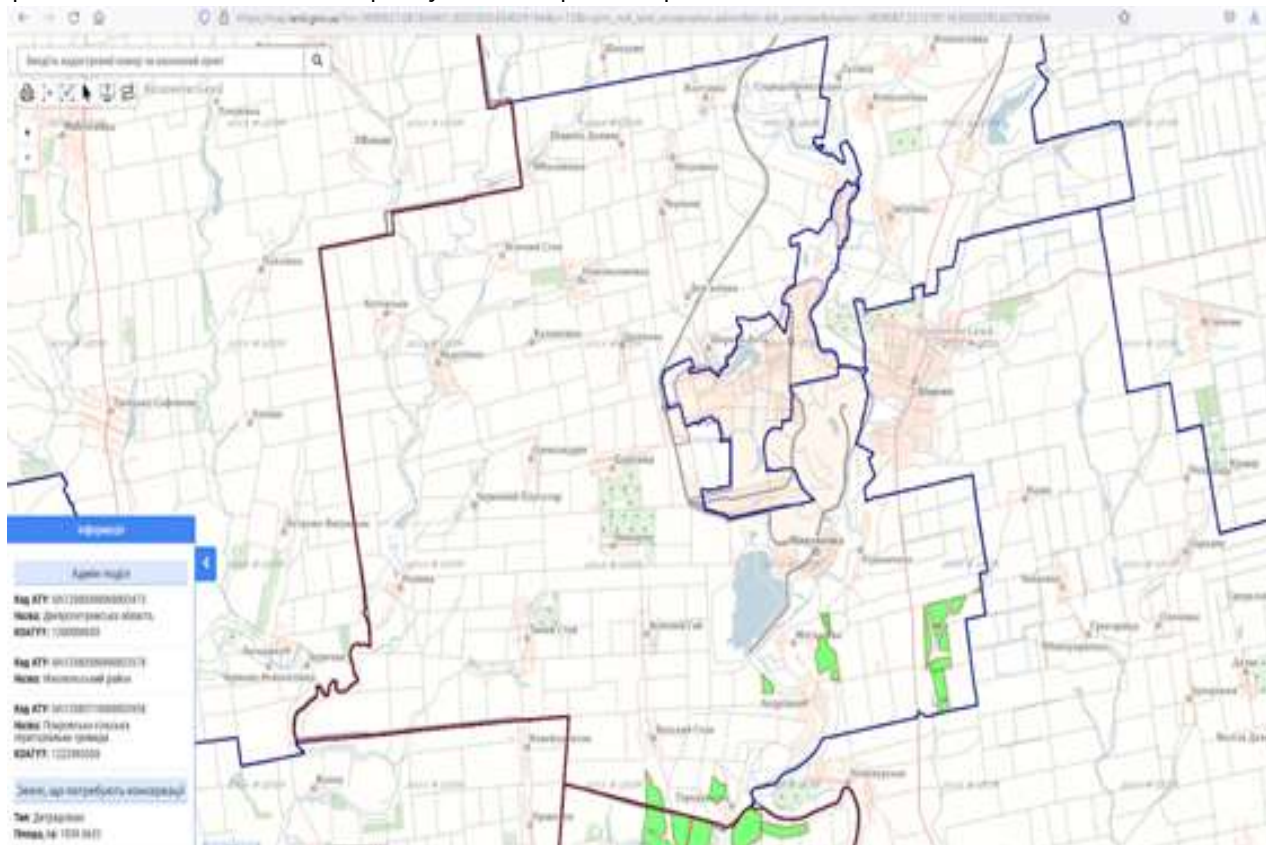
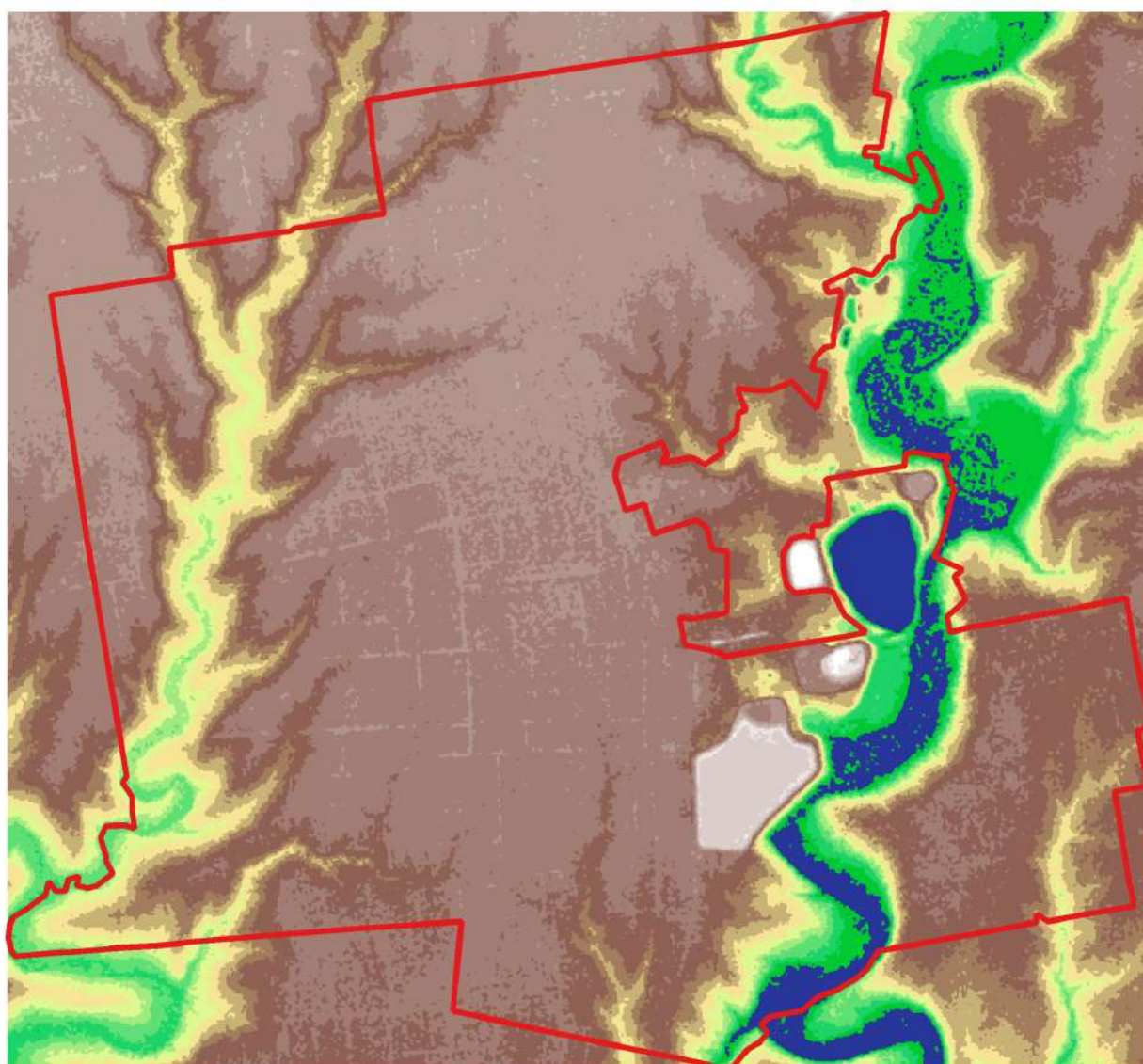

рис.2.14. Схема розташування земель, що потребують консервації згідно
[<https://map.land.gov.ua>]

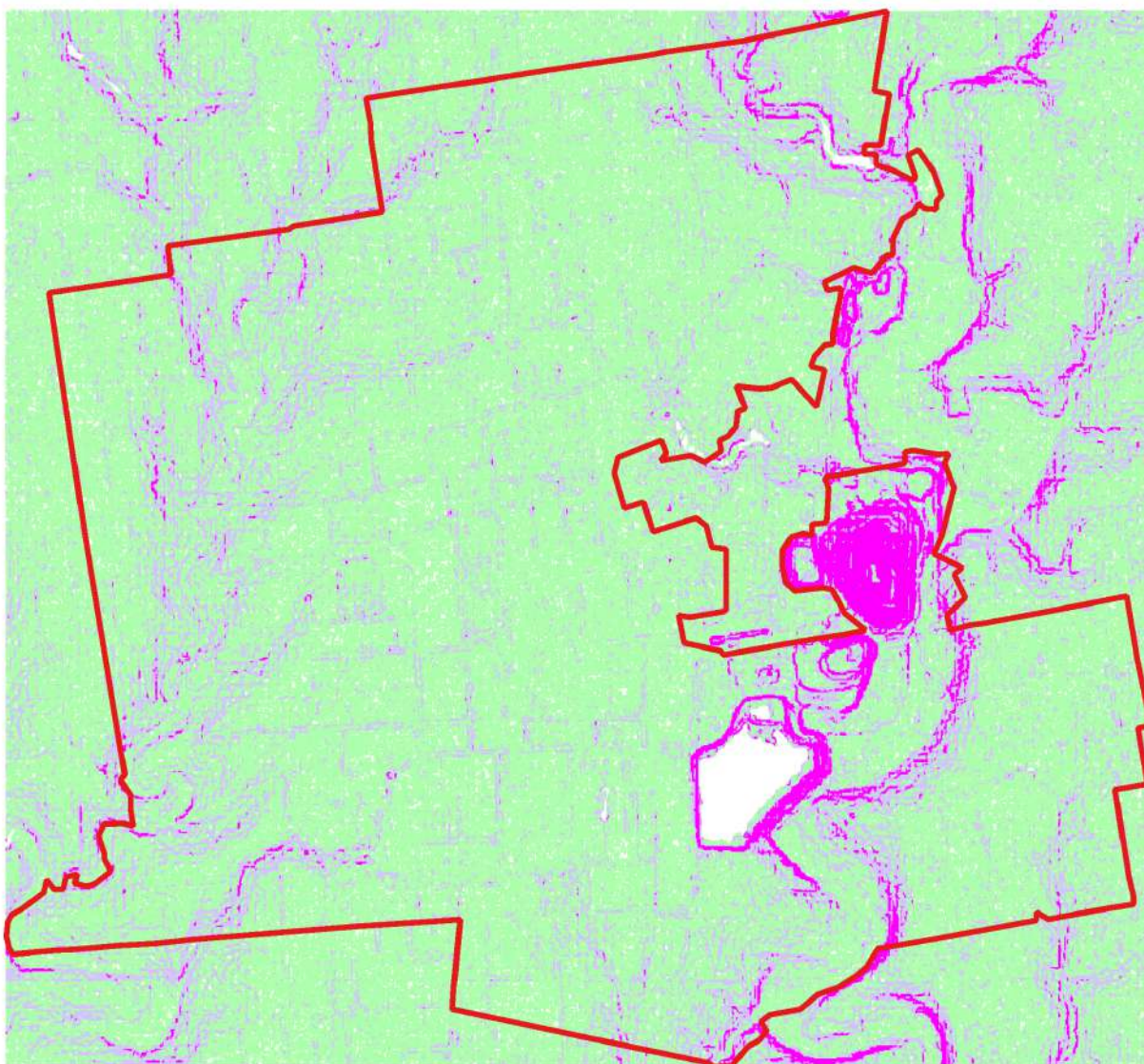
У такому випадку є загроза того, що під час злив та стрімкого танення снігу, води поверхневого стоку будуть призводити до росту ярів на верхніх частинах схилів та відкладання змитого ґрунту – біля їх підніжжя. Обидва процеси призводять до втрати придатних для сільськогосподарського використання ґрунтів, а потрапляння змитого ґрунту у водойми забруднює їх рештками пестицидів та мінеральних добрив. У цьому плані гостро постає питання дотримання чинних норм щодо ведення рослинництва на схилах до 3, від 3 до 5 і вище 5 градусів. Важливо проводити моніторинг за появою нових ярів та мотивувати землевласників проводити заходи щодо регулювання поверхневого стоку, а на землях громади, особливо у верхів'ях схилів за потреби влаштовувати бар'єри у вигляді валів, відвідних каналів як земляних, так і залізобетонних, регулярно проводити догляд за існуючими протиерозійними спорудами. Важливу роль в цьому відіграють водорегулюючі лісосмуги [8].

Близько 344 га земель сільськогосподарського призначення знаходяться на територіях з ухилом більше 7 градусів в межах території громади згідно з аналізом відкритих даних (рис. 2.15, 2.16).

SRTMGL1[Memory]	28 - 35	48 - 55	68 - 75	89 - 95	109 - 116
Band 1 (Gray)	35 - 41	55 - 62	75 - 82	95 - 102	116 - 122
	<= 28	41 - 48	62 - 68	82 - 89	102 - 109
					> 122

рис.2.15. Гіпсометрична поверхня території Карпівської громади (на основі відкритих даних ДЗЗ)

■ ухил від 0 до 3 градусів ■ ухил від 3 до 7 градусів ■ ухил більше 7 градусів

рис.2.16. Аналіз крутизни земної поверхні території Карпівської СТГ (на основі відкритих даних ДЗЗ)

Звертаємо увагу, на те що згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47 забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо. Оскільки, в межах цілі 1.3. передбачається збільшення виробництва валової продукції сільського господарства, то мають бути обов'язково враховані проблеми розораності територій, в тому числі шляхом побудови в складі стратегічної екологічної оцінки та/або аналізу існуючого стану в складі підготовки містобудівної документації, карти ухилів на території громади із визначенням обмежень та можливостей щодо ведення тих чи інших видів діяльності за різними факторами.

Іншу небезпеку земельним ресурсам створює недотримання режиму прибережних захисних смуг. Так аналіз відкритих джерел вказує на можливі наслідки для територій із природоохоронним статусом, такі як забруднення ґрунтів, поверхневих та ґрунтових вод внаслідок інтенсивної господарської

діяльності. Можлива подальша евтрофікація водних об'єктів, спричинена міграцією хімічних речовин зі сільськогосподарських угідь, забруднення ґрунтів пестицидами.

Зауважимо, що згідно ВКУ ст. 89 прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється: 1) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво; 2) зберігання та застосування пестицидів і добрив; 3) влаштування літніх таборів для худоби; 4) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних, а також інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів; 5) миття та обслуговування транспортних засобів і техніки; 6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо; 7) випалювання сухої рослинності або її залишків з порушенням порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг. У прибережних захисних смугах дозволяються реконструкція, реставрація та капітальний ремонт існуючих об'єктів.

Суттєвим чинником антропогенного впливу на земельні ресурси є гірничо-видобувна промисловість. Розробка корисних копалин відкритим способом потребує проведення розкривних робіт, що призводить до порушення земель. Значна частина земель промисловості знаходиться під кар'єрами, відвалами та забруднена різноманітними відходами.

Надра. На території громади наявне Інгулецьке родовище з видобутку і переробки залізистих кварцитів. Згідно [<http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf>] об'єкти ПРАТ «ІНГЗК» розміщені на території площею 4391,9002 га земель, у тому числі: кар'єр – 605,3 га, відвали розкривних порід – 748,3 га, хвостосховище – 977,5 га. Родючий шар ґрунту на ділянках на північ від кар'єру у напрямку його розвитку практично відсутній: територія порушена відкритими і підземними гірничими роботами минулих років. По трасі проєктованої залізничної колії та проєктованої службової автомобільної дороги родючий шар ґрунту відсутній.

Відповідно до [<http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf>] проєктом передбачався санітарно-гігієнічний напрямок рекультивації відвалів, що полягає в створенні, на площах зайнятих висотними відвалами, ділянок природоохоронного призначення – протиерозійні лісонасадження. Відомості щодо реалізації запланованих заходів станом на момент розроблення Звіту по CEO відсутні.

[2]<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/ekologichni-pasporty/>

[8] Природоорієнтоване пововіснє відновлення: Мирноградська громада, 2023

2.7. Стан здоров'я мешканців

Чисельність населення Карпівської територіальної громади станом на 01 січня 2024 року становила 5872 особи та має тенденцію до скорочення. Основним фактором якого є природний та міграційних рух.

Відомості про розподіл населення подано у табл.2.10.

Таблиця 2.10.
Відомості про розподіл населення

	Станом на 01.01 2023 року	Станом на 01.01.2024 року
Загальна к-сть населення	5 944	5872
<i>у тому числі:</i>		
- жінок	2 952	2939
- чоловіків	2 992	2933
<i>у тому числі:</i>		
- дітей дошкільного віку	212	183
- дітей шкільного віку	781	774
- пенсіонерів	1 506	1515
- працездатних громадян	3 445	3400

Стан здоров'я населення оцінюється, зокрема за тенденцією та кількістю вперше зареєстрованих випадків захворювань, структурою населення, загальною кількістю захворюваності тощо. Демографічна ситуація в громаді залишається незадовільною: народжуваність зменшилась та склала 22 особи (2022 рік) проти 44 (2020 рік). Природний приріст населення є від'ємним. Від'ємний приріст населення громади цілком повторює тренди і області та району загалом за даними Держстату [9] (таблиці 2.11, 2.12).

Таблиця 2.11.
Формування приросту (скорочення) чисельності населення у
Криворізькому районі Дніпропетровської області у січні 2022 року [9]

у січні 2022 року	Загальний приріст, скороченн я (-)	У тому числі (осіб)	
		природний приріст, скорочення (-)	міграційний приріст, скорочення (-)
Дніпропетровська область	-3334	-3668	-334
Криворізький район	-870	-912	42

Таблиця 2.12.
Кількість живонароджених, померлих у Криворізькому районі
Дніпропетровської області у січні 2022 року [9]

у січні 2022 року(осіб)	Кількість живонароджених	Кількість померлих	Природний приріст, скорочення (-)
Дніпропетровська область	1351	5019	-3668
Криворізький район	333	1245	-912

Даних за 2023-2024 роки не наводиться через закритість інформації. Наявні статистичні дані говорять про такі загальні тенденції в області та громаді як зниження народжуваності, підвищення показника смертності, підвищення питомої ваги населення старшого пенсійного віку, зниження середньої очікуваності тривалості життя.

В громаді складається загроза старіння населення, наразі частка пенсіонерів складає 25,13% (2022 рік), проти 23,35% (2020 рік). У той же час частка працездатного населення скорочується -57,47% (2022 рік) проти 58,08% (2020 рік). Скорочення економічно активного населення призводить до ще більшого зростання рівня навантаження на населення працездатного віку. За шкалою ООН старим населення вважається тоді, коли частка людей у віці понад 65 р. становить більше 7%. Для громади, яка прагне розвиватися, такий сценарій є загрозливим.

Окрім того, для здоров'я населення становлять потенційну загрозу промислові підприємства, які функціонують на території громади та в Криворізькому районі загалом. Аналіз залежності здоров'я населення від ступеня забруднення навколишнього середовища дозволив визначити рівні, при яких відзначаються ті чи інші порушення здоров'я. Встановлено, що при 1,5-2 кратному збільшенні ГДК хімічних речовин в атмосферному повітрі, реєструються достовірні зрушення імунологічних, біохімічних і фізіологічних параметрів організму людини. Статично значимі зрушення показників захворюваності (поширеності та тяжкості перебігу хвороби) реєструються при рівні забруднення, що перевищує допустимий в 2 - 3 рази (Кобець Г.П., Зінгер Ф.Х., Кальянов А.В. і ін., 1994). Подальше збільшення ступеня забруднення (в 4 і більше разів) обумовлює зміни показників захворюваності хронічними видами патології, а при 6-ти кратному і більшому перевищенні гігієнічних нормативів, відзначається збільшення частоти множинної і поєднаної патології.

Підвищення ступеня забруднення об'єктів навколишнього середовища обумовлює формування підвищеного ризику розвитку випадків інших захворювань. Згідно з даними Є.І. Гончарук (1997 г.), із забрудненням навколишнього середовища пов'язано близько 20% всіх випадків захворювань і 60% неправильного фізичного розвитку, а також більше половини випадків смерті.

Так, наявність на території таких підприємств як Інгулецький ГЗК, що зумовлює значні викиди в атмосферне повітря шкідливих забруднюючих речовин та пилу і, як наслідок, високе забруднення повітря в селитебній зоні. Цьому сприяє також несприятливе розташування промислових підприємств відносно до напрямків переважаючих вітрів, наявність застарілих технологій, використання на підприємствах недостатньо ефективних пиловловлюючих установок тощо. Потрапляння забруднюючих речовин в організм людини до органів дихання. До складу пилу можуть входити особливо небезпечні частинки, такі як свинець, кадмій, ртуть, діоксини. На населення, що мешкає поблизу промислових підприємств, можуть мати вплив сполуки речовин, що утворюються в результаті технологічних процесів. Крім того, однією з найбільш актуальних і невирішених проблем сьогодення є оцінка забруднення повітря твердими частками пилу (PM₁₀ та PM_{2.5}), які можуть знаходитися в атмосферному повітрі протягом багатьох днів, тижнів та переноситися на великі відстані. Стан атмосферного повітря загалом по Дніпропетровській області та в Криворізькому районі зокрема зумовлює складну ситуацію, пов'язану із хворобами органів дихання, що підтверджують дані Держстату [9] (таблиця 2.13).

Основними причинами смертності загалом по області лишаються хвороби системи кровообігу (таблиця 2.14).

Окрім того, з початком 2022 року збільшилася еміграція населення з території громади через військову агресію росії, а також наближеність громади до територій активних бойових дій.

Прогнозовані зміни стану здоров'я населення, якщо документ не буде затверджено: за умови збереження існуючого ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального поводження із відходами, можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунтах, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Таблиця 2.13
 Показники захворюваності населення Дніпропетровської області

	Кількість улерше зареєстрованих випадків захворювань, тис.									
	усього	у тому числі								
		новоутворення	хвороби нервової системи ¹	хвороби системи кровообігу	хвороби органів дихання	хвороби шкіри та підшкірної клітковини	хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	хвороби сечостатевої системи	уроджені аномалії (вади розвитку), деформації та хромосомні порушення	травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин
1995	2992,5	33,5	288,7	113,8	1496,9	211,3	143,2	141,6	3,2	234,6
1996	2594,5	30,5	276,9	124,2	1094,4	212,8	145,9	154,1	3,8	218,1
1997	2660,7	33,0	282,6	131,2	1176,9	208,0	151,4	158,4	3,7	184,2
1998	2729,8	36,9	311,3	144,1	1139,1	211,4	172,8	176,7	3,8	185,3
1999	2787,4	37,2	67,4	148,0	1215,2	193,2	177,3	165,2	4,4	179,5
2000	2800,2	36,3	61,7	150,4	1244,6	186,5	178,6	178,6	4,4	174,3
2001	2774,6	37,0	61,9	184,1	1130,1	190,0	185,7	207,4	4,6	167,4
2002	2731,4	36,5	60,2	179,9	1079,8	181,1	191,8	209,5	4,6	165,2
2003	2734,9	37,3	58,9	176,7	1110,5	176,9	182,6	212,9	4,0	168,1
2004	2709,7	37,8	56,4	178,3	1081,4	170,6	178,4	232,0	4,1	165,2
2005	2812,0	38,4	56,5	184,8	1156,1	170,5	189,1	240,7	3,9	170,2
2006	2729,7	40,9	54,4	190,6	1072,1	162,6	183,0	253,8	3,9	171,4
2007	2780,5	40,3	51,9	191,3	1125,2	165,9	185,6	248,6	3,8	166,1
2008	2794,7	40,7	54,2	191,9	1108,2	166,7	193,9	261,4	3,8	159,5
2009	2882,4	39,7	53,4	196,3	1180,2	171,2	201,1	262,3	4,5	145,4
2010	2888,3	42,7	51,6	185,4	1183,4	174,7	190,0	276,9	4,3	151,4
2011	2807,9	43,0	49,9	179,1	1160,2	170,8	178,3	257,2	4,2	149,4
2012	2652,9	43,2	50,1	190,6	1055,2	162,3	167,2	236,8	4,5	154,9
2013	2771,6	44,8	49,5	205,0	1082,9	169,1	191,9	248,6	4,7	152,2
2014	2802,2	44,0	51,2	202,4	1122,7	165,1	191,6	253,3	5,2	152,9
2015	2789,1	45,9	53,2	192,9	1114,4	170,8	195,6	264,2	4,7	152,0
2016	2899,7	44,1	54,8	199,3	1200,5	180,7	202,1	270,4	4,4	145,5
2017	2875,0	42,4	57,2	201,4	1157,6	200,3	201,2	264,9	3,9	143,2

¹ Згідно з МКХ-10, починаючи з 1999р., з класу хвороб нервової системи і органів чуття вилучені і сформовані в окремі класи хвороби ока та його придаткового апарату і хвороби вуха та соскоподібного відростка.

Таблиця 2.14 [9]
 Кількість померлих за причинами смерті у січні 2022 року

	Коди причин смерті за МКХ-10	Осіб
Усього	A00–U85	5019
Клас I. Деякі інфекційні та паразитарні хвороби	A00–B99	72
з них		
туберкульоз	A15–A19	20
хвороба, зумовлена вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ)	B20–B24	48
Клас II. Новоутворення	C00–D48	558
з них злоякісні	C00–C97	554
Клас III. Хвороби крові й кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	D50–D89	2
Клас IV. Ендокринні хвороби, розлади харчування та порушення обміну речовин	E00–E89	11
з них цукровий діабет	E10–E14	7
Клас V. Розлади психіки та поведінки	F01–F99	2
з них розлади психіки та поведінки внаслідок вживання алкоголю	F10	–
Клас VI. Хвороби нервової системи	G00–G98	19
Клас IX. Хвороби системи кровообігу	I00–I99	3331
з них		
ішемічна хвороба серця	I20–I25	2414
алкогольна кардіоміопатія	I42.6	75
цереброваскулярні хвороби	I60–I69	374
Клас X. Хвороби органів дихання	J00–J98	146
з них грип і пневмонія	J10–J18	103
Клас XI. Хвороби органів травлення	K00–K92	251
з них алкогольна хвороба печінки	K70	12
Клас XII. Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	L00–L98	8
Клас XIII. Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	M00–M99	5
Клас XIV. Хвороби сечостатевої системи	N00–N98	28
Клас XV. Вагітність, пологи та післяпологовий період	O00–O99	–
Клас XVI. Окремі стани, що виникають у перинатальному періоді	P00–P96	5
Клас XVII. Природжені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії	Q00–Q99	3
Клас XVIII. Симптоми, ознаки та відхилення від норми, що виявлені при клінічних і лабораторних дослідженнях, не класифіковані в інших рубриках	R00–R99	46
Клас XX. Зовнішні причини смерті	V01–Y89	251
з них		
транспортні нещасні випадки	V01–V99	20
випадкове утоплення та занурення у воду	W65–W74	3
нещасні випадки, спричинені дією диму, вогню та полум'я	X00–X09	12
випадкове отруєння, спричинене отруйними речовинами (крім алкоголю)	X40–X44, X46–X49	24
випадкове отруєння та дія алкоголю	X45	40
навмисне самоушкодження	X60–X84	48
наслідки нападу з метою убивства	X85–X99,	
чи нанесення ушкодження	Y00–Y09	23
Клас XXII. Коди для особливих цілей	U00–U85	281
COVID-19, вірус ідентифікований	U07.1	281
COVID-19, вірус неідентифікований	U07.2	–

[9] <http://www.dneprstat.gov.ua/statinfo/ds/>

2.8 Біорізноманіття

Рослинний світ. За даними Регіональної доповіді про стан навколишнього середовища [1] на території Дніпропетровської області розвинені різноманітні типи байрачних лісів, балкові ландшафти з осередками ендемічної степової флори та фауни. У долинах степових річок і балках на поверхню виходять кристалічні породи, на яких формуються своєрідні біогеоценози. У долинах малих річок формуються багаті біологічним різноманіттям заплавно-борові та водно-болотні комплекси.

На території області зареєстровано 356 видів адвентивних судинних рослин. Частина їх є інвазійними видами, які добре пристосувалися до місцевих умов, є постійними у складі природних рослинних угруповань, а, іноді і заміщують домінантні види у цих угрупованнях. У Дніпропетровській області понад 40 років тому почалася робота з охорони рослинного світу. Першим юридичним документом з охорони рослинності був список рідкісних та зникаючих рослин (54 види), затверджений рішенням Дніпропетровського облвиконкому від 09.10.1979 № 568. У 1998 році був складений "Червоний список видів рослин Дніпропетровської області", затверджений Дніпропетровською обласною радою (рішення обласної ради від 12.06.1998 № 7.2/XXIII), який включав 338 судинних рослин. З них 22 види включені до Європейського Червоного списку, 56 видів – до Червоної книги України (1996), 260 видів рослин, які охороняються в Дніпропетровській області. У 2011 році провідними науковими установами області в галузі вивчення біорізноманіття було створено видання: "Червона книга Дніпропетровської області. Рослинний світ". Це друге (після Донецької області) повномасштабне видання обласної Червоної книги рослин в Україні. Вона є основою для охорони та відтворення видів рослин, занесених до Червоної книги України та тих, що підпадають під дію міжнародних договорів рослинності, а також видів, що охороняються на регіональному рівні (Червоний список видів рослин і тварин Дніпропетровської області (рішення обласної ради від 27.12.2011 № 219-10/VI).

У списку наведено 451 вид рідкісних та зникаючих рослин, що охороняються на території Дніпропетровської області. Серед них – 16 видів занесені до Світового Червоного списку, 27 – до Європейського Червоного списку, 82 – до Червоної книги України. Але ці види ретельно охороняються лише на території природного заповідника Дніпровсько-Орільський, Ботанічного саду Дніпропетровського національного університету та Криворізького ботанічного саду НАН України. [<https://adm.dp.gov.ua/storage/app/uploads/public/60e/d38/c15/60ed38c15a69f512978009.pdf>].

Тваринний світ. На території Дніпропетровської області зустрічаються 132 види тварин, занесених до Червоної книги України, з них круглих черв'яків – 1, кільчастих черв'яків – 2, членистоногих – 66, хордових – 63. Також зустрічаються 29 видів тварин, що занесені до додатків Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори та перебувають під загрозою зникнення (CITES); 241 вид тварин, занесені до додатків Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернської конвенції); 96 видів, занесені до додатків Конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Боннської конвенції, CMS); 52 види, що охороняються відповідно до Угоди про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (AEWA); 7 видів, що охороняються відповідно до Угоди про збереження популяцій європейських кажанів (EUROBATS).

Уся територія громади лежить в зоні степів, яка є не сприятливою для зростання лісової рослинності. Її характерною особливістю є відсутність природних лісів, окрім байрачних, в інтразональних умовах (наприклад, у долинах річок). Степова зона України вирізняється великим обсягом накопичених органічних речовин в ґрунті. Багаті ґрунти степової зони – це і є найкращий в цьому регіоні спосіб депонування атмосферного вуглецю. Сухі степові умови призвели до появи механізму, при якому основна маса всіх рослин захована в ґрунті, проте через дефіцит вологи органіка відмерлих рослин не розкладається, а просто накопичується, стабілізуючи тим самим клімат на планеті. Звісно, це все працює лише там, де степи не розорюють[8].

Серед негативних факторів, що призводять до деградації біорізноманіття регіону слід назвати поширення інвазійних (чужорідних) видів рослин, що «заміщають» природні лучні та степові угруповання у їх оселищах. Найбільша загроза від інвазійних видів – це надзвичайно висока продуктивність насіння. Насіння інвазійних дерев легко розноситься по місту та за його межі. Його вивозять за межі міста із сміттям, воно розноситься вітром та водними потоками, на кузовах чи капотах автомобілів.

Уздовж багатьох річок, особливо в місцях відпочинку, інтенсивно розвиваються фрагменти інвазійних деревостанів, які витісняють вербняки та інші природні угруповання. На додаток, деякі види мають здатність змінювати хімічний склад ґрунту довкола себе таким чином, що земля стає непридатною для інших рослин.

Інвазійні види збільшують викиди вуглецю з ґрунту. У тіні від крон інвазійних дерев стрімко починають рости інші небезпечні чужорідні рослини, звичні до такого сусідства (амброзія полинолиста тощо). Займаючи місце місцевих (аборигенних) трав'янистих рослин, такі "союзники" формують щільно затінену вологу ділянку, під якою більше нема тих посушливих умов. І в таких умовах накопичена протягом тисячоліть органіка стрімко розкладається бактеріями, призводячи до викиду в атмосферу сполук вуглецю, які рослини накопичували й зберігали в ґрунті століттями.

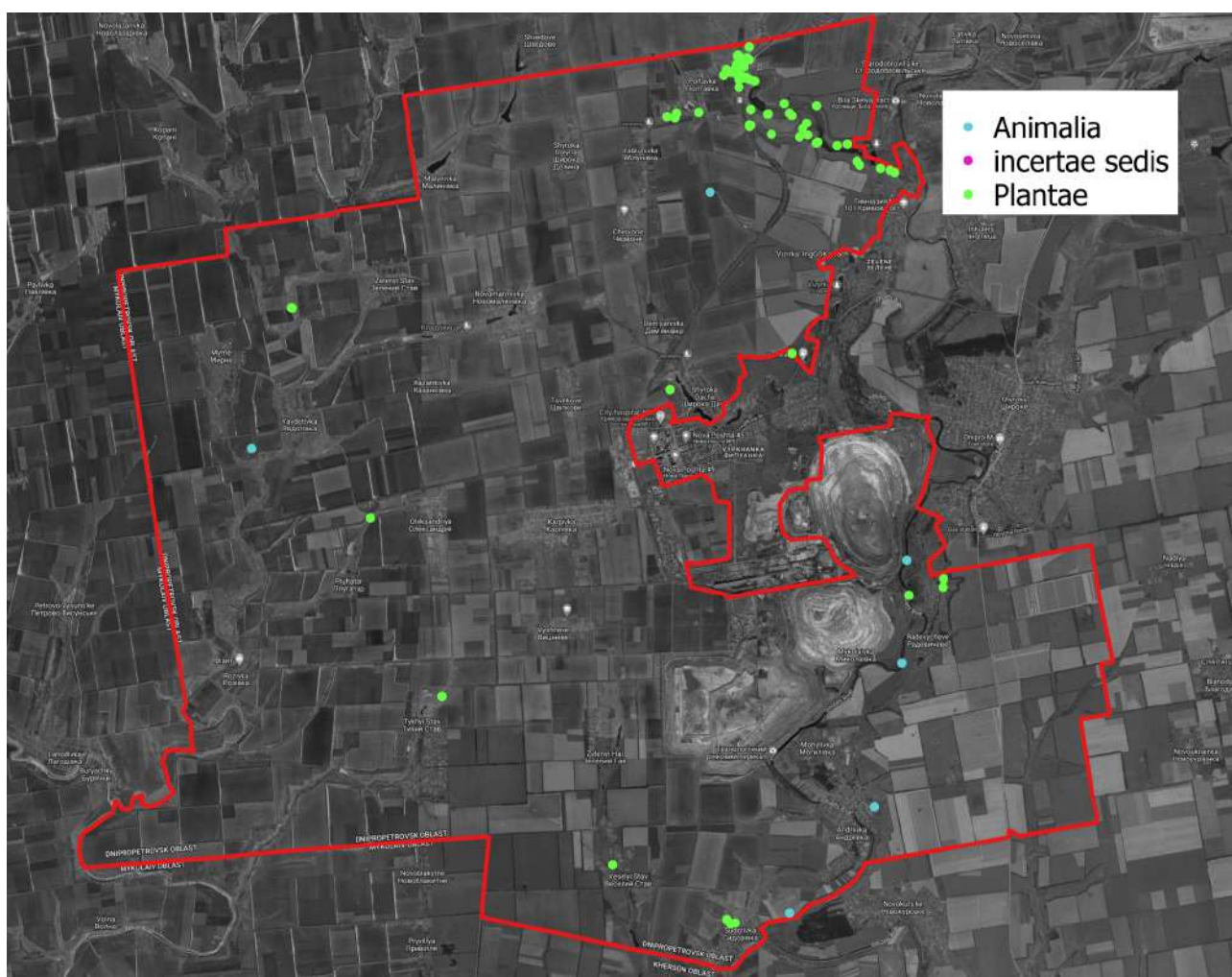
Інвазійні види призводять до швидкого випаровування вологи з ґрунту. Дерева здійснюють транспірацію (дихання), через яку волога, вилучена з ґрунтових горизонтів коренями дерев, випаровується через листя. Дослідження в кількох країнах показали, що посадка штучних лісонасаджень посухостійких чужорідних рослин саме в степах призводить до швидкого випаровування вологи з ґрунту. Випаровування води насадженнями, здатними дотягнутись корінням до ґрунтових горизонтів, значно перевищує обсяг атмосферних опадів, а отже, випаровуються ґрунтові води. У результаті від нестачі води гинуть самі насадження, на їхньому місці утворюються чагарники, які однаково продовжують витісняти місцеве біорізноманіття, виснажувати ґрунтове деповуглецю, але при цьому зовсім не виконують тих функцій, задля яких висаджували дерева. Така ситуація складається тому, що лісові екосистеми за своїм змістом не є характерними для посушливих регіонів.

Інвазійні види призводять до засолення ґрунтів і ґрунтових вод. Підняття за рахунок капілярних сил ґрунтової вологи з глибших шарів внаслідок інтенсивного випаровування деревами підтягує, зокрема, і солі, розчинені в підземних водах[8].

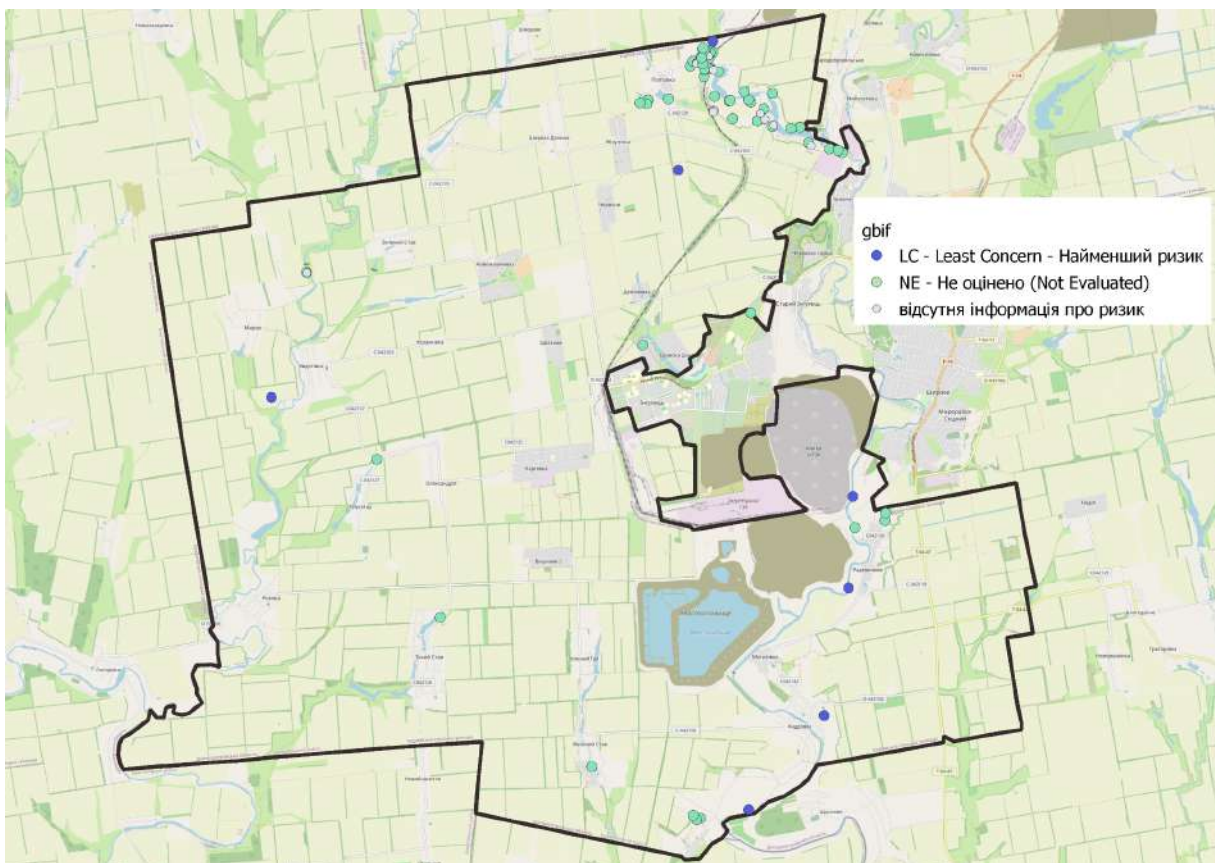
Ще одним з провідних факторів, що негативно впливають на стан біорізноманіття на сьогодні є проведення на території області військових дій. Внаслідок утворення вирв від вибухів руйнується ґрунтовий, тобто власне втрата умов існування для рослини, та як наслідок втрата харчових ресурсів для багатьох видів тварин.

Особливо гостро стоїть проблема збереження степової рослинності. Через забруднення ґрунтів внаслідок обстрілів (у вирвах ґрунти мають значний вміст важких металів), через що відновлення рослинного покриву дуже повільне. Разом з тим, не можна стверджувати зникнення видів рослин тільки наслідками антропогенного впливу чи погіршенням умов існування, бо причини цих явищ для багатьох видів вивчено недостатньо. Вчені не можуть скоординувати свої дослідження і тому єдиної думки про причини зникнення того чи іншого виду рослин зараз не існує. Потрібні додаткові дослідження для об'єктивної оцінки стану популяцій, облік популяцій рідкісних видів та спостереження за їх станом слід проводити систематично і по усій території, а не епізодично та вибірково, що є на даний момент не можливим через російську військову агресію в Україні.

Відомості про біорізноманіття громади. Нижче наведено інформацію про біорізноманіття в Карпівській сільській раді на основі даних міжнародної бази GBIF (<https://www.gbif.org/>) (рис.2.17, табл. 2.15).

а)

б)

Рис. 2.17. Територіальний розподіл видів рослин і тварин в базі GBIF на території Карпівської громади за вразливістю

Таблиця 2.15

Дані про біорізноманіття в базі GBIF на території Карпівської громади

acceptedScientificName	kingdom	phylum	order	family	genus	species
<i>Tripolium pannonicum</i> (Jacq.) Dobrocz.	Plantae	Tracheophyta	Asterales	Asteraceae	<i>Tripolium</i>	<i>Tripolium pannonicum</i>
<i>Stipa capillata</i> L.	Plantae	Tracheophyta	Poales	Poaceae	<i>Stipa</i>	<i>Stipa capillata</i>
<i>Genista albida</i> Willd.	Plantae	Tracheophyta	Fabales	Fabaceae	<i>Genista</i>	<i>Genista albida</i>
<i>Coturnix coturnix</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	Chordata	Galliformes	Phasianidae	<i>Coturnix</i>	<i>Coturnix coturnix</i>
<i>Perdix perdix</i> (Linnaeus, 1758)	Animalia	Chordata	Galliformes	Phasianidae	<i>Perdix</i>	<i>Perdix perdix</i>
<i>Reseda lutea</i> L.	Plantae	Tracheophyta	Brassicales	Resedaceae	<i>Reseda</i>	<i>Reseda lutea</i>
<i>Pulsatilla pratensis</i> (L.) Mill.	Plantae	Tracheophyta	Ranunculales	Ranunculaceae	<i>Pulsatilla</i>	<i>Pulsatilla pratensis</i>
<i>Stipa capillata</i> L.	Plantae	Tracheophyta	Poales	Poaceae	<i>Stipa</i>	<i>Stipa capillata</i>
<i>Salvia nutans</i> L.	Plantae	Tracheophyta	Lamiales	Lamiaceae	<i>Salvia</i>	<i>Salvia nutans</i>
<i>Teucrium polium</i> L.	Plantae	Tracheophyta	Lamiales	Lamiaceae	<i>Teucrium</i>	<i>Teucrium polium</i>
<i>Stipa lessingiana</i> Trin. & Rupr.	Plantae	Tracheophyta	Poales	Poaceae	<i>Stipa</i>	<i>Stipa lessingiana</i>
<i>Palimbia rediviva</i> (Pall.) Thell.	Plantae	Tracheophyta	Apiales	Apiaceae	<i>Palimbia</i>	<i>Palimbia rediviva</i>

<i>Linum hirsutum</i> L.	Plantae	Tracheophyt a	Malpighiales	Linaceae	Linum	<i>Linum hirsutum</i>
<i>Linum czerniaevii</i> Klokov	Plantae	Tracheophyt a	Malpighiales	Linaceae	Linum	<i>Linum czerniaevii</i>
<i>Caragana scythica</i> (Kom.) Pojark.	Plantae	Tracheophyt a	Fabales	Fabaceae	Caragana	<i>Caragana scythica</i>
<i>Onobrychis arenaria</i> (Kit.) DC.	Plantae	Tracheophyt a	Fabales	Fabaceae	Onobrychis	<i>Onobrychis arenaria</i>
<i>Linum tenuifolium</i> L.	Plantae	Tracheophyt a	Malpighiales	Linaceae	Linum	<i>Linum tenuifolium</i>
<i>Polygala comosa</i> Schkuhr	Plantae	Tracheophyt a	Fabales	Polygalaceae	Polygala	<i>Polygala comosa</i>
<i>Onosma visianii</i> Clementi	Plantae	Tracheophyt a	Boraginales	Boraginaceae	Onosma	<i>Onosma visianii</i>
<i>Circaetus gallicus</i> (Gmelin, 1788)	Animalia	Chordata	Accipitriforme s	Accipitridae	<i>Circaetus</i>	<i>Circaetus gallicus</i>
<i>Poterium sanguisorba</i> subsp. <i>polygamum</i> (Waldst. & Kit.) Asch. & Graebn.	Plantae	Tracheophyt a	Rosales	Rosaceae	<i>Poterium</i>	<i>Poterium sanguisorba</i>
<i>Milvus migrans</i> (Boddaert, 1783)	Animalia	Chordata	Accipitriforme s	Accipitridae	<i>Milvus</i>	<i>Milvus migrans</i>
<i>Potentilla astracanica</i> Jacq.	Plantae	Tracheophyt a	Rosales	Rosaceae	<i>Potentilla</i>	<i>Potentilla astracanica</i>
<i>Euphorbia stepposa</i> Zoz ex Prokh.	Plantae	Tracheophyt a	Malpighiales	Euphorbiaceae	<i>Euphorbia</i>	<i>Euphorbia stepposa</i>
<i>Erysimum canescens</i> Roth	Plantae	Tracheophyt a	Brassicales	Brassicaceae	<i>Erysimum</i>	<i>Erysimum canescens</i>
<i>Galatella villosa</i> (L.) Rechb.fil.	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	<i>Galatella</i>	<i>Galatella villosa</i>
<i>Filipendula vulgaris</i> Moench	Plantae	Tracheophyt a	Rosales	Rosaceae	<i>Filipendula</i>	<i>Filipendula vulgaris</i>
<i>Gypsophila collina</i> Steven ex Ser.	Plantae	Tracheophyt a	Caryophyllale s	Caryophyllaceae	<i>Gypsophila</i>	<i>Gypsophila collina</i>
<i>Genista albida</i> Willd.	Plantae	Tracheophyt a	Fabales	Fabaceae	<i>Genista</i>	<i>Genista albida</i>
<i>Jurinea stoechadifolia</i> (M.Bieb.) DC.	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	<i>Jurinea</i>	<i>Jurinea stoechadifolia</i>
<i>Iris pumila</i> L.	Plantae	Tracheophyt a	Asparagales	Iridaceae	<i>Iris</i>	<i>Iris pumila</i>
<i>Astragalus austriacus</i> Jacq.	Plantae	Tracheophyt a	Fabales	Fabaceae	<i>Astragalus</i>	<i>Astragalus austriacus</i>
<i>Odontarrhena tortuosa</i> (Waldst. & Kit. ex Willd.) C.A.Mey.	Plantae	Tracheophyt a	Brassicales	Brassicaceae	<i>Odontarrhena</i>	<i>Odontarrhena tortuosa</i>
<i>Psephellus marschallianus</i> (Spreng.) K.Koch	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	<i>Psephellus</i>	<i>Psephellus marschallianus</i>
<i>Campanula sibirica</i> L.	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Campanulaceae	<i>Campanula</i>	<i>Campanula sibirica</i>
<i>Chamaecytisus austriacus</i> subsp. <i>austriacus</i>	Plantae	Tracheophyt a	Fabales	Fabaceae	<i>Chamaecytisus</i>	<i>Chamaecytisus austriacus</i>
<i>Psephellus trinervius</i> (Willd.) Wagenitz	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	<i>Psephellus</i>	<i>Psephellus trinervius</i>

<i>Pseudoroegneria stipifolia</i> (Trautv.) Ä.Löve	Plantae	Tracheophyt a	Poales	Poaceae	<i>Pseudoroegneria</i> a	<i>Pseudoroegneria stipifolia</i>
<i>Convolvulus lineatus</i> L.	Plantae	Tracheophyt a	Solanales	Convolvulaceae	<i>Convolvulus</i>	<i>Convolvulus lineatus</i>
<i>Stachys recta</i> L.	Plantae	Tracheophyt a	Lamiales	Lamiaceae	<i>Stachys</i>	<i>Stachys recta</i>
<i>Cobitis taenia</i> Linnaeus, 1758	Animalia	Chordata	Cypriniformes	Cobitidae	<i>Cobitis</i>	<i>Cobitis taenia</i>
<i>Teucrium chamaedrys</i> L.	Plantae	Tracheophyt a	Lamiales	Lamiaceae	<i>Teucrium</i>	<i>Teucrium chamaedrys</i>
<i>Tanacetum millefolium</i> (L.) Tzvelev	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	<i>Tanacetum</i>	<i>Tanacetum millefolium</i>
<i>Thymus ×dimorphus</i> Klokov & Des.-Shost.	Plantae	Tracheophyt a	Lamiales	Lamiaceae	<i>Thymus</i>	<i>Thymus dimorphus</i>
<i>Adonis wolgensis</i> Steven	Plantae	Tracheophyt a	Ranunculales	Ranunculaceae	<i>Adonis</i>	<i>Adonis wolgensis</i>
<i>Veronica spicata</i> L.	Plantae	Tracheophyt a	Lamiales	Plantaginaceae	<i>Veronica</i>	<i>Veronica spicata</i>
<i>Nonea pulla</i> subsp. pulla	Plantae	Tracheophyt a	Boraginales	Boraginaceae	<i>Nonea</i>	<i>Nonea pulla</i>
<i>Minuartia glomerata</i> (M.Bieb.) Degen	Plantae	Tracheophyt a	Caryophyllales	Caryophyllaceae	<i>Minuartia</i>	<i>Minuartia glomerata</i>
<i>Stipa ucrainica</i> P.A.Smirn.	Plantae	Tracheophyt a	Poales	Poaceae	<i>Stipa</i>	<i>Stipa ucrainica</i>
<i>Sideritis montana</i> L.	Plantae	Tracheophyt a	Lamiales	Lamiaceae	<i>Sideritis</i>	<i>Sideritis montana</i>
<i>Coronilla varia</i> L.	Plantae	Tracheophyt a	Fabales	Fabaceae	<i>Coronilla</i>	<i>Coronilla varia</i>
<i>Helichrysum arenarium</i> (L.) Moench	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	<i>Helichrysum</i>	<i>Helichrysum arenarium</i>
<i>Jurinea arachnoidea</i> Bunge	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	<i>Jurinea</i>	<i>Jurinea arachnoidea</i>
<i>Hypericum elegans</i> Steph. ex Willd.	Plantae	Tracheophyt a	Malpighiales	Hypericaceae	<i>Hypericum</i>	<i>Hypericum elegans</i>
<i>Medicago falcata</i> L.	Plantae	Tracheophyt a	Fabales	Fabaceae	<i>Medicago</i>	<i>Medicago falcata</i>
<i>Centaurea orientalis</i> L.	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	<i>Centaurea</i>	<i>Centaurea orientalis</i>
<i>Dianthus pseudarmeria</i> M.Bieb.	Plantae	Tracheophyt a	Caryophyllales	Caryophyllaceae	<i>Dianthus</i>	<i>Dianthus pseudarmeria</i>
	incertae sedis					
<i>Festuca valesiaca</i> Schleich. ex Gaudin	Plantae	Tracheophyt a	Poales	Poaceae	<i>Festuca</i>	<i>Festuca valesiaca</i>
<i>Vincetoxicum fuscum</i> subsp. fuscum	Plantae	Tracheophyt a	Gentianales	Apocynaceae	<i>Vincetoxicum</i>	<i>Vincetoxicum fuscum</i>
<i>Agropyron cristatum</i> (L.) Gaertn.	Plantae	Tracheophyt a	Poales	Poaceae	<i>Agropyron</i>	<i>Agropyron cristatum</i>
<i>Thymus pannonicus</i> ALL.	Plantae	Tracheophyt a	Lamiales	Lamiaceae	<i>Thymus</i>	<i>Thymus pannonicus</i>
<i>Astragalus ucrainicus</i> Popov & Klokov	Plantae	Tracheophyt a	Fabales	Fabaceae	<i>Astragalus</i>	<i>Astragalus ucrainicus</i>
<i>Centaurea diffusa</i> Lam.	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	<i>Centaurea</i>	<i>Centaurea diffusa</i>
<i>Seseli pallasii</i> Besser	Plantae	Tracheophyt a	Apiales	Apiaceae	<i>Seseli</i>	<i>Seseli pallasii</i>

<i>Potentilla cinerea</i> subsp. <i>incana</i> (G.Gaertn., B.Mey. & Scherb.) Asch.	Plantae	Tracheophyt a	Rosales	Rosaceae	Potentilla	<i>Potentilla cinerea</i>
<i>Linum tauricum</i> subsp. <i>linearifolium</i> (Lindem.) Petrova	Plantae	Tracheophyt a	Malpighiales	Linaceae	Linum	<i>Linum tauricum</i>
<i>Festuca rupicola</i> Heuff.	Plantae	Tracheophyt a	Poales	Poaceae	Festuca	<i>Festuca rupicola</i>
<i>Muscari neglectum</i> Guss.	Plantae	Tracheophyt a	Asparagales	Asparagaceae	Muscari	<i>Muscari neglectum</i>
<i>Paronychia</i> <i>cephalotes</i> (M.Bieb.) Besser	Plantae	Tracheophyt a	Caryophyllales	Caryophyllaceae	Paronychia	<i>Paronychia cephalotes</i>
<i>Jurinea</i> <i>stoechadifolia</i> (M.Bieb.) DC.	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	Jurinea	<i>Jurinea stoechadifolia</i>
<i>Allium flavum</i> subsp. <i>tauricum</i> (Besser ex Rchb.) K.Richt.	Plantae	Tracheophyt a	Asparagales	Amaryllidaceae	Allium	<i>Allium flavum</i>
<i>Allium flavescens</i> Besser	Plantae	Tracheophyt a	Asparagales	Amaryllidaceae	Allium	<i>Allium flavescens</i>
<i>Astragalus danicus</i> Retz.	Plantae	Tracheophyt a	Fabales	Fabaceae	Astragalus	<i>Astragalus danicus</i>
<i>Jurinea calcarea</i> Klokov	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	Jurinea	<i>Jurinea calcarea</i>
<i>Bromus squarrosus</i> L.	Plantae	Tracheophyt a	Poales	Poaceae	Bromus	<i>Bromus squarrosus</i>
<i>Jacobaea vulgaris</i> subsp. <i>vulgaris</i>	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	Jacobaea	<i>Jacobaea vulgaris</i>
<i>Haplophyllum suaveolens</i> (DC.) G.Don	Plantae	Tracheophyt a	Sapindales	Rutaceae	Haplophyllum	<i>Haplophyllum suaveolens</i>
<i>Achillea leptophylla</i> M.Bieb.	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	Achillea	<i>Achillea leptophylla</i>
<i>Allium guttatum</i> Steven	Plantae	Tracheophyt a	Asparagales	Amaryllidaceae	Allium	<i>Allium guttatum</i>
<i>Galium verum</i> subsp. <i>verum</i>	Plantae	Tracheophyt a	Gentianales	Rubiaceae	Galium	<i>Galium verum</i>
<i>Iris halophila</i> Pall.	Plantae	Tracheophyt a	Asparagales	Iridaceae	Iris	<i>Iris halophila</i>
<i>Adonis vernalis</i> L.	Plantae	Tracheophyt a	Ranunculales	Ranunculaceae	Adonis	<i>Adonis vernalis</i>
<i>Pseudopodospermum tauricum</i> (M.Bieb.) Vasjukov & Saksonov	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	<i>Pseudopodospermum</i>	<i>Pseudopodospermum tauricum</i>
<i>Viola ambigua</i> Waldst. & Kit.	Plantae	Tracheophyt a	Malpighiales	Violaceae	Viola	<i>Viola ambigua</i>
<i>Cotoneaster niger</i> (Ehrh.) Fr.	Plantae	Tracheophyt a	Rosales	Rosaceae	Cotoneaster	<i>Cotoneaster niger</i>
<i>Polygala comosa</i> subsp. <i>comosa</i>	Plantae	Tracheophyt a	Fabales	Polygalaceae	Polygala	<i>Polygala comosa</i>
<i>Linaria macroua</i> (M.Bieb.) M.Bieb.	Plantae	Tracheophyt a	Lamiales	Plantaginaceae	Linaria	<i>Linaria macroua</i>
<i>Leontodon hispidus</i> L.	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	Leontodon	<i>Leontodon hispidus</i>
<i>Artemisia lerchiana</i> Weber, 1775	Plantae	Tracheophyt a	Asterales	Asteraceae	Artemisia	<i>Artemisia lerchiana</i>

<i>Chamaecytisus austriacus</i> subsp. <i>austriacus</i>	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Fabales</i>	<i>Fabaceae</i>	<i>Chamaecytisus</i>	<i>Chamaecytisus austriacus</i>
<i>Adonis wolgensis</i> Steven	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Ranunculales</i>	<i>Ranunculaceae</i>	<i>Adonis</i>	<i>Adonis wolgensis</i>
<i>Eremogone cephalotes</i> (M.Bieb.) I.Fenz	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Caryophyllales</i>	<i>Caryophyllaceae</i>	<i>Eremogone</i>	<i>Eremogone cephalotes</i>
<i>Astragalus exscapus</i> subsp. <i>pubiflorus</i> (DC.) Soó	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Fabales</i>	<i>Fabaceae</i>	<i>Astragalus</i>	<i>Astragalus exscapus</i>
<i>Crocus reticulatus</i> Steven ex Adams	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Asparagales</i>	<i>Iridaceae</i>	<i>Crocus</i>	<i>Crocus reticulatus</i>
<i>Tulipa sylvestris</i> subsp. <i>australis</i> (Link) Pamp.	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Liliales</i>	<i>Liliaceae</i>	<i>Tulipa</i>	<i>Tulipa sylvestris</i>
<i>Colchicum bulbocodium</i> subsp. <i>versicolor</i> (Ker Gawl.) K.Perss.	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Liliales</i>	<i>Colchicaceae</i>	<i>Colchicum</i>	<i>Colchicum bulbocodium</i>
<i>Adonis wolgensis</i> Steven ex DC., 1817	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Ranunculales</i>	<i>Ranunculaceae</i>	<i>Adonis</i>	<i>Adonis wolgensis</i>
<i>Astragalus cornutus</i> Pall.	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Fabales</i>	<i>Fabaceae</i>	<i>Astragalus</i>	<i>Astragalus cornutus</i>
<i>Iris pontica</i> Zapal.	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Asparagales</i>	<i>Iridaceae</i>	<i>Iris</i>	<i>Iris pontica</i>
<i>Onosma visianii</i> Clementi	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Boraginales</i>	<i>Boraginaceae</i>	<i>Onosma</i>	<i>Onosma visianii</i>
<i>Colchicum bulbocodium</i> subsp. <i>versicolor</i> (Ker Gawl.) K.Perss.	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Liliales</i>	<i>Colchicaceae</i>	<i>Colchicum</i>	<i>Colchicum bulbocodium</i>
<i>Caragana scythica</i> (Kom.) Pojark.	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Fabales</i>	<i>Fabaceae</i>	<i>Caragana</i>	<i>Caragana scythica</i>
<i>Chamaecytisus austriacus</i> subsp. <i>austriacus</i>	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Fabales</i>	<i>Fabaceae</i>	<i>Chamaecytisus</i>	<i>Chamaecytisus austriacus</i>
<i>Centaurea orientalis</i> L.	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Asterales</i>	<i>Asteraceae</i>	<i>Centaurea</i>	<i>Centaurea orientalis</i>
<i>Bufo viridis</i> (Laurenti, 1768)	<i>Animalia</i>	<i>Chordata</i>	<i>Anura</i>	<i>Bufo</i>	<i>Bufo</i>	<i>Bufo viridis</i>
<i>Bombina orientalis</i> (Linnaeus, 1761)	<i>Animalia</i>	<i>Chordata</i>	<i>Anura</i>	<i>Bombinatoridae</i>	<i>Bombina</i>	<i>Bombina orientalis</i>
<i>Rana temporaria</i> Linnaeus, 1758	<i>Animalia</i>	<i>Chordata</i>	<i>Anura</i>	<i>Ranidae</i>	<i>Rana</i>	<i>Rana temporaria</i>
<i>Pelobates fuscus</i> (Laurenti, 1768)	<i>Animalia</i>	<i>Chordata</i>	<i>Anura</i>	<i>Pelobatidae</i>	<i>Pelobates</i>	<i>Pelobates fuscus</i>
<i>Hyoscyamus niger</i> L.	<i>Plantae</i>	<i>Tracheophyta</i>	<i>Solanales</i>	<i>Solanaceae</i>	<i>Hyoscyamus</i>	<i>Hyoscyamus niger</i>
<i>Pelophylax ridibundus</i> (Pallas, 1771)	<i>Animalia</i>	<i>Chordata</i>	<i>Anura</i>	<i>Ranidae</i>	<i>Pelophylax</i>	<i>Pelophylax ridibundus</i>
<i>Rana arvalis</i> Nilsson, 1842	<i>Animalia</i>	<i>Chordata</i>	<i>Anura</i>	<i>Ranidae</i>	<i>Rana</i>	<i>Rana arvalis</i>
<i>Lissotriton vulgaris</i> (Linnaeus, 1758)	<i>Animalia</i>	<i>Chordata</i>	<i>Caudata</i>	<i>Salamandridae</i>	<i>Lissotriton</i>	<i>Lissotriton vulgaris</i>
<i>Bufo bufo</i> (Linnaeus, 1758)	<i>Animalia</i>	<i>Chordata</i>	<i>Anura</i>	<i>Bufo</i>	<i>Bufo</i>	<i>Bufo bufo</i>

[1]<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopovid-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyssha-v-ukrayini/>

[8] Природоорієнтоване повоєнне відновлення: Мирноградська громада, 2023

2.9. Території, включені до складу ПЗФ

На території Карпівської громади знаходяться території, віднесені до природно - заповідного фонду, діяльність яких регулюється Законом України "Про природно-заповідний фонд", іншими документами що стосуються охорони довкілля. Схема розташування територій ПЗФ наведено на рисунку 2.17. На території громади, це частина РЛП місцевого значення «Балка Кобильна» (рішення Дніпропетровської обласної ради від 05.12.2014 № 597-28/VI "Про створення об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення"). В околицях Карпівської громади розташований ландшафтний заказник місцевого значення "Візирка" (рішення Дніпропетровської обласної ради від 28.12.2001 № 502-19/XXIII "Про природно-заповідний фонд області") тощо.

Площа громади складає - 38413,4 га, відповідно площа територій ПЗФ займає менше ніж 0,5% всієї площі громади, що є вкрай низьким показником. Зауважимо також, що за даними територіальної громади (*Таблиця 2.5. «Розподіл земель в Карпівській громаді»*), землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення складають 0 кв. км. Громаді слід звернути особливу увагу на даний показник, оскільки таке «неврахування» категорії земель може нести ризики втрати особливо цінних територій, що збереглися в природному або близькому до такого стані, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність

Зауважимо, що згідно Закону України "Про ПЗФ" землі природно-заповідного фонду України, а також землі територій та об'єктів, що мають особливу екологічну, наукову, естетичну, господарську цінність і є відповідно до статті 6 цього Закону об'єктами комплексної охорони, належать до земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення. На землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. На землях територій та об'єктів природно-заповідного фонду, які створюються в зоні відчуження та зоні безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, забороняється будь-яка діяльність, що не забезпечує режим радіаційної безпеки.

Межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду встановлюються в натурі відповідно до законодавства. До встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду в натурі їх межі визначаються відповідно до проектів створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

На використання земельної ділянки або її частини в межах природно-заповідного фонду може бути встановлено обмеження (обтяження) в обсязі, передбаченому законом або договором. Обмеження (обтяження) підлягає державній реєстрації і діє протягом строку, встановленого законом або договором. Завдані внаслідок обмеження (обтяження) у землекористуванні втрати відшкодовуються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

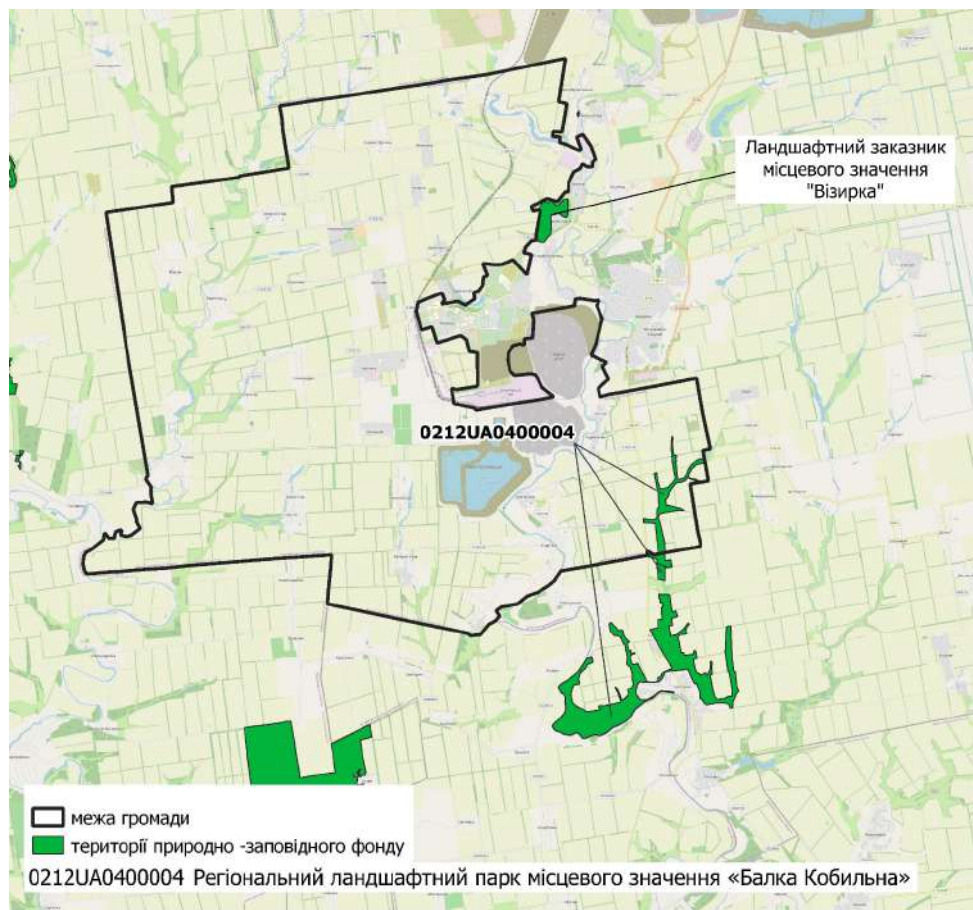

Рис.2.18. Розташування територій ПЗФ на території Карпівської громади згідно даних публічної кадастрової карти[10]

Збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду забезпечується шляхом: встановлення заповідного режиму; організації систематичних спостережень за станом заповідних природних комплексів та об'єктів; проведення комплексних досліджень з метою розробки наукових основ їх збереження та ефективного використання; дотримання вимог щодо охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду під час здійснення господарської, управлінської та іншої діяльності, розробки проектної і проектно-планувальної документації, землепорядкування, лісовпорядкування, здійснення оцінки впливу на довкілля; запровадження економічних важелів стимулювання їх охорони; здійснення державного та громадського контролю за дотриманням режиму їх охорони та використання; встановлення підвищеної відповідальності за порушення режиму їх охорони та використання, а також за знищення та пошкодження заповідних природних комплексів та об'єктів; проведення широкого міжнародного співробітництва у цій сфері; проведення інших заходів з метою збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

[10] Публічна кадастрова карта України <https://map.land.gov.ua>

2.10 Землі лісового фонду, паркові та рекреаційні насадження

За даними Замовника, загальна площа земель лісового фонду Карпівської громади становить 1700 га, у тому числі вкрита лісом – 279,8 га. Відомостей про їх стан та характер використання не надано. Землі рекреаційного призначення становлять 0 га.

2.11 *Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО*

Через територію громади проходять території Смарагдової мережі [11] схема місцезнаходження яких згідно даних Публічної кадастрової карти подано на рис. 2.18. Зокрема через територію громади проходять території: Код території: UA0000310, Назва території: Middle Inhulets river valley, Площа, га: 15204.9, Кількість видів птахів: 6, Кількість інших видів: 4, Кількість типів природних оселищ: 12, Біогеографічний регіон: Степовий.

Основною передумовою для створення Смарагдової мережі є Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція), до якої приєдналися більшість країн Європи. Україна ратифікувала Бернську конвенцію у 1996 році. Одним із положень Конвенції, уточненим рядом подальших нормативних актів, стало створення мережі Територій Особливого Природоохоронного Інтересу (Areas of Special Conservation Interest, ASCI), які і є складовими Смарагдової мережі. Більш детально функціонування Смарагдової мережі прописане у ряді Резолюцій Бернської конвенції.

Положення Бернської конвенції є обов'язковими для України, яка ратифікувала дану конвенцію. Тим не менше, українське законодавство, яке б регулювало роботу Смарагдової мережі в Україні, наразі відсутнє, хоча й активно розробляється.

Мета Смарагдової мережі – забезпечити охорону оселищ та видів, наведених у Резолюціях 4 та 6 Бернської конвенції, відповідно. Для прикладу, Резолюція 4 передбачає охорону таких оселищ, як ацидофільні дубові ліси чи букові ліси. Резолюція 6 включає чимало лісових видів, наприклад, білоспинного та трипалого дятлів. Таким чином, наявність на певній території видів та оселищ з Резолюцій є передумовою для створення території Смарагдової мережі.

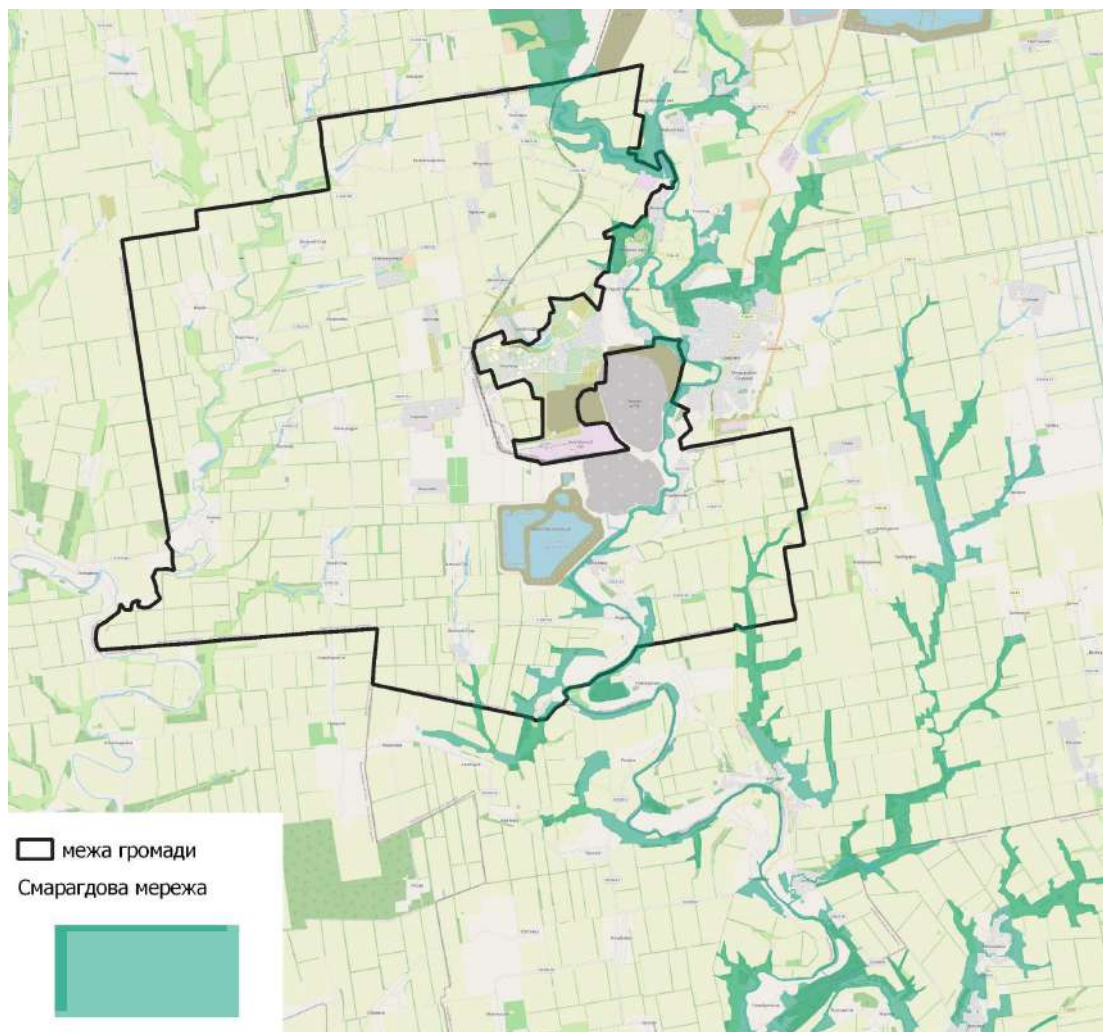

Рис.2.19. Схема розташування територій Смарагдової мережі на території Карпівської громади[10]

Збереження оселищ та видів у межах Смарагдової мережі реалізується через біогеографічний підхід. Це значить, що оцінка достатності визначених територій Смарагдової мережі для довгострокового збереження видів і оселищ проводиться в межах біогеографічних регіонів. Територія України розподіляється між континентальним біогеографічним регіоном (приблизно співпадає із Поліською та Лісостеповою кліматичними зонами), степовим (співпадає із Степовою кліматичною зоною та зоною субтропиків у Гірському Криму), альпійським (Українські Карпати) та паннонським біогеографічним регіоном, до якого входить рівнинна частина Закарпатської області.

Згідно даних сайту Рамського Бюро [12] водно-болотні угіддя міжнародного значення на території Карпівської громади відсутні.

Згідно відкритих джерел даних на території Карпівської громади відсутні об'єкти, включені до біосферних резерватів програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера"[13].

Згідно даних Міністерства культури та інформаційної політики України[14] на території Карпівської громади відсутні об'єкти, віднесені до всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

[10] Публічна кадастрова карта України <https://map.land.gov.ua>

[11]<http://emerald.net.ua/>

[12]<https://rsis Ramsar.org/ris/2387>

[13]*Людина і біосфера" <https://unesco.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/programa-lyudina-i-biosfera/>,
[https://wownature.in.ua/pro-nas/nasha-diialnist/mizhnarodna-diialnist/biosferni-rezervaty-v-ukrayini/
[14] Об'єкти, віднесені до всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.
http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=245264015

2.12 Екомережа

Згідно даних Замовника, проекти щодо локальної екомережі на територію громади не розроблялися.

Згідно Закону України "Про екологічну мережу України" статті 5 До складових структурних елементів екомережі включаються: а) території та об'єкти природно-заповідного фонду; б) землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони; в) землі лісового фонду; г) полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду; г) землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами; д) землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів; е) інші природні території та об'єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, луки, кам'яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу природну цінність); є) земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України; ж) території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України; з) частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання - пасовища, луки, сіножаті тощо; и) радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом.

Згідно статті 11 ЗУ "Про екомережу" місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі в межах своїх повноважень забезпечують: розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень; надання відповідно до закону фінансової та іншої підтримки власникам і користувачам земельних ділянок, що знаходяться в межах територій та об'єктів екомережі. Згідно з Порядком включення територій та об'єктів до переліків територій та об'єктів екологічної мережі, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 №1196, протягом 2021 року складено та оприлюднено перелік із 49 ключових та 1 сполучної територій та об'єктів екологічної мережі Дніпропетровської області.

За даними Департаменту екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації, згідно схеми екомережі Дніпропетровської області [15] на території громади наявні: ключові території національного значення екомережі Криворізького (раніше Широківського) району "Балка Зелена", "Балка Кобильна" відповідно до Дніпропетровської обласної комплексної програми (стратегії) екологічної безпеки та запобігання змінам клімату на 2016 - 2025 роки, затвердженої рішенням Дніпропетровської обласної ради від 21.10.2015 № 680-34/VI (із змінами, далі - Програма), та до схеми формування екологічної мережі Дніпропетровської області, затвердженої рішенням Дніпропетровської обласної ради від 24.03.2017 № 176-8/VII (далі - Схема); ключові території регіонального значення екомережі Криворізького (раніше Широківського) району "Верхів'я річки Вербова", "Широківсько-Інгулецький" відповідно до Програми та Схеми; ключова територія регіонального значення екомережі Криворізького (раніше Широківського) району "Балка Візирка" відповідно Схеми; нововиявлені ключові території екомережі

Криворізького (раніше Широківського) району "Балка Березовата", "Балка Гордоватка" відповідно до Схеми (рис.2.19).

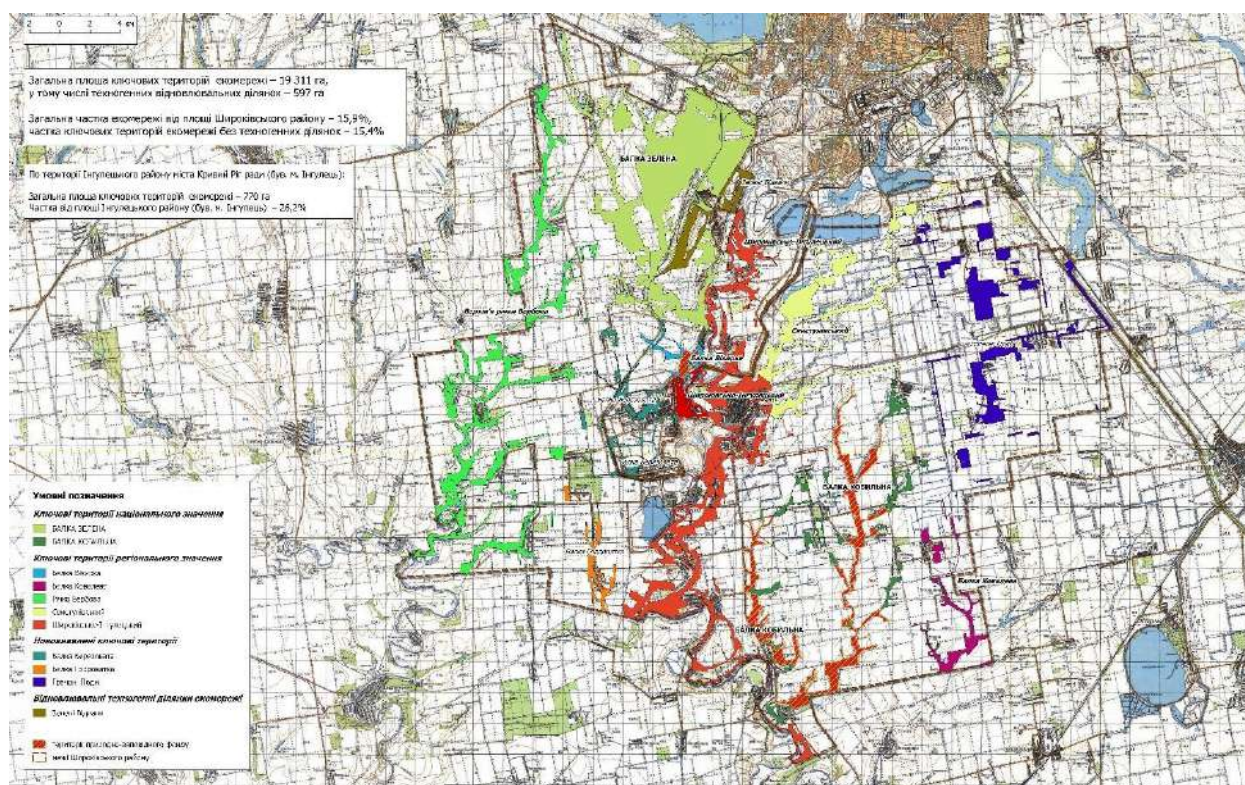

Рис.2.20. Схема регіональної екомережі на території Карпівської громади[15]

[15] <https://oblrada.dp.gov.ua/rishennia/sklikання-7/viii-session/176-8vii/#>

2.13 Перспективні до заповідання території в межах громади

Природно-заповідний фонд (ПЗФ) охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання. Україна розглядає цей фонд як складову частину світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною. Правовий режим існування територій та об'єктів ПЗФ визначається ЗУ «Про природно-заповідний фонд України», ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища України» та Земельним кодексом України. Землі ПЗФ, згідно зі ст. 43 Земельного Кодексу України віднесені до особливо цінних земель природоохоронного призначення.

Створення територій та об'єктів ПЗФ регулюється ст.ст. 51 – 53 ЗУ «Про ПЗФ». Відповідно до ст. 51 цього Закону підготовка і подання клопотань про створення чи оголошення територій та об'єктів ПЗФ можуть здійснюватись державними та науковими установами, природоохоронними громадськими об'єднаннями або іншими організаціями та громадянами. Докладні рекомендації щодо пошуку територій під ПЗФ підготовлено МБО "Екологія - Право - Людина" (http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf).

У виборі ділянок, перспективних для заповідання, варто керуватися Оселищною директивою та зважати на наявність існування на територіях видів флори та фауни, занесених до Червоної книги України. Важливо пам'ятати про роль природно-заповідної мережі у показниках сталого розвитку країни. Так рекомендованими під ПЗФ можуть бути наступні території в межах громади

(опираючись на рекомендації http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf): природні ділянки, що можливо включити до складу існуючих територій природно-заповідного фонду; місця поширення видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, регіональних переліків видів флори та фауни, що охороняються в областях, а також місця поширення рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, місця поширення видів флори і фауни та оселища, що знаходяться під охороною Бернської конвенції (додатки конвенції I, II та III, Резолюції Постійного комітету конвенції № 4 (1996, 2010) «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» та № 6 (1998, 2011) «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів для їх збереження»); потенційними для заповідання є об'єкти-кандидати (які не мають статус об'єктів ПЗФ в Україні) Смарагдової мережі Європи, що створюється на виконання Бернської конвенції як аналог екомережі ЄС НАТУРА 2000; землі лісогосподарського призначення, насамперед лісові землі наукового призначення, рекреаційно-оздоровчі та захисні ліси, та інші ділянки лісів, важливі для збереження біорізноманіття; внутрішні природні та штучно створені водні об'єкти (водотоки, водойми), прибережні захисні смуги та водоохоронні зони, заболочені території, острови та інші водно-болотні угіддя, що не використовуються інтенсивно у сільському господарстві; заплави малих річок (долини річок, збережені у природному стані); сільськогосподарські угіддя екстенсивного використання (пасовища, сіножаті); території, на яких у минулому було здійснено заходи з консервації земель шляхом залуження; неугіддя, малопродуктивні, деградовані та еродовані землі, що підлягають відновленню; перелоги, що виведені з категорії орних земель; • природні степові ділянки (в сучасних умовах, як правило, розміщені на схилах та у яружно-балочних комплексах), якщо на їх території немає заростання деревною рослинністю, представленою інвазивними видами, а також якщо в минулому на цих ділянках не здійснювались заходи з лісорозведення.

Природно-заповідний фонд є складовою природно-рекреаційних ресурсів громади, які мають значні перспективи щодо створення територіально-рекреаційного комплексу, що поєднає місця рекреації та відповідну інфраструктуру виховної, естетичної, наукової та природоохоронної направленості. Найбільш перспективними можуть бути напрями оздоровчого, пізнавального, наукового та історико-культурного туризму, як регіонального (внутрішнього), так і міжнародного, включаючи активний відпочинок (зелений туризм, спортивний туризм тощо) та історико-етнографічний туризм.

Враховуючи вкрай незадовільний стан р. Вербова та недотримання режиму прибережно-захисних смуг, для запобігання зникнення ріки доцільно розглянути віднесення ріки та прибережно-захисної смуги до територій ПЗФ.

Втім Карпівською громадою проекти природно-заповідного фонду не розроблялись. Першим кроком до збереження природних ресурсів громади може бути розроблення схеми локальної екомережі.

Для точної характеристики потенційних об'єктів ПЗФ мають бути надані геопросторові дані про території, зокрема інформація про рельєф, існуючі та проектні санітарні та планувальні обмеження. На час розробки Звіту геопросторових даних про територію громади не надано.

2.14 Історико-культурні об'єкти

На території Карпівської сільської ради станом на 01.09.2023 року знаходяться 63 об'єкти археології (44 охоронні номери), один з яких відноситься до категорії національного значення та занесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, 45 об'єктів археології (20 охоронних номерів), занесені до Переліку об'єктів культурної спадщини із статусом щойно виявлених; 18 пам'яток історії місцевого значення (9 охоронних номерів) та 2 пам'ятки архітектури місцевого значення.

Особливої уваги потребують пам'ятки ІКС, що можуть бути пошкоджені або зруйновані внаслідок агресивних дій рф. Також особливу увагу слід зосередити на тому, щоб наявні археологічні пам'ятки не були пошкоджені (розорані) тощо.

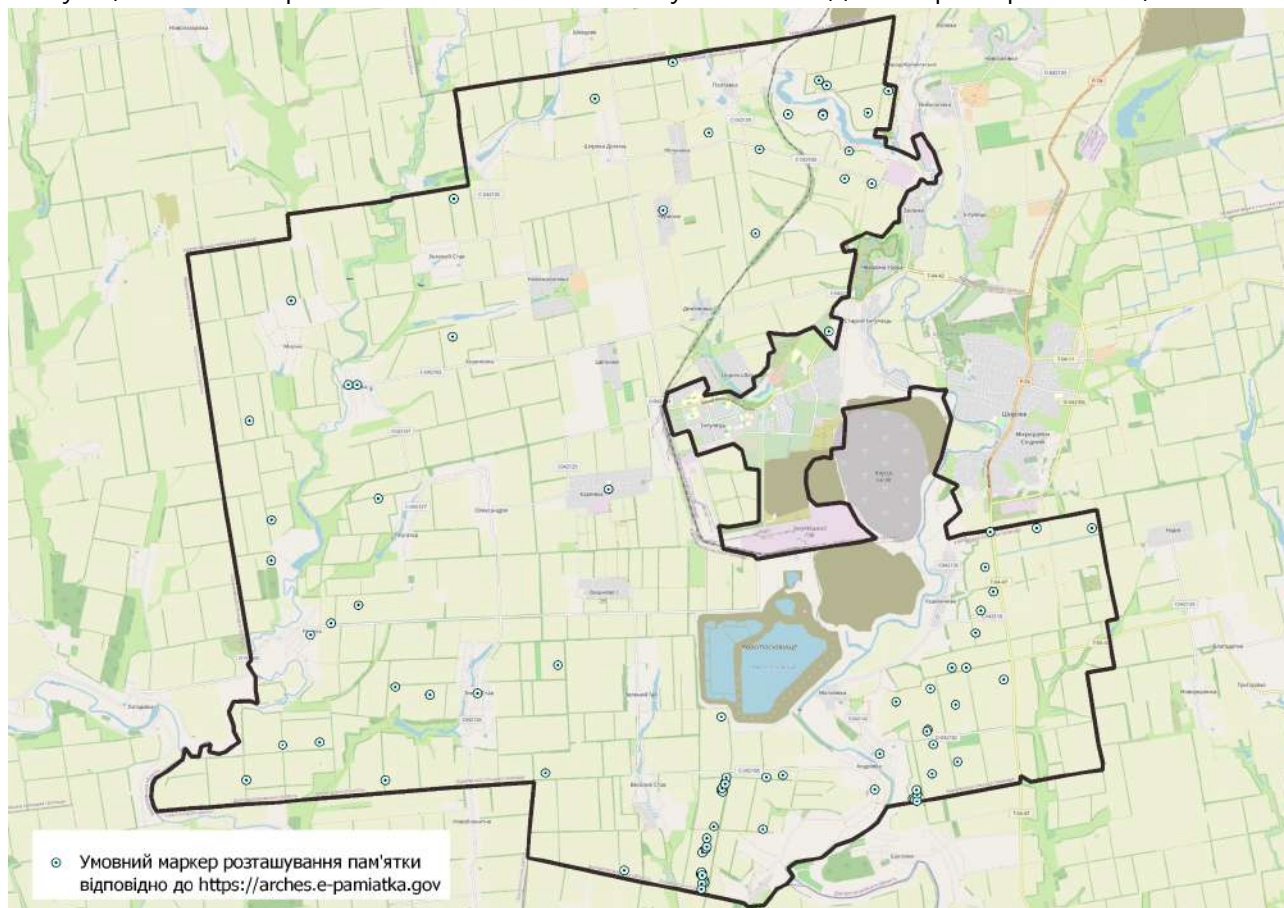

рис. 2.21. Умовний маркер розташування пам'ятки відповідно до <https://arches.e-pamiatka.gov>

2.15 Поводження з відходами

Однією з найгостріших екологічних проблем в Дніпропетровській області є проблема поведінки з відходами. За попередніми даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області на підприємствах області протягом 2023 р. утворилося 131070,685 тис. тонн відходів (табл.2.16). Із загального обсягу утворених відходів 16,359 тис. тонн становлять відходи I-III класів небезпеки, 35472,015 тис. тонн (близько 27 %) – обсяг відновлених відходів, 0,452 тис. тонн – спалено, у тому числі з метою одержання енергії, 69976,564 тис. тонн – видалено та направлено в сховища організованого складування (поховання). Найбільшу частку утворення відходів у 2023 році становлять інші мінеральні відходи, змішані та недиференційовані матеріали, хімічні відходи, а також побутові та подібні відходи згорання. Крім того, великою проблемою для області є боротьба з несанкціонованими сміттєзвалищами. Через неналежну систему управління

твердими побутовими відходами в населених пунктах, як правило у приватному секторі, відсутністю системи окремого збирання, сортування ТПВ велика кількість ТПВ в області потрапляє на несанкціоновані, неконтрольовані сміттєзвалища [1].

Але фактично ця кількість може бути більшою, оскільки статзвітність не враховує відходів, складованих на об'єктах, що виведені з експлуатації, тобто відходів тих підприємств, що накопичували відходи виробництва протягом своєї діяльності, але на теперішній час не функціонують. В області не забезпечено широке впровадження роздільного збору ТПВ, тому відходи захоронюються на полігонах/звалищах, забруднюючи довкілля. Враховуючи середній морфологічний склад побутових відходів, час їх біологічного розкладу займає сотні років. Тобто, при збереженні існуючої моделі поводження з відходами, площі полігонів та обсяги накопичених ТПВ будуть тільки зростати. Також, якщо у містах області полігони ТПВ експлуатують комунальні підприємства, які при захороненні відходів дотримуються відповідної технології, то у сільській місцевості система централізованого збору і захоронення відходів майже відсутня. Це призводить до утворення великої кількості несанкціонованих сміттєзвалищ, які є джерелами забруднення ґрунтів, поверхневих та підземних вод та повітря.

Таблиця 2.16
 Динаміка основних показників поводження з відходами I-IV класів небезпеки, тис. т (за формою статзвітності № 1-відходи) [1]

№ з/п	Показники	2021 рік*	2022 рік*	2023 рік*
1	Утворено	321734,3	139916,72	131070,7
2	Одержано від інших підприємств	2912,6	2528,3	-
3	Спалено	31,8	14,5	0,452
3.1	у тому числі з метою отримання енергії	31,5	14,4	0,439
4	Використано (утилізовано)	95182,3	54167,2	35472,0
5	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	180449,2	64324,2	69976,6
6	Передано іншим підприємствам	4122,1	2888,5	-
7	Втрати відходів внаслідок витікання, випаровування, пожеж, крадіжок	-	-	-
8	Наявність на кінець звітного року у сховищах організованого складування та на території підприємств	713,4	805,0	-

* Попередні данні Головного управління статистики у Дніпропетровській області. Інформація сформована на основі фактично поданих підприємствами звітів.

Безумовно, проблема поводження з ТПВ у Карпівській громаді є гостро актуальною, оскільки її рішення пов'язане з необхідністю забезпечення нормальної життєдіяльності населення, охорони навколишнього природного середовища і ресурсозберігання, однак, на сьогоднішній день, у зв'язку з відсутністю фінансування, необхідної матеріально-технічної бази для впровадження роздільного збору твердих побутових відходів, переробка та знешкодження відходів, що видаляються на полігон не здійснюється.

Збирання твердих побутових відходів у громаді здійснюється на 8 бетонних майданчиків у 4 населених пунктах: с.Карпівка – 4, с.Розівка – 2, с. Цвіткове – 1, с. Тихий Став – 1. КВ «Вишневе» здійснює вивіз ТПВ з майданчиків на полігон ТПВ «Батьківщина» м. Кривий Ріг. За 9 місяців 2024 року вивезено близько 450,0 м3 побутових відходів, до кінця року планується вивезти ще 400,0 м3. Виконані роботи по збору та вивезенню сміття в населених пунктах сільської ради на загальну суму 161,2 тис. гривень та проведені інші заходи з благоустрою території громади.

Схема санітарної очистки не розроблена.

Відомості про кількість відходів в громаді не збиралася. Втім, нижче наводиться морфологічний склад відходів (рис. 2.20), прогнозований згідно експертних досліджень, виконаних проектом DESPRO у 2011 -2019 роках.

Розрахунок, за умови 0.3т./людини в рік, тон

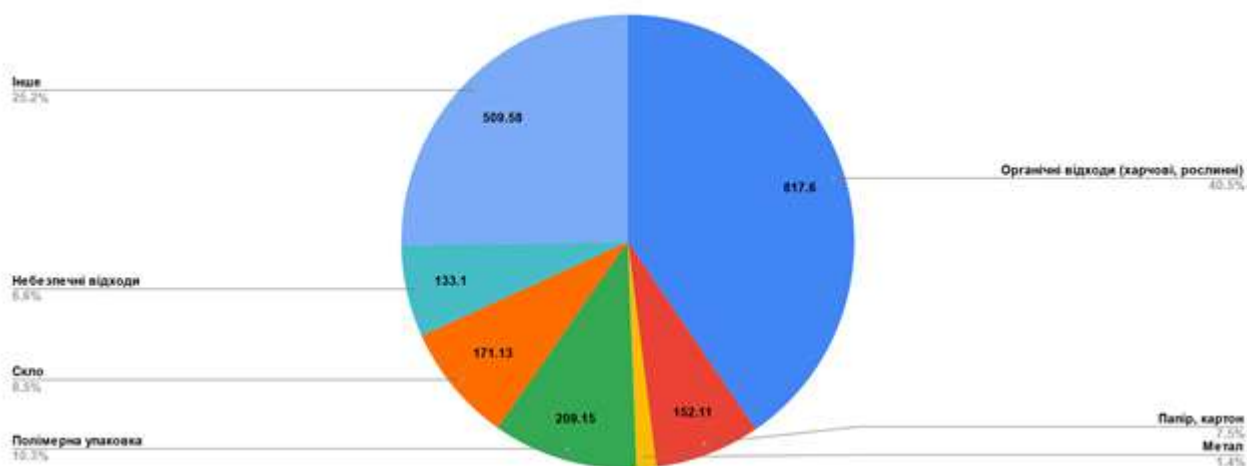

Рис. 2.22. Змодельований розподіл відходів у Карпівській громаді

Відсутня налагоджена система збору сміття із території громади, що призводить до утворення стихійних сміттєзвалищ. Відомості щодо наявних місць несанкціонованого розміщення твердих побутових відходів населенням на території громади не надано. На території сільської ради протягом 2024 року проведені роботи з упорядкування несанкціонованого сміттєзвалища в с. Карпівка.

Доцільно регулярно проводити ревізію території громади з метою виявлення несанкціонованих місць скидів ТПВ, оскільки сміттєзвалища є серйозним джерелом забруднення і повітряного, і водного середовища та як наслідок несуть загрозу здоров'ю людей [http://epl.org.ua/human-posts/styhijni-zvalyshha-shkoda-zdorov-yu-i-dovkillyu-ta-rekomendatsiyi/].

Зауважимо, що згідно ЗУ "Про управління відходами" забороняється несанкціоноване скидання і розміщення відходів, у тому числі побутових, у підземних горизонтах, на території міст та інших населених пунктів, на територіях природно-заповідного фонду, на землях природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, в межах водоохоронних зон та зон санітарної охорони водних об'єктів, в інших місцях, що може створювати небезпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людини. Захоронення відходів у надрах допускається у виняткових випадках за результатами спеціальних досліджень з дотриманням норм і правил, передбачених законодавством України. Згідно ЗУ "Про управління відходами" особи винні у порушенні у сфері поводження з відходами несуть відповідальність.

Згідно ЗУ "Про управління відходами" територіальні громади є власниками відходів, що утворюються на об'єктах комунальної власності чи знаходяться на їх території і не мають власника або власник яких невідомий (безхазяйні відходи). Згідно ст.12 відходи, щодо яких не встановлено власника або власник яких невідомий, вважаються безхазяйними.

Згідно ЗУ "Про управління відходами" органи місцевого самоврядування у сфері поводження з відходами забезпечують: а) виконання вимог законодавства про управління відходами; б) розроблення та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів; в) організацію збирання і видалення побутових відходів, у тому числі відходів дрібних виробників, створення полігонів для їх захоронення, а також організацію роздільного збирання корисних компонентів цих відходів; г) затвердження місцевих і регіональних програм поводження з відходами

та контроль за їх виконанням; д) вжиття заходів для стимулювання суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сфері поводження з відходами; е) вирішення питань щодо розміщення на своїй території об'єктів поводження з відходами; є) координацію діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, що знаходяться на їх території, в межах компетенції; з) здійснення контролю за раціональним використанням та безпечним поводженням з відходами на своїй території; и) ліквідацію несанкціонованих і неконтрольованих звалищ відходів; і) сприяння роз'ясненню законодавства про управління відходами серед населення, створення необхідних умов для стимулювання залучення населення до збирання і заготівлі окремих видів відходів як вторинної сировини; ї) здійснення інших повноважень відповідно до законів України; й) надання згоди на розміщення на території села, селища, міста місць чи об'єктів для зберігання та захоронення відходів, сфера екологічного впливу функціонування яких згідно з діючими нормативами включає відповідну адміністративно-територіальну одиницю; м) здійснення контролю за дотриманням юридичними та фізичними особами вимог у сфері поводження з виробничими та побутовими відходами відповідно до закону та розгляд справ про адміністративні правопорушення або передача їх матеріалів на розгляд інших державних органів у разі порушення законодавства про управління відходами. Органи місцевого самоврядування приймають рішення про відвід земельних ділянок для розміщення відходів і будівництва об'єктів поводження з відходами.

Вирішення проблеми накопичення відходів в громаді вбачається на основі запровадження системи сортування сміття. Розпочати можна з проведення з агітаційної роботи щодо безпечного в санітарно-епідеміологічному та екологічному відношенні поводження з ТПВ за активної свідомої участі усіх верств населення. У агітаційній роботі особливу увагу приділяти дітям та молоді, як найбільш емоційно сприйнятливій частині населення.

Крім того, на території громади розташовані підприємство ПрАТ "Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат", яке відноситься до підприємств – основних накопичувачі промислових відходів в області. У таблиці 2.17 наведено відомості про відходи, що продукуються на території ПрАТ "Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат" згідно даних Регіональної доповіді про стан довкілля у Дніпропетровській області в 2020 році[1]

Таблиця 2.17
 Відходи ПрАТ "Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат"

Найменування відходу	Клас небезпек	Накопичено відходів станом на початок звітної періоду, т	Фактично утворилось відходів на підприємстві за 2020 рік, т	Накопичено відходів станом на кінець звітної року, т	Місце накопичення відходів
Відходи залізних руд (СМС)	4	13316251,0	744409,0	14371398,0	МБВ "Відвал розкривних порід No 2"

Відходи розробки кар'єром залізної руди	4	1222058600,0	568164,0	1274645100,0	МВВ: "Відвал розкритих порід No1", "Відвал розкритих порід No2", "Відвал розкритих порід No 3"
Шлам і "хвости" збагачення	4	836632012,0	18288815,0	843414905,0	МВВ "Хвостосховище"

<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopovid-pro-stand-navkolyshnogo-seredovyssha-v-ukrayini/>

2.16 TOWS аналіз

Таблиця 2.18

	Зовнішні фактори. Можливості (О) Тренд зеленого туризму; Розвиток органічного землеробства; Сталий розвиток сільського господарства згідно з ЦСР; Розвиток альтернативної енергетики; Розвиток міжмуніципального співробітництва; Збільшення кількості та площі об'єктів природно-заповідного фонду; Можливість залучення державних субвенцій та коштів з ДФРР разом з чітким планом модернізації інженерної та соціальної інфраструктури; Дія програм міжнародної технічної допомоги; Угода про асоціацію з ЄС; Європейський зелений курс; Розвиток державної транспортної інфраструктури; Розвиток цифрових технологій та робототехніки; Доступність участі громади у грантових програмах, проектах міжнародної технічної допомоги; Тенденції у сфері поводження з ТПВ (сортування, переробка); Скорочення енергоспоживання через впровадження енергоефективних технологій; Розвиток сімейних фермерських господарств та кооперативного руху; Збільшення ефективності діяльності закладів соціальної сфери, освіти, культури та охорони здоров'я; Розвиток взаємодії органів місцевої влади, громади та бізнесу	Зовнішні фактори. Загрози (Т) Військова агресія з боку росії; Кліматичні зміни; Відсутність інфраструктури для управління відходами; Низький рівень екологічної свідомості та відповідальності з боку населення та суб'єктів господарювання; Відсутність єдиної системи даних екологічного стану довкілля; Збільшення обсягу забруднення ґрунту та водних об'єктів мінеральними добривами та хімічними засобами захисту рослин; Прогнозоване зневоднення річок внаслідок змін клімату, деградація водних екосистем (наприклад, через евтрофікацію); Небезпека зараження водоносних горизонтів токсичними речовинами, що виділяються внаслідок необережного поводження з відходами та промислової діяльності; Низька правова свідомість мешканців (особливо в екологічній та соціальній сферах), що стримує інвестиції; Зниження рівня ґрунтових вод; Недостатність якісної питної води, виснаження водоносних горизонтів внаслідок неефективної господарської діяльності та змін клімату; Зниження родючості ґрунтів через інтенсивну сільськогосподарську діяльність та ерозійні процеси; Руїнування екосистем внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС; Відсутність достовірних даних щодо кількісних і якісних характеристик зелених насаджень; Зниження біорозмаїття або його структурна зміна; Біоаккумуляція токсинів. Погіршення демографічної ситуації: старіння населення громади; Низька підприємницька активність населення, високий рівень безробіття, неофіційне працевлаштування, відтік кваліфікованих кадрів у інші регіони та за кордон; Зростання цін на паливо, зниження купівельної спроможності населення; Подальше делегування на місцевий рівень державних фінансових зобов'язань щодо забезпечення соціальних стандартів без надання належної матеріально-фінансової бази;
--	--	--

		Тиск аграрних холдингів на розвиток малого та середнього бізнесу на селах; Обмеження та посилення вимог щодо отримання міжнародної технічної допомоги; Призупинення та/або суттєве скорочення видатків Державного бюджету України інвестиційного спрямування на бюджетні програми; Незначні обсяги інвестування в інноваційні процеси та дослідницьку діяльність, що впливатиме на стримання імплементації смарт-спеціалізації в економіку громади; Бюрократичні, довготривалі та дорогі процедури оформлення та отримання правовстановлюючих та інших супровідних документів на землю та нерухоме майно, що уповільнює процес надання таких об'єктів в орендне користування або їх продажу
Внутрішні фактори. Сильні сторони (S) Сприятливе географічне розташування громади та природно кліматичні умови для її розвитку; Наявність родючих ґрунтів, для вирощування органічної сільськогосподарської продукції; Наявність сировинної бази для подальшої переробки сільськогосподарської продукції; Наявність природно-рекреаційного потенціалу для розвитку зеленого туризму: річки, наявність об'єктів ПЗФ, екомережі та Смарагдової мережі; Наявність культурно-туристичного потенціалу (наявність пам'яток історичної та культурної спадщини); Спрямованість влади на вирішення екологічних питань в громаді та розвитку нових напрямів розвитку; Наявність інженерних мереж (водо-, електро-, газопостачання); Наявність вільних земельних ділянок і промислових площ, які можуть бути запропоновані інвесторам;	SO "Максі-Максі" Стратегія, що використовує сильні сторони для максимізації можливостей Розвиток екологоорієнтованого (органічного) землеробства, для експорту продукції із високою доданою вартістю; Співпраця в розвитку зеленого туризму в рамках міждержавного партнерства та відповідно до державних стратегій; Нарощування зовнішньоекономічних, зокрема євроінтеграційних, зв'язків із країнами Європи, у тому числі в рамках набуття Україною статусу кандидата на вступ до ЄС; Розширення міжмуніципальної, міжрегіональної та міжнародної співпраці; Участь у програмах/проектах міжнародної технічної допомоги; Участь у державних програмах з метою отримання коштів інвестиційного спрямування на реалізацію місцевих проектів розвитку; Розширення державного стимулювання заходів щодо впровадження енергозберігаючих технологій; Впровадження комплексної економічної моделі циркулярної економіки екологоорієнтованої концепції;	ST "Максі-Міні" Стратегія, що використовує сильні сторони для мінімізації загроз Заходи із охорони довкілля, розширення заповідних територій, розширення буферних територій екомережі, в яких можна вести сертифіковане органічне землеробство та розвивати зелений туризм; Створення аналітичної цифрової системи управління громадою, що поєднуватиме екологічний кадастр, систему моніторингу довкілля та містобудівний кадастр, для прогнозування антропогенної діяльності та попередження розвитку негативних тенденцій; Релокація бізнесу з тимчасово окупованих територій і територій, де ведуться бойові дії, та впровадження стимулюючих заходів його розвитку на території громади; Цифрова освіта для ГО та адміністрації громади з метою створення управлінського кадрового резерву

Наявність закладів освіти, культури та охорони здоров'я	Доступ до інвестицій в органічне землеробство, за умови розширення територій з природоохоронним статусом (зокрема буферних територій екомережі) і подальша сертифікація сільськогосподарської продукції відповідно до Директиви ЄС N°834/2007	
Внутрішні фактори. Слабкі сторони (W) Низький рівень доходів населення; Складна демографічна ситуація, яка обумовлена природним скороченням населення і його старінням, та втратою економічно активного населення через мобілізацію та вимушений міграційний рух Відсутність сміттєпереробного/сміттесортувального заводу в області; Наявність стихійних сміттєзвалищ; Накопичення побутових відходів та невідповідність цим об'ємам відходів існуючих методів їх знешкодження; Загрозливі обсяги утворення господарських і промислових відходів; Погіршення екологічної ситуації через нераціональну систему землекористування, в тому числі високий рівень розораності земель; Застарілі технології на виробництвах; Значне моральне і фізичне зношення інженерно-технічної інфраструктури, транспортної інфраструктури, зношеність житлового фонду, зношеність автопарку; Низький рівень розвитку інфраструктури для маломобільних груп населення; Низька якість питної води, забруднення та погіршення стану водних об'єктів, зокрема через замулення та евтрофікацію;	WO "Міні-Максі" Стратегія, що підсилює слабкі сторони за допомогою переваг, які дають можливості Впровадження системи містобудівного кадастру, просторової аналітики для управління територіями та моніторингу довкілля, що зокрема дасть можливість ефективно управляти відходами; залучення фінансування за державними та міждержавними програмами для розвитку інфраструктури, зеленого туризму, органічного землеробства, відновлення довкілля; Впровадження індикаторів цілей сталого розвитку в управління; Розширення міжмуніципальної, міжрегіональної та міжнародної співпраці; Ефективне використання публічних інвестицій, у тому числі для розвитку державно-приватного партнерства; Інтеграція внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, членів сімей загиблих й інших вразливих категорій населення у суспільне життя громади, у тому числі в економічний простір	WT "Міні-Міні" Стратегія, що мінімізує слабкі сторони та уникає загроз Впровадження роздільного збору відходів, стратегії Zero waste; Заповідання територій, зменшення споживання води; Пропаганда здорового способу життя; Розробка та впровадження стратегії адаптації до змін клімату; Інтеграція внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, членів сімей загиблих й інших вразливих категорій населення у суспільне життя громади, у тому числі в економічний простір; Поглиблення взаємної комунікації місцевої влади з інститутами громадянського суспільства

Забруднення стічними водами сільськогосподарського виробництва, комунального господарства річок громади; Забруднення ґрунтових вод, що використовуються для питного водопостачання; Відсутність місць для відпочинку з сучасними елементами благоустрою; Недостатньо розвинена спортивно-розважальна та туристично-рекреаційна інфраструктура; Викиди від транспортних засобів зростають, на що в тому числі впливає стан дорожнього покриття; Відсутність якісної транспортно-дорожньої інфраструктури; Низький рівень впровадження інноваційних технологій, «зеленого» бізнесу.		
--	--	--

2.17. Основні наявні екологічні проблеми території громади

Серед основних екологічних проблем, які можна виділити є: відсутність налагодженої системи збору та вивезення відходів на території громади; наявність несанкціонованих сміттєзвалищ; відсутність паспортизації та належного обліку зелених насаджень та водних об'єктів; порушення режиму використання ПЗС та інших водних об'єктів; замулення, забруднення річок; не встановлені в натурі межі об'єкту ПЗФ, відсутність виготовленої на нього землепорядної документації щодо організації та встановлення меж; надмірна розораність земель; відсутність достовірної інформації про кількість викидів, джерела таких викидів та діючі дозволи на викиди від стаціонарних джерел забруднення в громаді, ризики збільшення забруднення повітря від промислової діяльності; загроза знищення цінних природоохоронних територій, зокрема територій об'єктів екологічної та смарагдової мережі; недостатній рівень забезпечення населення якісним питним водопостачання, відсутність в громаді системи централізованого водовідведення.

Зазначені чинники і прямо чи опосередковано викликатимуть найбільшу кількість екологічних проблем, зокрема через формування якості атмосферного повітря, ґрунтів, поверхневих, ґрунтових та підземних вод від точкових та дифузних джерел, внаслідок чого ймовірно може погіршуватись стан здоров'я населення громади.

Інформацію про ймовірні впливи, яких можуть зазнавати компоненти довкілля в Карпівській сільській територіальній громаді, виявлені в процесі СЕО узагальнено в таблиці 2.19 з точки зору їх "прив'язки" до конкретних природних компонентів - повітря, ґрунтів, поверхневих і ґрунтових вод, видів і біотопів, які зазнають негативного впливу.

Таблиця 2.19

	Екологічні проблеми	Компоненти, що зазнають впливу						
		Атмосфер не повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту
1..	Вплив від планової діяльності зі сторони одного з найбільших об'єктів-забруднювачів навколишнього середовища, розташованого на території громади - ПРАТ «Інгулецький ГЗК»	+	+	+	+	+	+	+
2.	Викиди від стаціонарних (підприємства) та пересувних (автотранспорт) джерел забруднення. Відсутність точної інформації щодо об'ємів викидів. Відсутність актуальних дозволів на викиди у всіх забруднювачів повітря	+	+	+		+	+	
3.	Замулення, забруднення та заростання річок, а також недотримання режиму обмеженого господарювання на прибережних захисних смугах		+	+	+		+	+
4	Низька якість питної води через незадовільний технічний стан водопровідних споруд і мереж та значна їх зношеність, недостатність (в селах, де наявне водопостачання централізоване).		+	+	+			
5.	Забруднення стічними водами сільськогосподарського виробництва, комунального господарства водних об'єктів, скидання у водойми неочищених вод, відсутність системи збору та відведення стоку поверхневих вод		+	+				
6.	Відсутність культури економії та бережливого ставлення до води		+	+	+			

7.	Накопичення небезпечних відходів та небезпечних хімічних речовин в результаті роботи підприємств (в тому числі гірничовидобувної промисловості)	+	+	+	+	+	+	+
8.	Зростання обсягів побутових відходів та невідповідність утворюваним об'ємам існуючих методів їх знешкодження. Наявність та утворення нових стихійних сміттєзвалищ, відсутність налагодженої системи збору та вивезення сміття	+	+	+	+	+	+	+
9.	Деградація ґрунтів, динаміка до зменшення гумусу в ґрунті через високий ступінь розораності земель і посилення ерозійних процесів відсутність ефективного використання земельних ресурсів, екстенсивне сільське господарство	+	+	+		+	+	
10.	Потенційний тиск на території Смарагдової мережі зі сторони ПРАТ «Інгулецький ГЗК»		+				+	
11.	Відсутність схеми локальної екомережі в громаді, винесених меж в натурі ПЗФ, недостатність інформування населення щодо режиму використання таких територій, дуже низький % ПЗФ на території громади						+	+
12.	Військова агресія РФ (окупація земель, руйнування інфраструктури, бомбардування та обстріли території громади)	+	+	+	+	+	+	+
13.	Інвазивні види рослин	+					+	+
14.	Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку	+	+	+	+	+	+	+

2.18 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено

Клімат і обіг парникових газів

Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища [1] на території Дніпропетровської області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України. Протягом декількох останніх років кліматичні зміни проявляються особливо відчутно, зокрема це аномально теплі та малосніжні зими, а влітку посуха. Кліматичні зміни проявляються також через пилові бурі, які утворюються внаслідок вітрової ерозії ґрунту на розораних після збору врожаю полях. Посухи спричиняють обміління річок та ставків, зниження рівня води у колодязях.

Серед наслідків зміни клімату на території області відзначається подальше збільшення температури повітря та кількості екстремальних погодних умов.

У Карпівській громаді, як у всій Україні спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах (часто екстремальних) звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини. Локальні прояви потепління – зміна характеру та розподілу опадів протягом року, втрата оселищ та/або зникнення видів флори та фауни, підвищення загрози розповсюдження інфекційних хвороб та ін.

Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату 1992 р. визначено систему заходів, спрямованих на стабілізацію концентрації парникових газів з метою уникнення негативного антропогенного впливу на кліматичну систему. Сторонами Рамкової конвенції ООН про зміну клімату стали 189 країн.

У 1996 році Україна ратифікувала Рамкову конвенцію ООН про зміну клімату (РКЗК ООН) та у 2004 році Кіотський протокол до неї. Як країна з перехідною економікою, Україна стала стороною і взяла зобов'язання стабілізувати викиди ПГ у період 2008 – 2012 років на рівні 1990 року.

У 2005 році Кабінет Міністрів України схвалив Національний план заходів з реалізації положень Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (Розпорядження № 346-р). Планом передбачено перелік заходів з наступними пріоритетними кроками: створення національної системи оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів; проведення щорічної інвентаризації антропогенних викидів та абсорбції парникових газів; створення інфраструктури для реалізації проектів, спрямованих на зменшення обсягу антропогенних викидів ПГ (проекти спільного впровадження); та створення національної системи торгівлі дозволами на викиди. Указом Президента (№ 1239, 2005) Мінприроди було визначено координатором заходів щодо виконання зобов'язань України за РКЗК ООН та її Кіотського протоколу.

З метою забезпечення виконання цих зобов'язань постановою Кабінету Міністрів України від 04.04.2007 №612 утворено Національне агентство екологічних інвестицій України, як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Урядом через Міністра охорони навколишнього природного середовища.

Для вирішення проблем зменшення викидів парникових газів та адаптації екосистем до зміни клімату, в першу чергу, необхідно вивчати, контролювати та прогнозувати ці зміни на майбутнє. Необхідно проводити глибокі системні дослідження та інформаційні кампанії серед населення з метою ознайомлення з проблемою глобальної зміни клімату.

Основною причиною зміни клімату є використання викопного палива та неефективне споживання енергії, що виробляється. Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності ТЕЦ, транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу. Середня температура поверхні планети піднялася близько на 1,1° С з кінця XIX століття. Вчені вже не сумніваються, що ця зміна обумовлена в основному збільшенням концентрації вуглекислого газу та інших антропогенних викидів в атмосфері.

Збереження існуючого стану використання території Карпівської громади призводить до загроз для екологічного стану, в тому числі через сільське господарство.

Суттєво покращило б ситуацію скорочення викидів парникових газів та поступовий перехід до споживання чистої енергії, тобто енергії вітру, сонця, води та землі (геотермальна енергія). Це відновні джерела енергії (ВДЕ) планети, генерація енергії від відновлюваних джерел не супроводжується значними викидами небезпечних газів на відміну від викопного палива та атому.

[1]<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichniy-monitoryng/regionalni-dopovidi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>

Атмосферне повітря.

Регіональна доповідь Дніпропетровської області містить інформацію про джерела впливу на стан атмосферного повітря за останні роки. Щодо виконання пункту 25 Операційного плану реалізації у 2022 – 2024 роках Стратегії зміни клімату, за даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у 2023 році склали 385,1 тис. т або зменшились на 46,8 % у порівнянні з базовим 2015 роком (у 2015 році – 723,9 тис. т). У 2023 році викиди діоксиду вуглецю (CO₂) склали 16,3 млн т, або зменшились на 36,3 % у порівнянні з базовим 2015 роком (у 2015 році – 25,6 тис. т) [1].

Зважаючи на надані відомості від громади основними забруднювачами повітря є промислові підприємства та транспорт. Основним забруднювачем повітря є ПРАТ “Інгулецький ГЗК”. У зв'язку зі старінням технологій та обладнання, передбачається систематичне збільшення шкідливих викидів в атмосферне повітря.

Стан дорожнього покриття має безпосередній вплив на кількість шкідливих викидів від автомобілів. Стан дорожнього покриття в громаді є переважно незадовільним, що має безпосередній вплив на збільшення кількості шкідливих викидів від автомобілів. У зв'язку із значним відсотком старих автомобілів можливо спрогнозувати збільшення викидів від пересувних джерел. Від транспорту потрапляють в природне середовище значні маси пилу, сажі, відпрацьованих газів, мастил, важких металів та інших речовин.

Потребує постійного спостереження потенційний вплив на повітря зі сторони стаціонарних та пересувних джерел, особливо ІГЗК.

Також можливий кумулятивний ефект негативних впливів на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів (внаслідок агресії рф зокрема). Адже наразі до провідних джерел забруднення атмосферного повітря слід відносити й наслідки військової агресії: обстріли та бомбардування, пожежі спричинені обстрілами території громади тощо. 1 кг вибухівки утворює також і декілька десятків куб. м токсичних газів: SO₂, NO_x, CO, серед яких є також

небезпечні недоокиснені органічні сполуки, зокрема ароматичні, які є значно токсичніші, ніж звичайні. В атмосфері оксиди сірки та нітрогену спричиняють кислотні дощі, які змінюють рН ґрунту та викликають опіки рослин. Перелічені загрози у разі зміни ситуації щодо розгортання бойових дій можуть мати місце й для Карпівської громади.

В громаді діє Програма охорони навколишнього природного середовища на території Карпівської сільської ради на 2021 – 2025 роки (зі змінами) від 23.12.2020 № 103-3/VIII, що спрямована на поліпшення стану навколишнього природного середовища, збереження і відтворення природних екосистем, створення екологічно безпечних та комфортних умов для життя населення Карпівської сільської ради.

Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе незначне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів. Детальний прогноз впливу забруднення атмосфери на здоров'я населення можливий лише після отримання даних польових досліджень та локальних статистичних даних на рівні населених пунктів, а також детальної інформації про місце розташування підприємств, їх характеристику та розміри СЗЗ в громаді та на прилеглих до неї територіях.

Водні ресурси

За даними Регіональної доповіді Дніпропетровської області скиди забруднених стічних вод у водні об'єкти у 2023 році склали 20,7 % до загального обсягу скидів порівняно з 39 % у 2015 році. У рамках Програми, на постійній основі за рахунок коштів обласного бюджету здійснюються заходи з розчищення та регулювання русел річок і водойм, відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок і водойм тощо з метою практичного запровадження системи інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом. Разом з тим, для забезпечення сталого функціонування біологічної системи водних об'єктів та поліпшення загального екологічного стану та якості води проводяться біомеліоративні роботи на поверхневих водних об'єктах. Втім, враховуючи попередні дані, прогнозується подальше погіршення стану водних ресурсів через інтенсивний змив біофільних елементів з сільськогосподарських угідь, що може провокувати інтенсифікацію процесів евтрофікації. Також у зв'язку із змінами клімату прогнозується поступове зменшення водності річок громади через недостатню кількість опадів, які є основним джерелом наповнення річок регіону. Це призведе до ускладнень у веденні сільськогосподарської діяльності.

За умови збереження існуючої ситуації можливе збільшення негативного впливу промисловості, через забруднення водоносних горизонтів та забруднення масивів поверхневих вод стічними водами підприємств, що призведе до подальшого погіршення якості питної води.

Через відсутність вуличної зливової каналізації, системи централізованого водовідведення в громаді, а також розвиток сільськогосподарського комплексу, порушення режимів використання ПЗС прогнозується подальше забруднення водойм та погіршення їх якості за санітарно-хімічними та мікробіологічними, фізико-хімічними показниками. В залежності від діяльності та її обсягів від рослинництва можливе забруднення води через: використання добрив, накопичення та обробка гною, посилення ерозійних процесів розораних земель – призводять до забруднення води сполуками фосфору й нітрогену та евтрофікації природних водойм, до змін у водних екосистемах; використання засобів захисту

рослин (ЗЗР) може призвести до забруднення поверхневих та підземних вод та серйозно вплинути на водні екосистеми.

Існує загроза руйнування екосистем поверхневих водних об'єктів внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС річок та інших водних об'єктів.

Більш точний прогноз зміни стану водойм можливий лише після проведення відповідних польових досліджень.

Земельні ресурси та ґрунти

Землекористування в громаді, зокрема недостатність площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі, дозволяють прогнозувати подальший розвиток ґрунтодеградаційних процесів (див.вище). Високий рівень розораності земель, характерний для області в цілому, розширення посівних площ просапних культур, нехтування науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадження індустриальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, застосування великих доз добрив тощо може погіршити якість продукції, ґрунтових вод та зумовити забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дає змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Нераціональне використання земельних ресурсів може призводити до зменшення площі ділянок із природною рослинністю або повне заміщення природної рослинності (степових і лучних біотопів на агроугіддя), фрагментація природних оселищ і як результат – втрата біорізноманіття території, замулення та деградація малих річок, зростання ерозійної небезпеки та деградація ґрунтового покриву, що виражається у погіршенні властивостей ґрунтів, зокрема – у руйнуванні їхньої структури, ущільненні, втраті гумусу та низки важливих для живлення рослин макро- та мікроелементів, їхньому забрудненні [<https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/doslidzhennia-kontsentracii-full.pdf>].

Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація). Повне знищення ґрунтового покриву спостерігається в процесі селитебного, промислового, дорожнього й інших видах будівництва.

В громаді діє Програма розвитку земельних відносин та охорони земель на території Карпівської сільської ради Криворізького району Дніпропетровської області на 2022-2027 роки (зі змінами) від 03.12.2021 № 707-12/VIII, направлена на забезпечення ефективного використання та підвищення цінності земельних ресурсів, створення оптимальних умов для суттєвого збільшення соціального, інвестиційного і виробничого потенціалів землі, перетворення її у самостійний фактор економічного зростання та сприяння збалансованому та ресурсозберігаючому використанню земельних ресурсів у господарській діяльності.

Суттєвих змін стану земельних ресурсів через планову діяльність не передбачається. Можлива загроза внаслідок воєнних дій через забруднення ґрунтів важкими металами свинцем, стронцієм, титаном, ванадієм, кадмієм, марганцем, нікелем. На території громади воєнні дії не ведуться, але у разі загострення ситуації можливі перелічені негативні впливи.

Відходи

Однією з найгостріших екологічних проблем в Дніпропетровській області є поводження з відходами. Прогнозується погіршення ситуації, зокрема через відсутність фінансування відповідних заходів, а також умови що складаються через військову агресію РФ в Україні. Неможливість реалізації Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року. У разі, якщо питання щодо ліквідації відходів, їх централізованого збору та вивезення, не буде вирішено, передбачається в тому числі, поява нових несанкціонованих сміттєзвалищ, а це має загрозливу тенденцію щодо забруднення ґрунтів і ґрунтових вод та повітря. Несанкціоновані сміттєзвалища є середовищем для розмноження комах та гризунів, які є збудниками та переносниками різних інфекційних захворювань, таких як лептоспіроз, сказ, енцефаліт, чума та ін. Зважаючи на загальноукраїнську динаміку, передбачається можливе збільшення в обсягах побутових відходів, що генеруються населенням громади. Відсутність контролю за вмістом відходів, що стихійно утилізуються може стати причиною техногенних катастроф.

У зв'язку із прогнозованими змінами клімату і підвищенням температури, можливі викиди органічних речовин із підприємств та міграція сполук азоту та фосфору з орних земель, що можуть спричинити евтрофікацію водойм, замори риби та руйнацію екосистем річок.

Детальніший прогноз змін стану довкілля можливий за умови проведення польових досліджень зазначених об'єктів негативного впливу та аналізу проб води, повітря та ґрунту. Вибір зразків для аналізу доцільно робити у зонах векторного впливу цих об'єктів.

Біорізноманіття, природоохоронні території

Природоохоронні території громади можуть зазнавати антропогенного тиску зі сторони населених пунктів, промислових підприємств, несвідомого ставлення до навколишнього середовища зі сторони населення тощо. Також відсоток % територій природно-заповідного фонду в громаді є низьким. Низький рівень інформованості населення щодо розташування таких територій та їх статусу, умов використання може нести загрозу завдання шкоди таким територіям через недбале відношення громадян.

Існують тенденції деградації екосистем внаслідок дуже високого відсотку антропогенної перетвореності території, а враховуючи промислове спрямування регіону - негативні впливи на території, важливі для збереження біорізноманіття будуть тривати. Можлива загроза для біорізноманіття через несталі практики сільськогосподарського виробництва пов'язані зі значним зменшенням видового різноманіття, що зумовлено перетворенням природних середовищ на території для виробництва продуктів харчування, а також забрудненням довкілля. Оранка земель і монокультурне вирощування можуть сприяти втраті середовища існування тварин і рослин, фрагментації ландшафтів.

Також зазначені території можуть зазнавати антропогенного тиску зі сторони населених пунктів, промислових підприємств, несвідомого ставлення до навколишнього середовища зі сторони населення тощо. Крім того, військова агресія РФ призводить до серйозної шкоди та/або безпосереднім втратам видів рослин та тварин, руйнації та знищення оселищ.

Враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій ПЗФ та територій, що збереглися в

природному або близькому до такого стані, наприклад водоохоронних зон, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність.

Зростання ризиків для біорізноманіття також обумовлює відсутність в громаді розробленої програми створення об'єктів ПЗФ та схеми локальної екомережі. Негативним у прогнозі змін біорізноманіття громади також вважаємо те, що проекти щодо встановлення водоохоронних зон, локальної екомережі, ПЗФ в громаді не розроблялися.

Історико-культурні об'єкти

Аналіз кількісного та якісного стану об'єктів культурної спадщини повинен базуватися на точних даних про їх місце розташування та специфіку використання їх у екскурсійній та туристичній діяльності, а також даних про дотримання охоронного статусу таких пам'яток/перспективних до охорони об'єктів ІКС громади/району/області тощо. Відсутність точної та релевантної інформації на даний момент може призводити до їх втрати та/або пошкодження. в тому числі зі сторони населення через непоінформованість про статус таких об'єктів та їх цінність.

В громаді діє Програма охорони та збереження культурної спадщини на території Карпівської сільської ради на 2023 – 2027 роки від 21.09.2023 № 1162-30/VIII, направлена на реалізацію державної політики у сфері охорони культурної спадщини; забезпечення належного рівня охорони, розвитку й збереження історико-культурного середовища громади шляхом раціонального використання культурної спадщини; здійснення дієвого контролю за дотриманням вимог чинного законодавства України у сфері охорони нерухомих об'єктів культурної спадщини. Це покращує ситуацію із збереженням таких об'єктів. Дотримання норм чинного законодавства у сфері охорони пам'яток історії і культури може запобігти втратам.

Стан здоров'я мешканців

За умови збереження існуючого ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами промислової діяльності, автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального поводження із відходами, в тому числі ріст кількості несанкціонованих сміттєзвалищ, можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунті, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Кумулятивні впливи, через стан компонентів довкілля матимуть систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Підвищення ступеня забруднення об'єктів навколишнього середовища обумовлює формування підвищеного ризику розвитку випадків інших захворювань. Згідно з даними Є.І. Гончарук (1997 г.), із забрудненням навколишнього середовища пов'язано близько 20% всіх випадків захворювань і 60% неправильного фізичного розвитку, а також більше половини випадків смерті. Поряд зі складною екологічною ситуацією, яка є причиною не тільки прямого екологічного збитку, пов'язаного із забрудненням і деградацією навколишнього середовища, але і веде до соціально-екологічних втрат, в зв'язку зі шкідливим впливом чинників навколишнього середовища на стан здоров'я населення, серед яких, негативний вплив на рівень і тенденції надають і несприятливі умови праці. На стан здоров'я населення впливають численні фактори, основними з яких є: - обсяги, структура,

якість і стандарти споживання; - стан навколишнього середовища і умови праці; - позитивні і негативні процеси, що протікають в суспільстві і природному середовищі; - ефективність функціонування системи охорони здоров'я. За оцінкою фахівців США, перераховані фактори здійснюють на здоров'ї людини різний вплив: - спосіб життя - 51,2%; - навколишнє середовище - 19,9%; - спадковість - 20,4%; - рівень охорони здоров'я - 8,5%
[\[http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf\]](http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf).

В громаді діє Програма розвитку фізичної культури і спорту Карпівської сільської ради на 2022 – 2025 роки від 11.10.2021 № 603-10/VIII. Дія програми направлена на створення умов для розвитку фізичної культури і спорту, залучення широких верств населення до масового спорту, популяризація здорового способу життя, максимальна реалізація здібностей обдарованої молоді в дитячо-юнацькому спорті. Також діє Програма «Здоров'я населення Карпівської сільської територіальної громади на 2021 – 2025 роки» (зі змінами) від 23.12.2020 № 101-3/VIII, направлена на збереження і зміцнення здоров'я населення Карпівської громади шляхом підвищення якості та ефективності надання медичної допомоги з пріоритетним напрямом профілактики та лікування хронічних неінфекційних та інфекційних захворювань найбільш значущих у соціально-економічному та медико-демографічному плані.

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту, геопросторових даних щодо розміщення виробництва, СЗЗ, розсіювання викидів, місць проживання та кількості населення.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Карпівська громада, відповідно до отриманих даних та інформації з відкритих джерел, має ряд проблем із вивезенням побутових відходів, проблеми із водопостачанням та водовідведенням в населених пунктах, низьку якість транспортної інфраструктури. В межах Криворізького району, до якого належить Карпівська громада представлено також суттєве забруднення компонентів довкілля від промислової діяльності, передусім гірничодобувної та гірничо-збагачувальної діяльності. Загалом у районі налічується 23 підприємства, що є основними стаціонарними забруднювачами атмосферного повітря. Викиди шкідливих речовин в атмосферу у 2023 році становили 385,1 тис. т, що на 56,2 тис. т більше, ніж у 2022 році. Отже, прилеглі території можуть чинити суттєвий тиск на існуючий стан довкілля у Карпівській громаді, зокрема через формування якості атмосферного повітря від точкових та дифузних джерел.

Інформацію про впливи, яких можуть зазнавати як власне територія громади, так і прилеглі території сусідніх громад зі сторони Карпівської ТГ, систематизовано у наведеній нижче таблиці із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

Таблиця. 3.1
Компоненти, що зазнають негативного впливу

Чинники негативного впливу	Компоненти довкілля , що зазнають негативного впливу							
	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту	Клімат
зі сторони нежитлових будівель	-	ДВ	ДВ	-	-	фрагментація	-	-
зі сторони житлової забудови	-	ДВ	ДВ	-	-	фрагментація	-	формування теплових островів, С,П

зі сторони промислових підприємств (в тому числі с/г підприємств)	АМ, АЗ	ДВ, скидання неочищених стічних вод	ДВ, стоки/інфільтрація	ДВ, стоки/інфільтрація	ДВ,М	фрагментація	візуальний вплив	формування теплових островів, Т,П
зі сторони вулично-дорожньої мережі, автомобільних доріг - шум, викиди хімічних речовин та ПММ	АМ, АЗ, П	ДВ, Р	ДВ, стоки/інфільтрація	інфільтрація	ДВ,М	фрагментація	візуальний вплив	П
зі сторони поводження з ТПВ	АМ, П	ДВ	інфільтрація ДВ, Р	інфільтрація ДВ,Р	ДВ	ДВ	ЕЗ, зниження якості ландшафту через поширення неприємних запахів, візуальний вплив	Т
Території с/г призначення	-	ДВ	ДВ	-	Р	-	-	Т
Військова агресія РФ (окупація земель, руйнування інфраструктури, бомбардування та обстріли територій громади)	АМ, АЗ				Р	Р, фрагментація		
ДВ - дощові води, АМ - атмосфера (механічне перенесення впливу, запахи та механічні частинки), АЗ - Атмосфера (звукове навантаження), Е - електромагнітне випромінювання, П - емісія парникових газів, /С - світлове забруднення								

ЕЗ - естетичне забруднення (зниження естетичного сприйняття і оцінки ландшафту)

Т - теплове забруднення, М-механічне забруднення /Р - прямий механічний вплив (наприклад, для водних об'єктів - руйнування, замулення, дренування водоносних горизонтів)

Примітка до таблиці 3.1. **Синім** кольором зазначено прямі наслідки впливу, **Пурпуровим** - вторинні, кумулятивні та синергічні.

Отже, територія громади та прилеглі до меж громади території можуть, з огляду на існуючий стан та у разі затвердження ДДП, зазнавати впливу на навколишнє середовище зі сторони сільськогосподарської та іншої промислової діяльності, транспортного руху. Тиск може посилюватися також внаслідок дисбалансу лісових та інших зелених насаджень в структурі земельного фонду тощо.

Негативний вплив стосується практично всіх компонентів довкілля: атмосферне повітря, води, ґрунти, образ ландшафту. Основними каналами передачі зазначеного впливу є: дощові води та пряме забруднення атмосферного повітря. Доцільно зауважити, що аналогічні проблеми (фактори впливу) характерні й для сусідніх із Карпівською громадою територій.

Актуальна кількісна інформація про стан довкілля на територіях, які ймовірно зазнають впливу, відсутня.

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДДП, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Актуальний стан навколишнього середовища в громаді описано у розділі 2 цього Звіту. Відомості про характер ведення комунального та сільського господарства та промисловості на території громади, зокрема високий рівень розораності території, характер водопостачання та водовідведення, обумовлюють прямі та опосередковані негативні впливи на компоненти довкілля (див. табл. 3.1) та створюють суттєві ризики для здоров'я населення.

Зношеність каналізаційних та водопровідних мереж, може стати причиною забруднення джерел децентралізованого водопостачання, та спровокувати спалах захворюваності серед місцевого населення. Так само причиною забруднення джерел водопостачання можуть стати сполуки азоту, потрапляючи у джерела водопостачання з поверхневим та внутрішньогрунтовим стоком. Таке нітратне забруднення найчастіше виявляється у поверхневих та ґрунтових водах при інтенсивному внесенні азотних добрив на сільськогосподарські угіддя. Перевищення у воді вмісту нітратів обумовлює ризики для здоров'я населення, при її споживанні.

На території громади існують об'єкти ПЗФ. Такі території, а також водоохоронні зони зазнають тиску зі сторони факторів, які перелічені в розділі 2 цього Звіту. Також, враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для цінних з точки зору охорони біорізноманіття або водних об'єктів територій. Ризики пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. В ЗУ "Про ПЗФ" визначається, що на землях природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. Регулювання питань впливу на водні об'єкти визначаються в тому числі Водним Кодексом України, де регулюються питання використання водних об'єктів, їх прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон.

Надалі наведемо відомості про можливий тиск на природоохоронні території зі сторони рішень ДДП. Така оцінка впливу є достатньо узагальненою та потребує уточнень на основі/із залученням до оцінювання геопросторових даних про територію громади (схеми території громади), тобто з урахуванням просторової прив'язки об'єктів, які ймовірно можуть чинити тиск по відношенню до природоохоронних територій. Також варто враховувати, що в Програмі завдання визначені узагальнено та на подальших етапах при їх деталізації через конкретні заходи, впливу від цих заходів на природоохоронні території має бути уточненим.

В загальному, рішення документу державного планування не несуть прямої шкоди територіям з природоохоронним статусом. Тимчасові негативні наслідки для природоохоронних територій і в цілому для територій громади (компонентів довкілля) можуть мати місце під час ведення будівельних робіт. Окремі того, прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території та оцінка таких ризиків має відбуватися згідно вимог чинного законодавства за вставленими процедурами, враховуючи необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки (ЗУ "Про СЕО", оцінки впливу на довкілля (ЗУ "Про ОВД").

Вважаємо, що зниження ризиків для природоохоронних (водоохоронних) територій пов'язано з тим, що в ДДП закладено такі заходи як: реалізація природоохоронних проектів та заходів (ціль 1.3 Розвиток співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями).

Зниження ризиків для об'єктів ІКС пов'язано з тим, що в ДДП закладено такі заходи як: паспортизація об'єктів культурної спадщини (2.4. Створення умов для розвитку та популяризації культури в громаді).

Також варто враховувати, що в Програмі завдання визначені узагальнено та на подальших етапах при їх деталізації через конкретні заходи, впливу від цих заходів на природоохоронні території має бути уточненим.

В загальному, рішення документу державного планування не несуть прямої шкоди територіям з природоохоронним статусом. Тимчасові негативні наслідки для природоохоронних територій і в цілому для територій громади (компонентів довкілля) можуть мати місце під час ведення будівельних робіт. Окремі того, прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території та оцінка таких ризиків має відбуватися згідно вимог чинного законодавства за вставленими процедурами, враховуючи необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки (ЗУ "Про СЕО", оцінки впливу на довкілля (ЗУ "Про ОВД").

Питання впливу на заповідні території регулюється в тому числі ЗУ "Про ПЗФ", де визначається, що на землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. До того ж навколо об'єктів ПЗФ, можуть встановлюватися охоронні зони, в межах яких не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Оцінка такого впливу здійснюється на основі екологічної експертизи, що проводиться в порядку, встановленому законодавством України.

Регулювання питань впливу на водні об'єкти визначаються в тому числі Водним Кодексом України, де регулюються питання використання водних об'єктів, їх прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон. Ймовірним негативним впливам можуть піддаватися поверхневі та підземні водні ресурси території громади при реалізації завдань які стосуються будівництв та / або реконструкцій каналізації чи водопровідної мережі громади у разі аварійних ситуацій в тому числі. Отже, прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території та оцінка таких ризиків має відбуватися згідно вимог чинного законодавства за вставленими процедурами, враховуючи необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки (ЗУ "Про СЕО", оцінки впливу на довкілля (ЗУ "Про ОВД").

Питання використання та впливу на ліси регулюється зокрема Лісовим Кодексом. Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковою, в тому числі для об'єктів, віднесених до першої та другої категорій видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля, а також для діяльності, яка впливатиме на ПЗФ. Зокрема, у першу групу входять усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду. До другої групи входить сільське господарство,

лісівництво та водне господарство; сільськогосподарське та лісогосподарське освоєння, рекультивація та меліорація земель (управління водними ресурсами для ведення сільського господарства, у тому числі із зрошуванням і меліорацією) на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше, насадження лісу (крім лісовідновлювальних робіт) на площі понад 20 гектарів або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше; інтенсивна аквакультура на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах.

Такий аналіз є достатньо узагальненим та потребує уточнень вже на етапах реалізації конкретних рішень з урахуванням їх просторової прив'язки до території, віддаленості по відношенню до природоохоронних територій, умов реалізації та інших характеристик. Частково екологічні проблеми, ризики для здоров'я та благополуччя населення, що стосуються рішень ДДП і які є ймовірними внаслідок їх впровадження, можна узагальнити в таблиці (табл. 4.1).

Таблиця 4.1.

Основні екологічні проблеми і ризики впливу на здоров'я населення які стосуються провадження рішень ДДП

Основні екологічні проблеми і ризики	Характеристика проблем і ризиків, що пов'язуються із провадженням рішень ДДП	Просторова прив'язка (територія/об'єкт)	процеси та окремі рішення які закладені в ДДП і які ймовірно стимулюватимуть появу проблеми/ризика	цілі Програми/окремі заходи в межах яких можуть виникати негативні екологічні наслідки
Забруднення атмосферного повітря	Збільшення викидів забруднюючих речовин пересувними джерелами; механічне забруднення	Дорожньо-транспортна мережа, ділянки виробничого призначення Агровиробництво	Реконструкція, розбудова вулично-дорожньої мережі; житлове та нежитлове будівництво / реконструкція; інтенсифікація агровиробництва та с/г; збройна агресія росії	1.1 Підтримка та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу 1.2. Аграрний сектор та землекористування 2.10. Транспорт та транспортна інфраструктура
Забруднення ґрунтів	забруднення ґрунтів хімічними та органічними сполуками внаслідок провадження господарської діяльності деградація ґрунтів, посилення ерозії; механічне забруднення	агроугіддя під суцільною ріллею; дорожньо-транспортна мережа (ділянки, на яких плануються ремонтні роботи)	подальший розвиток с/г діяльності не орієнтованої на раціональне та дбайливе ставлення (оранки на схилах, надмірна кількість добрив, знеліснення та інше); реконструкція, розбудова вулично-дорожньої мережі; процес модернізації існуючих об'єктів тепло-енергопостачання, житлове та нежитлове	3.1. Забезпечення енергетичної безпеки громади

			будівництво та реконструкції наявності і близькості розташування ПрАТ "Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат"; збройна агресія росії	
Стан земельних ресурсів/на др	нераціональне використання земельних ділянок, порушення експлуатації тощо	агроугіддя під суцільною ріллею; дорожньо-транспортна мережа (ділянки, на яких плануються ремонтні роботи)	подальший розвиток с/г діяльності не орієнтованої на раціональне та дбайливе ставлення (оранки на схилах, надмірна кількість добрив, знеліснення та інше); порушення процедур виведення вільних інвестиційно привабливих земельних ділянок; збройна агресія росії	1.1 Підтримка та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу 1.2. Аграрний сектор та землекористування
Забруднення поверхневих / підземних водних об'єктів	Скиди недоочищених вод/ зливи води Поверхневий стік з агроугідь, Інфільтрація	Сельбищні території, агроугіддя	поганий стан системи дощової каналізації, аварії системи водопостачання та водовідведення, сільське не органічне землеробство, виробнича сфера (порушення технологічних процесів під час експлуатації)	1.2. Аграрний сектор та землекористування
Вплив на біорізноманіття, лісові насадження	Скорочення площ зелених насаджень	Локальні ділянки в межах сельбищної, транспортної та виробничої зони	Будівництво; стримування озеленення, формування зелених та рекреаційних зон; військова агресія	1.1 Підтримка та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу 1.2. Аграрний сектор та землекористування
Тиск на території та об'єкти ПЗФ та Смарагдової мережі	порушення меж територій та об'єктів ПЗФ, охоронних зон тощо	території та об'єкти ПЗФ, водоохоронні та інші охоронні зони об'єктів. Особливе занепокоєння викликає стан об'єктів, що включені до екомережі, зокрема ключових територій національного значення Балки Кобильної (об'єкт ПЗФ) та регіонального значення – Широківсько-Інгулецького, оскільки вони	відсутність в громаді розробленої схеми локальної екомережі та розроблених планів встановлення водоохоронних зон; збройна агресія росії	

		лежать в безпосередній близькості до найбільшого промислового підприємства громади - ПрАТ "Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат", яке відноситься до підприємств - основних накопичувачі промислових відходів в області		
Поводження з відходами	несанкціоновані сміттєзвалища	Території населених пунктів, дорожня інфраструктура, наявність і близькість розташування ПрАТ "Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат"	відсутність в громаді розробленої схеми очищення та поводження з відходами збройна агресія росії	1.1 Підтримка та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу
Вплив на здоров'я населення	Забруднення атмосферного повітря, переважно викидами забруднюючих речовин від автотранспорту, забруднення ґрунтів, водних об'єктів тощо	Сельбищні території, дорожньо-транспортна мережа	Рух автотранспорту, діяльність промислових об'єктів, господарська та комунальна діяльність	1.1 Підтримка та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу 1.2. Аграрний сектор та землекористування 2.10. Транспорт та транспортна інфраструктура

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДДП, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДДП

Основні міжнародні та національні зобов'язання

Питання збереження і відтворення якості навколишнього середовища та раціональне використання природних ресурсів в Україні на урядовому рівні декларуються як пріоритетні. Відповідні положення та вимоги захисту навколишнього середовища закріплені у земельному, водному, лісовому законодавстві, законодавстві про надра, про охорону атмосферного повітря, про охорону і використання рослинного і тваринного світу та в інших спеціальних законодавчих документах.

Серед найважливіших слід виділити Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»², Закон України «Про Основні засади

² Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 41, ст.546, останні уточнення від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 11, ст.75

(стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року³, Закон України «Про засади державної регіональної політики»⁴, Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (схвалено Верховною Радою України 28 січня 2019 року).

На міжнародному рівні зобов'язання з охорони довкілля визначені у рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (глава 6)^[4]. Україна приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у вересні 2015 року, підсумковим документом Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» було затверджено **17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань, серед яких також цілі екологічного спрямування**: чиста вода і належні санітарні умови, доступна і чиста енергія, пом'якшення наслідків зміни клімату, захист та відновлення екосистем^{[5][6]}. Вимоги із дотримання екологічних вимог визначені також у ряді міжнародних угод, які ратифіковані в Україні, зокрема, Європейська ландшафтна конвенція^[7], Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі^[8] та інші.

Закон України «Про основи містобудування» зобов'язує суб'єктів містобудівної діяльності при розробці та реалізації містобудівної документації дотримуватись основних завдань та заходів щодо забезпечення соціально, економічно і екологічно збалансованого розвитку, а також екологічної безпеки територій (стаття 19)^[9]. Екологічна безпека територій передбачає дотримання встановлених природоохоронним законодавством вимог щодо охорони навколишнього природного середовища, збереження та раціонального використання природних ресурсів, санітарно-гігієнічних вимог щодо охорони здоров'я людини, здійснення заходів для нейтралізації, утилізації, знищення або переробки всіх шкідливих речовин і відходів. Пріоритетні напрямки і вимоги і критерії екологічної безпеки визначені у Постанові Верховної Ради України «**Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки**»^[10].

Проект "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Карпівської сільської ради на 2026 рік" розроблено з урахуванням зобов'язань України у сфері охорони довкілля, у тому числі, пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, зокрема:

Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 2354-VIII, який регулює відносини у сфері оцінки наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виконання документів державного планування;

Протоколу про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, котрий ратифіковано Законом України від 01.07.2015 № 562-VIII;

Положень статті 363 **Глави 6 «Навколишнє середовище»** і **Додатку XXX до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з**

³ Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII // (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 16, ст.70

⁴ Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 № 156VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13, ст.90

іншої сторони⁵, ратифікованої Законом України від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII, в т.ч. Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище;

Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 2697-VIII, зокрема, забезпечення мети державної екологічної політики – досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України задля забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем, а також основних засадам державної екологічної політики:

- збереження такого стану кліматичної системи, який унеможливить підвищення ризиків для здоров'я та благополуччя людей і навколишнього природного середовища;
- досягнення Україною Цілей Сталого Розвитку, які були затверджені на Саміті Організації Об'єднаних Націй зі сталого розвитку у 2015 році;
- сприяння збалансованому (сталому) розвитку шляхом досягнення збалансованості складових розвитку (економічної, екологічної, соціальної), орієнтування на пріоритети збалансованого (сталого) розвитку;
- інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку та у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля;
- міжсекторальне партнерство та залучення заінтересованих сторін;
- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, що передбачає аналіз і прогнозування екологічних ризиків, які ґрунтуються на результатах стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, а також комплексного моніторингу стану навколишнього природного середовища;
- забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, підвищення рівня екологічної безпеки в зоні відчуження;
- забезпечення невідворотності відповідальності за порушення природоохоронного законодавства;
- застосування принципів перестороги, превентивності (запобігання), пріоритетності усунення джерел шкоди довкіллю, «забруднювач платить»;
- відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за доступність, своєчасність і достовірність екологічної інформації;
- стимулювання державою вітчизняних суб'єктів господарювання, які здійснюють скорочення викидів парникових газів, зниження показників енерго- та ресурсоемності, модернізацію виробництва, спрямовану на зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище, у тому числі вдосконалення системи екологічного податку за забруднення довкілля та платежів за використання природних ресурсів;
- упровадження новітніх засобів і форм комунікацій та ефективної інформаційної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

⁵ Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014 // http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246581344

Резолюції Генеральної Асамблеї ООН 25 вересня 2015 р. № 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний розвитку у галузі сталого розвитку на період до 2030 року»;

Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020»⁶⁷, схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015, з метою впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі;

Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», котрим визначено Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року орієнтирами для розроблення проектів прогнозних і програмних документів, проектів нормативно-правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України;

Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, ратифікованої Законом України від 29 жовтня 1996 р. № 435/96-ВР;

Паризької угоди, ратифікованої Законом України від 14 липня 2016 р. № 1469-VIII;

Стратегії низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, а також на виконання розпоряджень Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 р. № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;

Закону України «Про приєднання України до Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці від 4 липня 2002 року № 61-IV;

Концепції боротьби з деградацією земель та опустелюванням, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1024-р;

Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 р. № 271-р;

Рішення Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням, створеної згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 № 20, зокрема стосовно схвалення представлених НААН добровільних національних завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель (далі - НРДЗ) за напрямом «Підтримання вмісту органічної речовини (гумусу) у ґрунтах», а також допоміжних заходів щодо досягнення НРДЗ за напрямками «Відновлення зрошення і поліпшення еколого- меліоративного стану зрошуваних земель» та «Відновлення та стале використання торфовищ». Відповідні завдання і заходи щодо НРДЗ також зазначені у рішенні Ради національної безпеки і оборони України від 23.03.2021 № 111/2021 «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації»;

Закону України «Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття» від 29.11.1994 № 257/94-ВР

Нагойського протоколу регулювання доступу до генетичних ресурсів і спільного використання на справедливій і рівній основі вигод від їх застосування до Конвенції про біологічну різноманітність від 29.10.2010;

⁶ Цілі сталого розвитку 2016–2030 // <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>

⁷ Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь 2017 // http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf

Концепції Загальнодержавної програми збереження біорізноманіття на 2005–2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2004 р. № 675-р;

Закону України «Про участь України в Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів» від 29 жовтня 1996 р. № 437/96-ВР;

Закону України «Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі»⁸ від 29.10.1996 № 436/96-ВР;

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695.

З метою охорони й оздоровлення навколишнього середовища території Карпівської громади рекомендовано виконати ряд планувальних заходів. Комплекс заходів повинен реалізовуватись через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території, місцевого самоуправління.

Запропонований проєкт "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Карпівської сільської ради на 2026 рік" враховує низку зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на різних організаційно-управлінських рівнях Основними правовими документами, які мають бути враховані під час процедури стратегічної екологічної оцінки та реалізації ДДП є:

— Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015);

— Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС;

— Конвенція ООН з біологічного різноманіття;

— Рамкова конвенція про зміну клімату;

— Паризька кліматична угода;

— Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України N 436/96-ВР (436/96-ВР) від 29.10.96;

— Цілі сталого розвитку на період 2016-2030 років (зокрема, ціль 13 «Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками»);

— Водний кодекс України;

— Лісовий кодекс України;

— Земельний кодекс України;

— Кодекс України про надра;

— Закон України «Про природно-заповідний фонд»;

— Закон України «Про охорону культурної спадщини»;

— Закон України «Про охорону археологічної спадщини»;

— Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;

— Закон України «Про управління відходами»;

— Закон України «Про питну воду та питне водопостачання»;

— Закон України «Про систему громадського здоров'я»;

— Закон України «Про екологічний аудит»;

— Закон України «Про рослинний світ»;

⁸ Закон України «Про приєднання України до Конвенції 1979 року про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, N 50, ст.278

- Закон України «Про тваринний світ»;
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Закон «Про основи містобудування»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Постанова Кабінету Міністрів України Про забезпечення реалізації Закону України «Про Генеральну схему планування території України»;
- Державна стратегія управління лісами України до 2035 року;
- Водна стратегія України на період до 2050 року;
- ДБН Б.1.1-13:2012 Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях;
- ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;
- Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів зі змінами;
- ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- Розпорядження КМУ від 07.12.2016 № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року».
- Розпорядження КМУ від 06.12.2017 № 878-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року».
- Державна стратегія регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695);
- Закон України "Про ратифікацію Паризької угоди" від 14.07.2016 № 1469-VIII;
- Національний план управління відходами до 2030 року (затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р);
- Закон України Про систему громадського здоров'я (№ 3302-IX від 09.08.2023)
- Стратегія зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688;
- План заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567;
- Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційним планом її реалізації у 2022 - 2024 роках, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2024 № 483-р "Про схвалення Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року і затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024 – 2026 роках".

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються **Законом України «Про управління відходами»** та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються ЗУ «Про управління відходами».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так **Законом України «Про інвестиційну діяльність» (№ 1560-XII від 18.09.1991)** встановлюється заборона інвестування в об'єкти,

створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). В разі порушення екологічних, санітарно гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених **Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017)**.

Регіональні зобов'язання представлено обласними програмами відновлення, охорони та моніторингу довкілля, поводження з відходами. Згідно статті 15 Закону України **"Про охорону навколишнього природного середовища"** місцеві ради несуть відповідальність за стан навколишнього природного середовища на своїй території і в межах своєї компетенції: а) забезпечують реалізацію екологічної політики України, екологічних прав громадян; б) дають згоду на розміщення на своїй території підприємств, установ і організацій у порядку, визначеному законом; в) затверджують з урахуванням екологічних вимог проекти планування і забудови населених пунктів, їх генеральні плани та схеми промислових вузлів; г) видають (переоформлюють, видають дублікати, анулюють) дозволи на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення у випадках, передбачених законом; д) затверджують місцеві екологічні програми; е) організовують вивчення навколишнього природного середовища; є) створюють і визначають статус резервних, в тому числі й валютних, фондів для фінансування програм та інших заходів щодо охорони навколишнього природного середовища; з) забезпечують інформування населення про стан навколишнього природного середовища, функціонування місцевих екологічних автоматизованих інформаційно-аналітичних систем; и) організують роботу по ліквідації екологічних наслідків аварій, залучають до цих робіт підприємства, установи та організації, незалежно від їх підпорядкування та форм власності, і громадян; і) приймають рішення про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; ї) здійснюють контроль за дотриманням законодавства про охорону навколишнього природного середовища. Шляхи врахування зобов'язань, встановлених зазначеними програмами, регулюються законодавством України та деталізовані заходами відповідних програм.

Нижче наведено відомості про основні програми щодо охорони навколишнього природного середовища та можливі зобов'язання що ними покладаються на громаду. Аналіз відповідності напрямів розвитку, зазначених у Програмі, зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язаним із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення * представлено у табл.5.1.

*Для оцінки відповідності пріоритетів розвитку проєкту і природоохоронних зобов'язань, у тому числі пов'язаних із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення застосовано шкалу:

- ++ цілі/завдання добре узгоджені;
- + цілі/завдання принципово узгоджені, проте існує потреба в тіснішому зв'язку на наступних етапах планування та/або на рівні заходів;
- о цілі/завдання взаємно нейтральні;
- цілі/завдання не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей;
- цілі/завдання принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей.

Таблиця 5.1. Основні програми щодо охорони навколишнього природного середовища та можливі зобов'язання що ними покладаються на громаду

Зобов'язання	Пріоритети розвитку проекту ДДП		
	Розвиток економічної спроможності громади	Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу	Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді
Міжнародні зобов'язання			
Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони	О	О	О
Резолюція, прийнята Генеральною Асамблеєю ООН 25 вересня 2015 року 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року»	++	++	++
Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті і Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті	++	++	++
Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля	++	++	++
Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовище існування водоплавних птахів	О	++	++
Конвенція про охорону біологічного різноманіття	О	++	++
Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі	О	++	++
Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин	О	++	++
Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів	О	++	++
Конвенція ООН про боротьбу з опустелюванням у тих країнах, що потерпають від серйозної посухи та/або опустелювання, особливо в Африці	+	++	++
Рамкова конвенція ООН про зміну клімату	++	++	++
Паризька угода	++	++	++
Європейська ландшафтна конвенція	++	++	++
Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи	+	+	+

Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини	+	+	+
Національне законодавство у сфері охорони довкілля			
Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»	+	++	++
Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»	+	++	++
Закон України «Про засади державної регіональної політики»	+	++	++
Закон України «Про охорону атмосферного повітря»	+	++	++
Закон України «Про природно-заповідний фонд України»	+	++	++
Закон України «Про рослинний світ»	+	++	++
Закон України «Про тваринний світ»	+	++	++
Закон України «Про екологічну мережу України»	+	++	++
Закон України «Про охорону земель»	+	++	++
Кодекси України: Лісовий кодекс України, Водний кодекс України, Земельний кодекс України	+	++	++
Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки»	++	++	++
Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»	++	++	++
Стратегія низьковуглецевого розвитку України до 2050 року, розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»	++	+	++
Концепція боротьби з деградацією земель та опустелюванням, Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням	+	++	++
ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ управління лісами України до 2035 року	+	++	++
ВОДНА СТРАТЕГІЯ УКРАЇНИ на період до 2050 року	+	++	++
Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, Національний план управління відходами до 2030 року	+	++	++
Закон України Про систему громадського здоров'я	+	++	++
Регіональні природоохоронні ДДП			
Програма державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря на 2023 – 2027 роки Дніпропетровської зони	++	++	++
Регіональний план управління відходами Дніпропетровської області на період до 2030 року	++	++	++

Програма термомодернізації об'єктів комунальної сфери у Дніпропетровській області на 2015 – 2038 роки (від 23.01.2015 №610-29/VI)	++	++	++
Регіональна Програма з локалізації та ліквідації амброзії полинолистної та інших карантинних організмів на території Дніпропетровської області протягом 2012 – 2026 років (від 23.03.2012 №259-12/VI, від 15.03.2013 №420-18/VI, від 08.11.2013 №485-21/VI, від 21.10.2015 №693-34/VI, від 25.11.2022 №243-14/VIII)	0	0	+
Програма створення та ведення містобудівного кадастру Дніпропетровської області на 2013 – 2027 роки (від 15.03.2013 №421-18/VI, від 05.12.2014 №593-28/VI, від 02.12.2016 №130-7/VII, від 14.07.2017 №205-9/VII, від 16.08.2019 №482-17/VII, від 03.02.2023 №263-15/VIII)	+	0	0

Процедура ОВД

Цілі та завдання Програми реалізуються через здійснення конкретних заходів. Серед цих заходів можуть бути заходи, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Серед заходів Програми такими можуть бути заходи в рамках цілі 1.2. Аграрний сектор та землекористування та 2.10. Транспорт та транспортна інфраструктура. Для таких заходів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля або необхідність такої процедури має бути уточнена на подальших етапах проектування.

Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Згідно вимог ст. 9, 10, ч.4 ст.12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Карпівською громадою було внесено заяву до реєстру CEO, опубліковано на офіційному сайті та у публічних місцях громади.

Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку

Згідно з вимогами ст. 9, стт 10-13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Карпівською громадою було проведено громадські обговорення проекту ДДП та Звіту а також здійснено консультації з суб'єктами, визначеними ст. 6-8 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Розділ буде доповнено за результатами обговорення Звіту.

6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Відповідно до **Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації** (розміщено на сайті Міндовкілля: <https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-705-vid-18-10-2023/>) в процесі аналізу ймовірних наслідків, їх тривалості та інтенсивності може виникати невизначеність. Критеріями, за якими можна, в процесі здійснення СЕО, вимірювати рівень значущості, пов'язаний з можливими наслідками, слід розуміти як такі ймовірні значні негативні наслідки, які:

1) можуть спричинити порушення екологічного стандарту або стандарту охорони здоров'я чи іншої екологічної вимоги або вимоги щодо охорони здоров'я правового/ нормативного характеру, якщо не буде вжито заходів щодо пом'якшення наслідків;

2) можуть призвести до недотримання цілей державної екологічної політики, програм чи планів або державної політики в цілому, програм чи планів у сфері охорони здоров'я;

3) можуть спричинити втрату одного чи кількох компонентів екосистеми, що загрожуватиме виживанню виду, який постійно або періодично (наприклад, мігрує) знаходиться на території, яку охоплює ДДП, якщо не будуть вжиті заходи з пом'якшення наслідків;

4) можуть завдати шкоди якості чи кількості природних чи культурних ресурсів, що призведе до впливу на здоров'я людей на території, яку охоплює ДДП, чи за її межами, або пошкодити існуючу інфраструктуру (у тому числі інфраструктуру культурної спадщини), якщо в цих випадках не буде вжито заходів щодо пом'якшення наслідків;

5) інші наслідки впровадження ДДП, які на думку громадськості або органів виконавчої влади (наприклад, в результаті консультацій) матимуть серйозний вплив на природне середовище, здоров'я населення, соціальне середовище або культурну спадщину, у тому числі на доступ до неї.

Визначити, чи може впровадження ДДП спричинити порушення екологічного стандарту або стандарту охорони здоров'я чи іншої юридичної вимоги, можна шляхом оцінки наслідків впровадження ДДП щодо відповідних нормативних вимог, що також розглядається в таких документах:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище в транскордонному контексті (Київ, 2003), Додаток 3 (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b99#Text)

- Ресурсний посібник для підтримки застосування Протоколу ЄЕК ООН зі стратегічної екологічної оцінки, ISSN 1020-4563, ЄЕК ООН (<https://unece.org/environment-policy/publications/resource-manual-support-application-sea-protocol>), с. 55-57

- Додатку III Методичних рекомендацій щодо здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації (<https://mepr.gov.ua/nakaz-mindovkillya-705-vid-18-10-2023/>).

Програма розвитку Карпівської громади визначає основні стратегічні, операційні цілі та заходи щодо їх досягнення. Перелік заходів, що визначені в ДДП на даному етапі проектування та переважно не мають конкретної просторової прив'язки до території громади, визначених детальних характеристик заходів, даних щодо етапів та термінів їх реалізації. Тому оцінка наслідків виконання

завдань, передбачених ДДП і викладена нижче є узагальненою та має уточнюватися на подальших етапах проектування, в тому числі після визначення конкретних результатів виконання запланованих заходів закладених ДДП.

6.1 Атмосферне повітря

Програма передбачає надання в оренду вільних земельних ділянок під будівництво сонячних батарей (оперативна ціль 1.2), продовження реалізації інвестиційних проектів та заходів для створення комфортних умов проживання громадян, проведення капітальних та поточних ремонтів у закладах освіти, культури, медичних закладах на інших об'єктах соціальної інфраструктури (оперативна ціль 1.3), проведення ремонтно – будівельних робіт із застосуванням енергозберігаючих та енергоефективних технологій, виготовлення або коригування проектно – кошторисної документації закладів освіти, в межах виділених бюджетних призначень (оперативна ціль 2.1), проведення ремонтних робіт із впровадженням енергозберігаючих заходів в закладах охорони здоров'я сільської ради (оперативна ціль 2.2), підвищення енергоне залежності об'єктів за умови впровадження енергозберігаючих заходів на діючому енергообладнанні; модернізація обладнання, заміна вікон, дверей та котлів, утеплення фасадів та дахів приміщень в закладах соціальної сфери; розвиток альтернативної енергетики на території сільської ради; впровадження енергозберігаючих заходів на діючому обладнанні (оперативна ціль 3.1), які ймовірно матимуть вплив на атмосферне повітря. Через узагальненість таких заходів оцінити такий вплив не можливо на даному етапі їх проектування. Такий вплив повинен бути уточнений на подальших етапах проектування/реалізації цих цілей. Також частина заходів, реалізованих в межах цих цілей на подальших етапах їх впровадження ймовірно чинитимуть вплив на атмосферне повітря. Проте слід враховувати, що на етапі будівництва модернізації, капітального ремонту об'єктів, забезпечення їх енергетичної ефективності, модернізації а також під час відновлення та будівництва доріг та дорожньої (вуличної) інфраструктури може чинитися тимчасовий вплив на якість повітря, який хоч і є негативним, але короткостроковим. Серед іншого тимчасовий негативний вплив на повітря під час будівельних робіт можливий через викиди пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами (земляні роботи, навантаження тощо); викиди пилу з поверхонь, на яких рухається обладнання, необхідне для будівництва; викиди продуктів спалювання викопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для перевезення працівників, транспортування матеріалів та інших двигунів, що працюють на викопному паливі (наприклад, дизельні генератори). Зазначений вплив припиниться як тільки будуть завершені будівельні роботи.

В той же час, при реалізації таких заходів як: посилення контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням зелених насаджень; встановлення станцій моніторингу якості повітря (дослідження стану повітря із застосуванням сучасних технологій та інформаційних систем); (оперативна ціль 3.2) очевидно нестиме позитивні зміни у стані атмосферного повітря в короткостроковій та середньостроковій перспективі.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.1.

Таблиця 6.1.
Відомості про основні впливи
на стан атмосферного повітря від реалізації завдань ДДП

Заходи ДДП внаслідок яких очікуються впливи на атмосферне повітря/ стани приземної атмосфери	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (к/с/сс/д/с)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
продовження реалізації інвестиційних проектів та заходів для створення комфортних умов проживання громадян, проведення капітальних та поточних ремонтів у закладах освіти, культури, медичних закладах на інших об'єктах соціальної інфраструктури; підвищення енергонезалежності об'єктів за умови впровадження енергозберігаючих заходів на діючому енергообладнанні; модернізація обладнання, заміна вікон, дверей та котлів, утеплення фасадів та дахів приміщень в закладах соціальної сфери; розвиток альтернативної енергетики на території сільської ради; впровадження енергозберігаючих заходів на діючому обладнанні	Пилогазове забруднення атмосфери на етапі будівництва	Зменшення споживання енергії, а отже зменшення викидів оксиду та діоксиду вуглецю при експлуатації енергоефективних об'єктів		-1/+ 1/+1
надання в оренду вільних земельних ділянок під будівництво сонячних батарей; проведення ремонтно – будівельних робіт із застосуванням енергозберігаючих та енергоефективних технологій, виготовлення або коригування проектно – кошторисної документації закладів освіти, в межах виділених бюджетних призначень; проведення ремонтних робіт із впровадженням енергозберігаючих заходів в закладах охорони здоров'я сільської ради;	Пилогазове забруднення атмосфери на етапі будівництва	Зменшення споживання викопного палива, а отже зменшення викидів оксиду та діоксиду вуглецю при експлуатації енергоефективних об'єктів		-1/+ 1/+1
реалізація природоохоронних заходів промисловими підприємствами для зниження об'ємів викидів пилу в атмосферу	Зменшення пилового забруднення атмосфери			+1/+ 1/+1
встановлення станцій моніторингу якості повітря (дослідження стану повітря із застосуванням сучасних технологій та інформаційних систем)	Надходження даних моніторингу стану атмосферного повітря знижує ризики негативних наслідків та вчасного реагування на погіршення якості			+1/+ 1/+1
виконання комплексу заходів з утримання, нагляду та ремонту доріг; залучення коштів обласного бюджету на капітальний ремонт автомобільних доріг загального користування місцевого значення	Пилогазове забруднення атмосфери на етапі будівництва	Зменшення викидів вихлопних газів, за рахунок збільшення пропускної здатності модернізованих доріг та забезпечен	-	-1/+ 2/х

		ня можливост ей використов увати велосипедн ий транспорт		
--	--	---	--	--

***інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; х – вплив наразі не можна визначити)**

6.2 Клімат

Згідно рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (лист-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650, додаток 1) нижче в таблиці наведено узагальнену оцінку обігу парникових газів у громаді.

Таблиця 6.2.

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Оцінка впливу [1]	Ознака
1. Розвиток економічної спроможності громади	1.1. Підтримка та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
	1.2. Аграрний сектор та землекористування	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
	1.3. Розвиток співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями	Mt	пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП
	1.4. Податково - бюджетна діяльність	-	потенційний вплив відсутній
2. Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу	2.1. Підвищення якості надання освітніх послуг	-	потенційний вплив відсутній
	2.2. Забезпечення надання якісних медичних послуг	-	потенційний вплив відсутній
	2.3. Створення умов для занять фізичною культурою та спортом, залучення мешканців громади до здорового способу життя	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
	2.4. Створення умов для розвитку та популяризації культури в громаді (Створення умов для розвитку та популяризації культури і туризму в громаді)	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
	2.5. Забезпечення доступу населення громади до якісних адміністративних та	-	потенційний вплив відсутній

	соціальних послуг (Надання адміністративних послуг)		
	2.6. Зайнятість населення та ринок праці	-	потенційний вплив відсутній
	2.7. Забезпечення соціального захисту, підтримки та інтеграції ветеранів війни, їх представників та інших вразливих груп населення (Соціальний захист населення)	-	потенційний вплив відсутній
	2.8. Захист прав дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Підтримка сім'ї, дітей та молоді	-	потенційний вплив відсутній
	2.9. Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території громади (Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території)	A+	адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП
	2.10. Транспорт та транспортна інфраструктура	Mt	пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП
3. Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді	3.1. Забезпечення енергетичної безпеки громади	Mt	пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП
	3.2. Покращення екологічної ситуації на території громади	A+	адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП
	3.3. Створення безпечного середовища в громаді	-	потенційний вплив відсутній

Детальна інформація по обсягах викидів парникових газів об'єктами громади відсутня. Зауважимо, що в Програмі передбачені заходи щодо розроблення інвестиційних проєктів впровадження енергоефективних та енергозберігаючих технологій; впровадженню новітніх та енергозберігаючих технологій; проведення заходів з енергозбереження, які, очевидно, зменшенню сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, але через їх узагальненість оцінити такий вплив на даному етапі проектування не можливо.

[1] Примітка. "М-" - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "М+" - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "Mt" - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП, "A+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП, "A-" - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП; "НО" - неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.

6.2 Водні ресурси

Програмою передбачена реалізація природоохоронних проєктів та заходів; реалізація заходів відповідно до меморандуму про співпрацю з питань соціально – економічного розвитку та впровадження екологічних заходів між Карпівською сільською радою, приватним акціонерним товариством «Інгулецький гірничо – збагачувальний комбінат» та громадською організацією «Криворізька фундація майбутнього» (оперативна ціль 1.3. «Розвиток співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями»); будівництво, капітальний та

поточний ремонт водопровідних мереж; розширення мережі існуючих водопроводів та об'єктів водозабезпечення; благоустрій та реалізація інфраструктурних проектів, спрямованих на поліпшення екологічної ситуації в населених пунктах сільської ради та створення максимального рівня комфорту та затишку для мешканців громади (оперативна ціль 2.9. «Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території громади (Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території)»); посилення контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням зелених насаджень; підвищення рівня екологічної свідомості і залучення громадськості до практичних дій для збереження довкілля (оперативна ціль 3.2. «Покращення екологічної ситуації на території громади»). Реалізація зазначених заходів ймовірно може позитивно відбиватися на стані водних ресурсів, адже централізована мережа водопостачання та водовідведення при штатній роботі не несе ризиків щодо потенційного забруднення поверхневих та підземних вод, а природоохоронні заходи можуть суттєво знизити ризики деградації поверхневих та підземних вод.

Завдання, які б мали прямий негативний вплив на водні ресурси не передбачаються, проте опосередковано ризики може нести плановане збільшення виробництва валової продукції сільського господарства та розвиток тваринницької галузі та підприємств переробної промисловості (оперативна ціль 1.2. Аграрний сектор та землекористування).

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.3.

Таблиця 6.3.
 Відомості про основні впливи
 на стан водних ресурсів від реалізації завдань ДДП

Заходи ДДП внаслідок яких очікуються впливи на водні ресурси	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
збільшення виробництва валової продукції сільського господарства, розвиток тваринницької галузі та підприємств переробної промисловості	-	Потенційне збільшення тиску на водні об'єкти, зокрема збільшення водоспоживання та збільшення обсягу утворення стічних вод		0/-1/-1
залучення інвестицій в розвиток сільськогосподарських підприємств	-	Потенційне збільшення тиску на водні об'єкти, зокрема збільшення водоспоживання та збільшення обсягу утворення стічних вод		0/-1/-1
будівництво, капітальний та поточний ремонт водопровідних мереж; розширення мережі існуючих водопроводів та об'єктів водозабезпечення	Зниження ризиків через виникнення аварій на старих, зношених інженерних мережі та потрапляння у водні об'єкти неочищених стоків		-	+1/+1/x
посилення контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням зелених насаджень;	Проведення природоохоронних заходів знижує ризики деградації водних об'єктів			+1/+1/+1

підвищення рівня екологічної свідомості і залучення громадськості до практичних дій для збереження довкілля		
---	--	--

***інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; х-вплив наразі не можна визначити)**

6.4 Земельні ресурси

В громаді та області в цілому гостро стоїть питання розорення с/г земель, яке частково може бути вирішено в межах наступних заходів: здійснення контролю за використанням і охоронною земель за додержанням земельного та природоохоронного законодавства; надання дозволів на розробку документації із землеустрою (оперативна ціль 1.2); розроблення генеральних планів с. Новомалинівка, с. Дем'янівка, с. Олександрія; розроблення Комплексного плану просторового розвитку територіальної громади (оперативна ціль 2.9).

В той же час збільшення тиску на земельні ресурси громади можливе в рамках реалізації заходів збільшення виробництва валової продукції сільського господарства (оперативна ціль 1.2). Рекомендується провести геоінформаційний аналіз території для раціоналізації системи природокористування та землекористування в цілому: допустимість с/г використання відповідно до специфіки рельєфу територій, наявності біологічного та ландшафтного різноманіття та інше. В тому числі, рекомендується створити карту ухилів на громаду для визначення територій, непридатних для оброблення згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47, де визначено наступне: "забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо".

Також ризик для земельних ресурсів громади є ймовірність передачі природоохоронних земель, в тому числі ПЗФ, водного фонду для сільськогосподарського використання при здійсненні заходів по збільшенню кількості договорів оренди з метою збільшення надходжень до сільського бюджету; надання містобудівних умов і обмежень на забудову різного типу об'єктів нерухомості та оформлення земельних ділянок під будівництво бетонних майданчиків для збирання твердих побутових відходів; оформлення земельної ділянки під будівництво сортувального майданчика роздільно зібраних побутових відходів (оперативна ціль 1.2);.

Заходи, які б мали прямий негативний вплив на земельні ресурси не передбачаються. На подальших етапах проектування після конкретизації характеристики передбачуваних заходів можливі впливи мають бути уточнені.

В рамках Програми передбачено заходи направлені на благоустрій та реалізацію інфраструктурних проектів, спрямованих на поліпшення екологічної ситуації в населених пунктах сільської ради та створення максимального рівня комфорту та затишку для мешканців громади, оцінити вплив яких через узагальненість не є можливим.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.4.

Таблиця 6.4.
Відомості про основні впливи
на стан земельних ресурсів від реалізації завдань ДДП

Заходи ДДП внаслідок яких очікуються впливи на земельні ресурси	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	серед ньост роков і	довгострокові	
збільшення виробництва валової продукції сільського господарства	ймовірна інтенсифікація забруднення органічними та хімічними сполуками внаслідок порушень технологічних схем виробництва агрородукції в цілому	існує ризик акумуляції забруднюючих речовин та сполук внаслідок порушень технологічних процесів виробництва		-1/-1/-1
здійснення контролю за використанням і охороною земель за додержанням земельного та природоохоронного законодавства	Зниження ризиків, пов'язаних з неефективним використанням земельних ресурсів.			+1/+1/+1
надання дозволів на розробку документації із землеустрою				
розроблення генеральних планів с. Новомалинівка, с. Дем'янівка, с. Олександрія;				
розроблення Комплексного плану просторового розвитку територіальної громади				
надання містобудівних умов і обмежень на забудову різного типу об'єктів нерухомості; оформлення земельних ділянок під будівництво бетонних майданчиків для збирання твердих побутових відходів; оформлення земельної ділянки під будівництво сортувального майданчика роздільно зібраних побутових відходів;	ризики, пов'язані з неефективним використанням земельних ресурсів / передачею цінних земель під забудову.			x/x/x

*інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; x – вплив наразі не можна визначити)

6.5 Відходи

Програмою передбачено заходи, направлені на вирішення питання поводження з відходами в громаді, в тому числі в оперативних цілей 1.2 «Аграрний сектор та землекористування» та 3.2 «Покращення екологічної ситуації на території громади» передбачено: оформлення земельних ділянок під будівництво бетонних майданчиків для збирання твердих побутових відходів; оформлення земельної

ділянки під будівництво сортувального майданчика роздільно зібраних побутових відходів; поліпшення та вдосконалення збору та перевезення твердих побутових відходів; упорядкування місць для збирання твердих побутових відходів, ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ тощо. Проведення таких заходів матиме позитивний вплив на стан довкілля в громаді в короткостроковій перспективі.

Рекомендується до цих заходів включити заходи щодо проведення інвентаризації наявних сміттєзвалищ в громаді (в рамках заходів із благоустрою та реалізації інфраструктурних проектів, спрямованих на поліпшення екологічної ситуації в населених пунктах сільської ради та створення максимального рівня комфорту та затишку для мешканців громади), а також проведення інформаційно-просвітницької кампанії серед населення щодо можливих наслідків відповідального поводження із відходами та уникнення інерційного поводження з відходами жителями у разі забезпечення належного вивезення та збирання відходів.

Під час проведення будівельних робіт (інженерних мереж, будівель, доріг тощо) основним негативним наслідком для довкілля є утворення будівельних відходів. Основними відходами, що створюватимуться під час будівельних робіт, будуть рештки старої цегли, бетону, деревини тощо. Фактичний обсяг таких відходів буде встановлено під час проектування відповідних об'єктів. Крім цього можливе утворення токсичних відходів ремонтних робіт - лакофарбових матеріалів, заповнювачів, тощо. Передача забруднення в навколишнє середовище можлива із дощовими водами, коли внаслідок неналежного поводження з побутовим сміттям, воно змиватиметься на прилеглі території. Для попередження такої загрози під час реконструкції будівлі необхідно організувати роботи таким чином, аби уникнути складування будівельного сміття на проектній ділянці, дотримуватися діючих вимог законодавства тощо.

Варто зазначити, що виконання заходів із термомодернізації будівель може нести ризики для довкілля, оскільки після закінчення терміну експлуатації таких будівель або їх ремонту, в довгостроковій перспективі буде утворюватись значна кількість будівельних відходів. Тому для заходів із термомодернізації необхідно використовувати екологічно нейтральні або ж природного походження матеріали. Неправильна утилізація таких утеплювачів, як пінопласт (полістирол), пінополіуретан несе значну шкоду довкіллю через забруднення ґрунтів і ґрунтових вод.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.5.

Таблиця 6.5.
Відомості про основні впливи
на стан довкілля від реалізації завдань ДДП щодо поводження з відходами

Завдання ДДП внаслідок яких очікуються впливи на стан довкілля від поводження з відходами	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ	Зниження ризиків забруднення компонентів довкілля	-	-	+2/0/0

поліпшення та вдосконалення збору та перевезення твердих побутових відходів	Зменшення ризиків для довкілля, що виникають при складуванні сміття на полігонах ТПВ	+2/+2/+2
---	--	----------

***інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; х – вплив наразі не можна визначити)**

6.6 Біорізноманіття

Програмою загалом не передбачає реалізацію заходів, які можуть прямо негативно вплинути на флору і фауну громади.

В межах оперативних цілей 2.9 «Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території громади (Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території)» та 3.2. «Покращення екологічної ситуації на території громади» для поліпшення якості довкілля Карпівської громади передбачені заходи з посилення контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням зелених насаджень; підвищення рівня екологічної свідомості і залучення громадськості до практичних дій для збереження довкілля; благоустрій та реалізація інфраструктурних проєктів, спрямованих на поліпшення екологічної ситуації в населених пунктах сільської ради та створення максимального рівня комфорту та затишку для мешканців громади. Для збереження біорізноманіття рекомендується до заходів в даній Програмі включити розроблення та затвердження місцевої схеми формування екологічної мережі. Закон України "Про екологічну мережу України" в статті 11 визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення "розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень". Порядок розробки схеми екомережі визначається "Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

Основним ризиком серед завдань Програми для біорізноманіття є передача природоохоронних територій, в тому числі водного фонду, ПЗФ для сільськогосподарського використання та/або забудови. Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.6.

Таблиця 6.6.
Відомості про основні впливи
на біорізноманіття від реалізації завдань ДДП

Заходи ДДП внаслідок яких очікуються впливи на біорізноманіття	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
благоустрій та реалізація інфраструктурних проєктів, спрямованих на поліпшення екологічної ситуації в населених пунктах сільської ради та створення	Можливий ризик висадки інтродукованих видів, небезпечних для біорізноманіття регіону			х/х/х

максимального рівня комфорту та затишку для мешканців громади		
посилення контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням зелених насаджень	Зниження ризиків втрати біорізноманіття	+1/+1/+1

інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; х – вплив наразі не можна визначити)

6.7 Природоохоронні території

Програмою не передбачені заходи, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі природоохоронні території, в тому числі об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ), об'єкти екомережі Дніпропетровської області та об'єкти Смарагдової мережі. На подальших етапах реалізації визначених Програмою завдань, в тому числі коли заплановані заходи будуть територіально прив'язані, передбачається уточнення таких впливів. Основним ризиком є передача природоохоронних територій для сільськогосподарського використання або забудови.

Також, варто звернути увагу на те що, відсоток заповідних територій у громаді дуже низький, тому доцільно звернути увагу на території, які є перспективними до заповідання. Такі території визначені в розділі 2.

Також, указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації» визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. Закон України "Про екологічну мережу України" в статті 11 визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення "розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень". Порядок розробки схеми екомережі визначається "Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

6.8 Здоров'я населення

Реалізація Програми не передбачає заходів, які б несли пряму шкоду здоров'ю населення, з іншої сторони частина заходів направлена на покращення різних сфер, що в сукупності матиме позитивний вплив на здоров'я населення, зокрема це проведення фізкультурно – оздоровчої та спортивно - масової роботи в закладах освіти; співпраця з дитячими оздоровчими центрами, таборами відпочинку з питань оздоровлення дітей пільгової категорії (оперативна ціль 2.1. Підвищення якості надання освітніх послуг). Низка заходів в рамках цілі 2.2 «Забезпечення надання якісних медичних послуг» передбачені: забезпечення функціонування мережі закладів охорони здоров'я на території сільської ради, які будуть гарантувати охоплення населення ефективним, доступним та безоплатним медичним обслуговуванням; сприяння зміцненню матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я; проведення роз'яснювальної роботи закладами

охорони здоров'я серед населення громади щодо формування здорового способу життя, як основного чинника збереження та покращення здоров'я. В рамках цілі 2.3. «Створення умов для занять фізичною культурою та спортом, залучення мешканців громади до здорового способу життя» - розширення мережі спортивних та дитячих майданчиків; проведення заходів щодо популяризації здорового способу життя серед мешканців громади; розвиток спорту ветеранів. В рамках цілі 2.8 «Захист прав дітей – сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Підтримка сім'ї, дітей та молоді» - реалізація заходів спрямованих на пропаганду здорового способу життя та профілактику негативних соціальних явищ в дитячому та молодіжному середовищі. В рамках цілі 2.9 «Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території громади (Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території)» - забезпечення населення надійним і якісним водопостачанням; будівництво, капітальний та поточний ремонт водопровідних мереж; збереження та оновлення існуючих дитячих та спортивно - ігрових майданчиків у місцях масового відпочинку населення.

Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.7.

Таблиця 6.7.
Відомості про основні впливи
на стан здоров'я населення від реалізації завдань ДДП

Заходи ДДП внаслідок яких очікуються впливи на стан здоров'я населення	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (к/с/сс/дс)
	коротко строкові	середньострокові	довгострокові	
проведення фізкультурно – оздоровчої та спортивно - масової роботи в закладах освіти	Покращення стану здоров'я мешканців громади		-	+1/+1/х
співпраця з дитячими оздоровчими центрами, таборами відпочинку з питань оздоровлення дітей пільгової категорії				
забезпечення функціонування мережі закладів охорони здоров'я на території сільської ради, які будуть гарантувати охоплення населення ефективним, доступним та безоплатним медичним обслуговуванням				
проведення роз'яснювальної роботи закладами охорони здоров'я серед населення громади щодо формування здорового способу життя, як основного чинника збереження та покращення здоров'я				
розширення мережі спортивних та дитячих майданчиків				
проведення заходів щодо популяризації здорового способу життя серед мешканців громади				
забезпечення населення надійним і якісним водопостачанням				
збереження та оновлення існуючих дитячих та спортивно - ігрових майданчиків у місцях масового відпочинку населення				

реалізація заходів спрямованих на пропаганду здорового способу життя та профілактику негативних соціальних явищ в дитячому та молодіжному середовищі			
--	--	--	--

***інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; х – вплив наразі не можна визначити)**

Втім зазначимо, що нині населення громади, що живе у безпосередній близькості до ведення бойових дій, щоденно має ризики для життя та здоров'я, пов'язані з воєнними діями. Такі ризики не можна знизити до завершення бойових дій і після, до повного знешкодження території від мінно-вибухових предметів, що потенційно можуть лишатися на території громади.

6.9 Історико-культурна спадщина

Програмою не передбачено заходів, які б створювали негативний вплив на наявні на території громади пам'ятки ІКС.

В межах оперативної цілі 2.4 «Створення умов для розвитку та популяризації культури в громаді (Створення умов для розвитку та популяризації культури і туризму в громаді)» передбачається паспортизація об'єктів культурної спадщини. Важливо під час будівництва нових об'єктів дотримуватися законодавства та встановлених обмежень для збереження історико-культурної спадщини та уникнути ризиків їх втрати. Для спрощення сприйняття наданої інформації, відомості про основні впливи, зведено у таблиці 6.8.

Таблиця 6.8.

Відомості про основні впливи

на стан об'єктів історико-культурної спадщини від реалізації завдань ДДП

Заходи ДДП внаслідок яких очікуються впливи на стан здоров'я населення	тривалість впливів			інтенсивність ймовірного впливу* (кс/сс/дс)
	короткострокові	середньострокові	довгострокові	
паспортизація об'єктів культурної спадщини	Уникнення ризиків втрати об'єктів ІКС або їх якості			+1/+1/+1

***інтенсивність ймовірного впливу: (від -2 до +2, де -2 - значний негативний вплив, -1 - негативний вплив, 0- вплив відсутній, +1 - позитивний вплив, +2 - значний позитивний вплив; х – вплив наразі не можна визначити)**

6.10 Транскордонний вплив

Відсутній.

6.11 Результати розділу

Узагальнені результати оцінки за завданнями Програми представлені в таблиці 6.9. Через узагальненість завдань та заходів Програми, відсутності їх просторової прив'язки оцінити характери та тривалість впливу завдань на даному етапі планування не можливо. При деталізації і визначенні конкретних завдань та заходів в межах стратегічних/операційних цілей Програми такі впливи та їх характер мають бути уточнені.

Таблиця 6.9.

Стратегічні цілі/Оперативні цілі, передбачені в межах ДДП “Програма соціально-економічного та культурного розвитку Карпівської сільської ради на 2026 рік”		Атмосфер е повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізнома нїття	Природоохоро нні території
1. Розвиток економічної спроможності громади	1.1. Підтримка та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу	?	?	?	?	?	?	?
	1.2. Аграрний сектор та землекористування	?	DI/ MT/ LO/ CU	?	?	DI/ MT/ LO/ CU	?	?
	1.3. Розвиток співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями	DI/ ST/ LO/ CU	DI/ ST/ LO/ CU	DI/ ST/ LO/ CU	DI/ ST/ LO/ CU	DI/ ST/ LO/ CU	DI/ ST/ LO/ CU	DI/ ST/ LO/ CU
	1.4. Податково - бюджетна діяльність	о	о	о	о	о	о	о
2. Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу	2.1. Підвищення якості надання освітніх послуг	о	о	о	о	о	о	о
	2.2. Забезпечення надання якісних медичних послуг	о	о	о	о	о	о	о
	2.3. Створення умов для занять фізичною культурою та спортом, залучення мешканців громади до здорового способу життя	о	о	о	о	о	о	о
	2.4. Створення умов для розвитку та популяризації культури в громаді (Створення умов для розвитку та популяризації культури і туризму в громаді)	?	?	о	о	?	о	о
	2.5. Забезпечення доступу населення громади до якісних адміністративних та соціальних послуг (Надання адміністративних послуг)	о	о	о	о	о	о	о
	2.6. Зайнятість населення та ринок праці	о	о	о	о	о	о	о
	2.7. Забезпечення соціального захисту, підтримки та інтеграції ветеранів війни, їх представників та інших вразливих груп населення (Соціальний захист населення)	о	о	о	о	о	о	о
	2.8. Захист прав дітей – сиріт та дітей,	о	о	о	о	о	о	о

3. Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді	позбавлених батьківського піклування. Підтримка сім'ї, дітей та молоді							
	2.9. Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території громади (Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території)	?	?	DI/ ST/ LO/ CU	DI/ MT/ LO/ CU	o	?	?
	2.10. Транспорт та транспортна інфраструктура	?	?	o	o	o	o	o
	3.1. Забезпечення енергетичної безпеки громади	?	DI/ ST/ LO/ CU	o	o	o	o	o
	3.2. Покращення екологічної ситуації на території громади	IN / ST/ LO/ CU	o	o	o	DI/ ST/ LO/ CU	DI/ ST/ LO/ CU	o
	3.3. Створення безпечного середовища в громаді	?	o	?	?	o	?	?
Стратегічні цілі/Оперативні цілі, передбачені в межах ДДП “Програма соціально-економічного та культурного розвитку Карпівської сільської ради на 2026 рік”		Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території

Позначення	Пояснення до позначення
-2	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
-1	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
o	Немає впливу, або нейтральний. Втручання не має ефекту, який можна було б довести, або такий вплив є незначним.
+1	Помірний позитивний вплив.
+2	Значний позитивний вплив
(?)	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти навколишнього середовища, заплановану діяльність або з інших причин.
DI / IN	Прямий / Непрямий
LT/ MT/ ST / O	Довгостроковий (постійний 50-100 років) / Середньостроковий (10-15 років) / Короткостроковий (3-5 років) / Випадковий (тимчасовий, 1 рік)

LO / RE	Місцевий / Регіональний
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний

Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля, є незначною. Основним ризиком реалізації Програми є проблема сільськогосподарського використання довколишніх територій, дисбаланс у землекористуванні в цілому, природокористування в межах територій із природоохоронними обмеженнями, планові та аварійні викиди від діяльності ІГЗК та ймовірні наслідки від військової агресії з боку рф. Таким чином, реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація деяких завдань Програми може призвести до покращення екологічної ситуації в Карпівській громаді, які викладено в цьому розділі вище.

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

В цілому Програма не передбачає завдань, які б мали значний негативний довготривалий вплив на навколишнє середовище. Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми, наведені в таблиці нижче, ґрунтуються на впливах, оцінених у попередньому розділі звіту, та міжнародному досвіді діяльності в подібних умовах. Однак, такі заходи – це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації шляхів досягнення визначених пріоритетів, а також в процесі надання екологічних дозволів. Варто зауважити, що вплив ряду завдань Програми не може бути оцінений, оскільки такі завдання є досить узагальненими, і заходи із запобігання негативним наслідкам виконання мають бути уточнені після деталізації завдань на подальших етапах проектування.

Таблиця 7.1.
Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Складова довкілля	Заходи для зменшення негативних наслідків (закладені у ДДП, рекомендовані в процесі проведення СЕО, рекомендовані в ході консультацій з громадськістю та уповноваженими органами)		Стратегічний/Операційний напрямок в межах якого пропонуються заходи щодо зменшення негативних наслідків
	включені в ДДП	пропоновані до включення	
Атмосферне повітря	- реалізація природоохоронних проектів та заходів; - реалізація заходів відповідно до меморандуму про співпрацю з питань соціально – економічного розвитку та впровадження екологічних заходів між Карпівською сільською радою, приватним акціонерним товариством «Інгулецький гірничо – збагачувальний комбінат» та громадською організацією	В цілому заходи, що закладені у ДДП цілком реалістичні, що дає підстави прогнозувати покращення ситуації в контексті забруднення атмосферного повітря та адаптації до змін клімату. Додатково можна пропонувати до включення у ДДП: - оновлення транспортного забезпечення громади разом із розвитком легкого персонального транспорту, - орієнтація на будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем;	- Розвиток економічної спроможності громади (1.2. Аграрний сектор та землекористування) - Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу (2.1. Підвищення якості надання освітніх послуг; 2.2. Забезпечення

	«Криворізька фундація майбутнього». • проведення ремонтно – будівельних робіт із застосуванням енергозберігаючих та енергоефективних технологій, виготовлення або коригування проектно – кошторисної документації закладів освіти, в межах виділених бюджетних призначень; • підвищення енергонезалежності об'єктів за умови впровадження енергозберігаючих заходів на діючому енергообладнанні; • модернізація обладнання, заміна вікон, дверей та котлів, утеплення фасадів та дахів приміщень в закладах соціальної сфери; • впровадження енергозберігаючих заходів на діючому обладнанні • встановлення станцій моніторингу якості повітря (дослідження стану повітря із застосуванням сучасних технологій та інформаційних систем)	• дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт; • проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття; • збільшувати площі зелених насаджень; • проведення просвітницької роботи, спрямованої на підвищення свідомості населення до енергоощадності, енергоефективності; • інформування про стан довкілля та популяризація екологічних цінностей, що сприятиме розвитку екологічного мислення, формуванню екологічної культури та активної позиції у збереженні довкілля, зокрема й якості атмосферного повітря Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації у листі №65/0/502-25 від 15.10.2025 рекомендує: при проєктуванні, розміщенні, будівництві, введенні в дію нових і реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів, удосконаленні існуючих і впровадженні нових технологічних процесів та устаткування, а також в процесі експлуатації цих об'єктів забезпечувати екологічну безпеку людей, раціональне використання природних ресурсів, додержання нормативів шкідливих впливів на навколишнє природне середовище. При цьому, повинні передбачатися вловлювання, утилізація, знешкодження шкідливих речовин або повна їх ліквідація, відновлення та видалення відходів, виконання інших вимог щодо охорони навколишнього природного середовища і здоров'я людей.	надання якісних медичних послуг; 2.3. Створення умов для занять фізичною культурою та спортом, залучення мешканців громади до здорового способу життя; 2.9. Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території громади (Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території); 2.10. Транспорт та транспортна інфраструктура) 3. Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді (3.1. Забезпечення енергетичної безпеки громади; 3.2. Покращення екологічної ситуації на території громади; 3.3. Створення безпечного середовища в громаді)
Водні ресурси	• реалізація природоохоронних проєктів та заходів; • реалізація заходів відповідно до меморандуму про співпрацю з питань соціально – економічного розвитку та впровадження екологічних заходів між Карпівською сільською радою, приватним акціонерним товариством «Інгuleцький гірничо – збагачувальний комбінат» та громадською організацією «Криворізька фундація майбутнього». • будівництво, капітальний та поточний ремонт водопровідних мереж; • розширення мережі існуючих водопроводів та	В цілому заходи, що закладені у ДДП цілком реалістичні, що дає підстави прогнозувати покращення ситуації в контексті використання водних ресурсів. Додатково можна пропонувати до включення у ДДП: • створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України); • заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством); • визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів;	1. Розвиток економічної спроможності громади (1.2. Аграрний сектор та землекористування) 2. Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу (2.9. Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території громади (Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території); 2.10. Транспорт та

	об'єктів водозабезпечення; • благоустрій та реалізація інфраструктурних проєктів, спрямованих на поліпшення екологічної ситуації в населених пунктах сільської ради та створення максимального рівня комфорту та затишку для мешканців громади	• прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду; • заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми; • дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМУ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»; • Розробити і затвердити проєкти землеустрою із встановлення зон санітарної охорони джерел водопостачання, відповідно до ст. 93 Водного Кодексу України, постанови КМУ від 18.12.98 № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів», ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проєктування» Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації у листі №65/0/502-25 від 15.10.2025 рекомендує: при проєктуванні, розміщенні, будівництві, введенні в дію нових і реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів, удосконаленні існуючих і впровадженні нових технологічних процесів та устаткування, а також в процесі експлуатації цих об'єктів забезпечувати екологічну безпеку людей, раціональне використання природних ресурсів, додержання нормативів шкідливих впливів на навколишнє природне середовище. При цьому, повинні передбачатися вловлювання, утилізація, знешкодження шкідливих речовин або повна їх ліквідація, відновлення та видалення відходів, виконання інших вимог щодо охорони навколишнього природного середовища і здоров'я людей.	транспортна інфраструктура) 3. Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді (3.2. Покращення екологічної ситуації на території громади)
Відходи/Політика поводження з відходами	• поліпшення та вдосконалення збору та перевезення твердих побутових відходів; • упорядкування місць для збирання твердих побутових відходів, ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ; • благоустрій та реалізація інфраструктурних проєктів, спрямованих на поліпшення екологічної ситуації в населених пунктах сільської ради та створення максимального	Додатково можна пропонувати до включення у ДДП: • Розробити схему санітарного очищення території; • Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання. • Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проєктних	2. Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу (2.9. Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території громади (Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території))

	рівня комфорту та затишку для мешканців громади	ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо; ● проведення рекультивації і реконструкції існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм санітарної безпеки; ● Забезпечити усунення випадків викидання, складування та накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови; ● Забезпечити контроль збору в населення та відповідної утилізації небезпечних відходів - батарейок, ртутних ламп, електронних компонентів, токсичних відходів будівництва	3. Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді (3.2. Покращення екологічної ситуації на території громади)
Земельні ресурси/Грунти	- здійснення контролю за використанням і охороною земель за додержанням земельного законодавства; - реалізація природоохоронних проектів та заходів; - розроблення генеральних планів с. Новомалинівка, с. Дем'янівка, с. Олександрія; - розроблення комплексного плану просторового розвитку територіальної громади	В межах заходів із розроблення містобудівної документації рекомендовано: ● створити цифрову модель рельєфу громади. Актуалізувати карту ґрунтів. Визначити можливі напрями горизонтальної міграції забруднення від промислових та сільськогосподарських підприємств та налагодити регулярний моніторинг стану ґрунтів у місцях найбільш вірогідної концентрації специфічного для кожного із підприємств забруднення. Такі заходи дозволять чітко визначити причинно-наслідковий зв'язок у випадках понаднормового забруднення; ● на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів актуалізувати території, із обмеженнями для орного землеробства (доцільно та рекомендовано виконати такі роботи під час проведення інвентаризації земель громади); ● на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів визначити території із існуючою та потенційною водною та вітровою ерозіями. Забезпечити рекультивацію ґрунтів у місцях існуючої ерозії, в першу чергу в місцях, де внаслідок водної ерозії замулюються водні об'єкти; ● усунення випадків викидання, складування та накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови; ● дотримання норм у внесенні мінеральних добрив, щорічний моніторинг стану ґрунтів у місцях вірогідного накопичення забруднювачів, зумовлених басейновою структурою рельєфу території	1. Розвиток економічної спроможності громади (1.2. Аграрний сектор та землекористування) 3. Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді (3.2. Покращення екологічної ситуації на території громади; 3.3. Створення безпечного середовища в громаді)
Екологічні політики, що сприятимуть збільшенню біорізноманіття та сталому розвитку	- реалізація природоохоронних проектів та заходів; - реалізація заходів відповідно до меморандуму про співпрацю з питань соціально - економічного	Пропонується до включення у ДДП: ● на перспективу рекомендовано розробити програму оцінки екосистемних послуг оцінки громади, зокрема під час стратегічних екологічних оцінок цільових програм та оцінок впливу на довкілля планованої діяльності;	2. Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу (2.9. Забезпечення розвитку

	розвитку та впровадження екологічних заходів між Карпівською сільською радою, приватним акціонерним товариством «Інгuleцький гірничо – збагачувальний комбінат» та громадською організацією «Криворізька фундація майбутнього» • благоустрій та реалізація інфраструктурних проєктів, спрямованих на поліпшення екологічної ситуації в населених пунктах сільської ради та створення максимального рівня комфорту та затишку для мешканців громади; • посилення контролю за охороною, захистом, використанням та відтворенням зелених насаджень; • попередження надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, ліквідації їх наслідків	• інформувати мешканців громади про екосистемні послуги наявних екосистем та вразливих біотопів; • створити "Білу книгу благоустрою громади", із описом біотопів громади, місцевих видів флори і фауни, особливостей поведінки із такими видами. • Провести освітні кампанії щодо переваг та можливостей органічного землеробства, можливостей органічної сертифікації продукції згідно Директиви ЄС №834/2007. • рекомендується для підвищення рівня обізнаності населення та підвищення екологічної свідомості удосконалити систему інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювати громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у побуті, створити та або/впроваджувати шкільні та позашкільні освітні програми для молоді; • стимулювання суб'єктів господарювання до розвитку систем екологічного управління, яке забезпечує впорядкування контролю за комплектуючими, сировиною і матеріалами та продукцією, викидами та відходами, які виникають внаслідок окремих виробничих процесів; • проведення інформування населення щодо місцезнаходження цінних територій (ПЗФ, Смарагдової мережі та інших), а також дозволених режимів їх використання. Винесення в натурі меж територій ПЗФ; • Рекомендовано розробити схему локальної екомережі громади згідно указу Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації» Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації у листі №65/0/502-25 від 15.10.2025 рекомендує: - зважати на наявні території регіональної екомережі, Смарагдової мережі, ПЗФ при прийнятті рішення щодо впровадження заходів, передбачених Програмою; - здійснення заходів щодо відтворення об'єктів рослинного світу та їх збереження необхідно здійснювати в рамках, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2006 № 1045 "Про затвердження Порядку видалення зелених насаджень у населених пунктах" та наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105 "Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України".	інфраструктури та благоустрою території громади (Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території)) 3. Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді (3.2. Покращення екологічної ситуації на території громади)
--	--	--	--

		- інвентаризацію зелених насаджень та їх охорону необхідно проводити відповідно до наказу Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24.12.2001 № 226 "Про затвердження Інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України" та Закону України "Про рослинний світ". - забезпечити збереження пожезахисних лісосмуг, з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 650 "Про затвердження Правил утримання та збереження пожезахисних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення". З метою регламентації господарської діяльності в межах прибережних захисних смуг та водоохоронних зон рекомендуємо дотримуватись вимог, визначених Водним кодексом України та Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення безперешкодного доступу громадян до узбережжя водних об'єктів для водокористування".	
Здоров'я населення	• забезпечення населення надійним і якісним водопостачанням; • будівництво, капітальний та поточний ремонт водопровідних мереж; • розширення мережі існуючих водопроводів та об'єктів водозабезпечення; • благоустрій та реалізація інфраструктурних проектів, спрямованих на поліпшення екологічної ситуації в населених пунктах сільської ради та створення максимального рівня комфорту та затишку для мешканців громади; • розширення мережі спортивних та дитячих майданчиків; • проведення заходів щодо популяризації здорового способу життя серед мешканців громади; • розвиток спорту ветеранів. • забезпечення функціонування мережі закладів охорони здоров'я на території сільської ради, які будуть гарантувати охоплення населення ефективним, доступним та безоплатним медичним обслуговуванням; • проведення фізкультурно – оздоровчої	• впроваджувати заходи із адаптації змінам клімату. В процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони; • впровадити систему моніторингу якості води, ґрунтів в громаді; • Провести інформаційну кампанію серед населення щодо зменшення негативних наслідків для здоров'я населення громади від різних видів поведінки людини та видів її діяльності • Залучення суспільства громади до реалізації і організації заходів спрямованих на формування взаємної відповідальності особи і держави за дії або бездіяльність у сфері соціального захисту та громадського здоров'я. Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації у листі №65/0/502-25 від 15.10.2025 рекомендує: при проектуванні, розміщенні, будівництві, введенні в дію нових і реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів, удосконаленні існуючих і впровадженні нових технологічних процесів та устаткування, а також в процесі експлуатації цих об'єктів забезпечувати екологічну безпеку людей, раціональне використання природних ресурсів, додержання нормативів шкідливих впливів на навколишнє природне середовище. При цьому, повинні передбачатися вловлювання, утилізація, знешкодження шкідливих речовин або повна їх ліквідація, відновлення та видалення відходів, виконання інших вимог щодо охорони	2. Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу (2.2. Забезпечення надання якісних медичних послуг; 2.3. Створення умов для занять фізичною культурою та спортом, залучення мешканців громади до здорового способу життя) 3. Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді (3.2. Покращення екологічної ситуації на території громади; 3.3. Створення безпечного середовища в громаді)

	та спортивно - масової роботи в закладах освіти; співпраця з дитячими оздоровчими центрами, таборами відпочинку з питань оздоровлення дітей пільгової категорії	навколишнього природного середовища і здоров'я людей.	
--	---	---	--

8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ

8.1 Вихідні дані для виконання оцінки

Для виконання стратегічної екологічної оцінки документу державного планування "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Карпівської сільської ради на 2026 рік" використано наступні вихідні дані:

"Програма соціально-економічного та культурного розвитку Карпівської сільської ради на 2026 рік";

Інші Програми, Стратегії розвитку громади;

Статистичні дані екологічного стану Дніпропетровської області
[\[https://mepr.gov.ua/\]](https://mepr.gov.ua/);

Дані головного управління статистики Дніпропетровської області;

Вимоги діючих Державних будівельних норм та санітарних правил.

Відкриті джерела даних;

Вимоги діючих Державних будівельних норм та санітарних правил.

Відкриті джерела даних.

8.2 Використані інструменти та методи

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки використано такі методи:

Статистичний метод ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому. Сутність його полягає в отриманні і спеціалізованому обробленні прогнозних оцінок об'єкта через опитування висококваліфікованих фахівців (експертів) у певній сфері науки, техніки, виробництва.

Метод експертних оцінок, який використовується при відсутності про об'єкт прогнозування достовірних відомостей і, якщо об'єкт не підлягає математичному аналізу. Суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів.

Метод аналогій полягає в тому, що закономірності розвитку одного процесу з певними поправками можна перенести на інший процес, для якого потрібно зробити прогноз.

Метод екстраполяції полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє. Цей метод ефективний при короткостроковому прогнозуванні стосовно об'єкта, який тривалий час розвивався рівномірно без значних відхилень. Ґрунтується він на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку у прогнозованому періоді;

Метод моделювання полягає у побудові моделей, які розглядають з урахуванням імовірної або бажаної зміни прогнозованого явища на певний період,

користуючись прямими або опосередкованими даними про масштаби та напрями змін. При побудові прогнозних моделей необхідно виявити фактори, від яких суттєво залежить прогноз; з'ясувати їх співвідношення з прогнозованим явищем; розробити алгоритм і програми моделювання змін довкілля під дією певних факторів.

Для здійснення стратегічної екологічної оцінки використано вищевказані методи, зокрема здійснено: збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників; проведення аналізу слабких та сильних сторін проекту Програми з точки зору екологічної ситуації; проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей; проведення оцінки впливу Програми на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення; надано рекомендації із моніторингу фактичного впливу впровадження Програми на довкілля.

8.3 Планувальні альтернативи

Таблиця 8.1.

№	Альтернатива	Ключові складові альтернативи	Ключові переваги та недоліки	Обрана альтернатива та її обґрунтування
1	Нульова альтернатива	розглядається як базовий варіант розвитку громади, який не передбачає впровадження заходів ДДП. Прогнозні зміни стану довкілля, якщо ДДП не буде затверджено, розглянуто в розділі 2.	Переваги Не порушується існуюча соціально-економічна структура, що історично сформувалася на території Карпівської територіальної громади Недоліки Відсутність та незначна кількість оновлень та еко орієнтованих технологій, застарілі підходи щодо ведення господарства та не ефективність виробництв.	Рекомендується вибрати альтернативу 3 оскільки вона сприятиме зменшенню впливу на довкілля та здоров'я населення, зокрема сприятиме: - розвитку економічного і соціального потенціалу громади - стабілізації у соціальній, освітній, медичній та культурній сферах громади - впорядкуванню та благоустрою території громади і створення її привабливого іміджу (інвестиційного, зокрема) - запобіганню появі небезпечного і не цільового використання земельних ресурсів та надр; - збільшенню зелених насаджень різного призначення, кількості територій та об'єктів ПЗФ, охоронного статусу тощо. - підвищенню адаптаційних заходів до змін клімату - покращенню ситуації із станом і якістю водних об'єктів, ґрунтів та атмосферного повітря в цілому та ін.
2	Альтернатива, що розглядається в проекті ДДП	розглядається даний проект ДДП, в якому розглянуто можливий вплив на довкілля від реалізації ДДП в розділі 6 та ефективність його реалізації.	Переваги Заплановані еко орієнтовані заходи щодо зменшення негативних впливів на компоненти довкілля, заходи щодо адаптації регіону до кліматичних змін. Існуюча соціально-економічна структура Карпівської територіальної громади зазнає часткової зміни, що визначається як прогресивна та стала, Розширюються господарські можливості, Покращується соціальна, культурна, освітня та медична сфери, Покращиться транспортне забезпечення та стан дорожньої мережі. З'являється перспектива у переорієнтації в напрямку сталого розвитку та покращення якості життя населення Карпівської ТГ.	

			Недоліки Невизначеність у політико-адміністративній сфері та руйнівні впливи війни. Підвищення ймовірності виникнення ситуацій із локальними впливами на окремі компоненти довкілля і відповідно на стан здоров'я місцевих мешканців. Можливі впливи на довкілля від реалізації рішень ДДП розглянуті у відповідних розділах даного звіту. (зокрема, в розділі 3, 4, 6)	
3	Альтернатива, запропонована у звіті про СЕО	дещо подібна до альтернативи 2 за багатьма проектними рішеннями, але передбачає ряд пропозицій та рекомендованих заходів, які можуть бути враховані для провадження (подано як додаток в таблиці 8.2.) Пропоновані в межах третьої альтернативи заходи, спрямовані на покращення екологічної ситуації в громаді, але включення їх до складу ДДП мають також враховувати економічну спроможність громади.	Переваги посилення екологічної безпеки, курс на сталий розвиток громади, подолання або нівелювання впливів війни Пропоновані в межах третьої альтернативи заходи, спрямовані на покращення екологічної ситуації в громаді Недоліки Включення оптимізаційних заходів (табл.8.2.) до складу ДДП мають також враховувати економічну спроможність бізнес структур, виробництв та в цілому Карпівської територіальної громади	

Додаткова таблиця 8.2

Напрямок розвитку, заходи	Пропозиція
1. Розвиток економічної спроможності громади	- створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України); - заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством); - визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів; - прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду; - заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми; - дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»); - Розробити схему санітарного очищення території; - Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поведінки із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання. - Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо;

	• проведення рекультивації і реконструкції існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм санітарної безпеки; В межах заходів із розроблення містобудівної документації рекомендовано: • створити цифрову модель рельєфу громади. Актуалізувати карту ґрунтів. Визначити можливі напрями горизонтальної міграції забруднення від промислових та сільськогосподарських підприємств та налагодити регулярний моніторинг стану ґрунтів у місцях найбільш вірогідної концентрації специфічного для кожного із підприємств забруднення. Такі заходи дозволять чітко визначити причинно-наслідковий зв'язок у випадках понаднормового забруднення; • на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів актуалізувати території, із обмеженнями для орного землеробства (доцільно та рекомендовано виконати такі роботи під час проведення інвентаризації земель громади); • на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів визначити території із існуючою та потенційною водною та вітровою ерозіями. Забезпечити рекультивацію ґрунтів у місцях існуючої ерозії, в першу чергу в місцях, де внаслідок водної ерозії замулюються водні об'єкти; • усунення випадків викидання, складування та накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови; • дотримання норм у внесенні мінеральних добрив, щорічний моніторинг стану ґрунтів у місцях вірогідного накопичення забруднювачів, зумовлених басейновою структурою рельєфу території; • Розробити і затвердити проекти землеустрою із встановлення зон санітарної охорони джерел водопостачання, відповідно до ст. 93 Водного Кодексу України, постанови КМУ від 18.12.98 № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів», ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування» Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації у листі №65/0/502-25 від 15.10.2025 рекомендує: при проектуванні, розміщенні, будівництві, введенні в дію нових і реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів, удосконаленні існуючих і впровадженні нових технологічних процесів та устаткування, а також в процесі експлуатації цих об'єктів забезпечувати екологічну безпеку людей, раціональне використання природних ресурсів, додержання нормативів шкідливих впливів на навколишнє природне середовище. При цьому, повинні передбачатися вловлювання, утилізація, знешкодження шкідливих речовин або повна їх ліквідація, відновлення та видалення відходів, виконання інших вимог щодо охорони навколишнього природного середовища і здоров'я людей.
2. Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу	• впроваджувати заходи із адаптації змін клімату. В процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони; • впровадити систему моніторингу якості води, ґрунтів в громаді; • Провести інформаційну кампанію серед населення щодо зменшення негативних наслідків для здоров'я населення громади від різних видів поведінки людини та видів її діяльності • Залучення суспільства громади до реалізації і організації заходів спрямованих на формування взаємної відповідальності особи і держави за дії або бездіяльність у сфері соціального захисту та громадського здоров'я;
3. Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді	• оновлення транспортного забезпечення громади разом із розвитком легкого персонального транспорту, • орієнтація на будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем; • дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт; • проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття; • збільшувати площі зелених насаджень • рекомендується для підвищення рівня обізнаності населення та підвищення екологічної свідомості удосконалити систему інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювати громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у побуті, створити та або/впроваджувати шкільні та позашкільні освітні програми для молоді; • стимулювання суб'єктів господарювання до розвитку систем екологічного управління, яке забезпечує впорядкування контролю за комплектуючими, сировиною і матеріалами та продукцією, викидами та відходами, які виникають внаслідок окремих виробничих процесів;

	• проведення інформування населення щодо місцезнаходження цінних територій (ПЗФ, Смарагдової мережі та інших), а також дозволених режимів їх використання. Винесення в натурі меж територій ПЗФ; • Рекомендовано розробити схему локальної екомережі громади згідно указу Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації» • проведення просвітницької роботи, спрямованої на підвищення свідомості населення до енергоощадності, енергоефективності; • інформування про стан довкілля та популяризація екологічних цінностей, що сприятиме розвитку екологічного мислення, формуванню екологічної культури та активної позиції у збереженні довкілля, зокрема й якості атмосферного повітря; • Забезпечити усунення випадків викидання, складування та накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови; • Забезпечити контроль збору в населення та відповідної утилізації небезпечних відходів - батарейок, ртутних ламп, електронних компонентів, токсичних відходів будівництва; • на перспективу рекомендовано розробити програму оцінки екосистемних послуг оцінки громади, зокрема під час стратегічних екологічних оцінок цільових програм та оцінок впливу на довкілля планованої діяльності; • інформувати мешканців громади про екосистемні послуги наявних екосистем та вразливих біотопів; • створити "Білу книгу благоустрою громади", із описом біотопів громади, місцевих видів флори і фауни, особливостей поводження із такими видами. • Провести освітні кампанії щодо переваг та можливостей органічного землеробства, можливостей органічної сертифікації продукції згідно Директиви ЄС №834/2007. Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації у листі №65/0/502-25 від 15.10.2025 рекомендує: - при проєктуванні, розміщенні, будівництві, введенні в дію нових і реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів, удосконаленні існуючих і впровадженні нових технологічних процесів та устаткування, а також в процесі експлуатації цих об'єктів забезпечувати екологічну безпеку людей, раціональне використання природних ресурсів, додержання нормативів шкідливих впливів на навколишнє природне середовище. При цьому, повинні передбачатися вловлювання, утилізація, знешкодження шкідливих речовин або повна їх ліквідація, відновлення та видалення відходів, виконання інших вимог щодо охорони навколишнього природного середовища і здоров'я людей; - зважати на наявні території регіональної екомережі, Смарагдової мережі, ПЗФ при прийнятті рішення щодо впровадження заходів, передбачених Програмою; - здійснення заходів щодо відтворення об'єктів рослинного світу та їх збереження необхідно здійснювати в рамках, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2006 № 1045 "Про затвердження Порядку видалення зелених насаджень у населених пунктах" та наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105 "Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України". - інвентаризацію зелених насаджень та їх охорону необхідно проводити відповідно до наказу Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24.12.2001 № 226 "Про затвердження Інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України" та Закону України "Про рослинний світ". - забезпечити збереження поєднаних лісових смуг, з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 650 "Про затвердження Правил утримання та збереження поєднаних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення". З метою регламентації господарської діяльності в межах прибережних захисних смуг та водоохоронних зон рекомендуємо дотримуватись вимог, визначених Водним кодексом України та Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення безперешкодного доступу громадян до узбережжя водних об'єктів для водокористування".
--	---

8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту

Не враховано характеристики кожного окремого запроектованого об'єкта та

їх потенційний вплив на навколишнє середовище, оскільки такий детальний аналіз виконується на наступних етапах планування для кожного об'єкта окремо (процедура ОВД, тощо).

8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки

Серед факторів, що ускладнили проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні:

- Відсутність статистичних відомостей та інших характеристик для кожного окремого населеного пункту громади та просторової прив'язки статистичних даних та рішень Програми для можливості більш цілісної їх оцінки;
- Неповнота оцінки проблем довкілля та пріоритизації таких проблем, пов'язаних з недостатньою взаємодією суб'єктів, прямо та опосередковано пов'язаних із територією, на яку розробляється Програма.
- Відсутність мережі Державної системи моніторингу довкілля, відповідно до положення про державну систему моніторингу довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391., не дозволила провести всебічний аналіз документу державного планування з урахуванням змісту і рівня його деталізації. через відсутність локальних даних про стан довкілля Карпівської громади.

9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» встановлює необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля. З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає:

- зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання. Для Карпівської громади є доцільним створення системи моніторингу стану довкілля, згідно вимог постанови Кабінету міністрів України № 391 від 30 березня 1998 р. [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-98-%D0%BF#Text>]. Система моніторингу повинна включати заходи з контролю якості атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, ґрунтів та якості земельних ресурсів, біологічних ресурсів та здоров'я населення. Перелік заходів із моніторингу може встановлюватися і коригуватись відповідно до завдань Плану заходів. Отже, заходи передбачені для здійснення моніторингу повинні включати:

а) контроль за дотриманням допустимих рівнів і тривалості дії негативного явища при впровадженні рішення ДДП;

б) контроль інших можливих негативних впливів на довкілля.

Основними цілями зазначеного в цьому розділі моніторингу за станом довкілля є охорона здоров'я людей, сталий розвиток місцевої громади, збереження та відновлення біологічних ресурсів території, що в свою чергу дозволить забезпечити життєві потреби майбутніх поколінь мешканців Карпівської громади.

- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документу державного планування для

довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а також, кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Враховуючи характер наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, передбачається облік кількісних та якісних показників, що характеризують вплив на довкілля без акцентування на дотримання їх цільових значень (таблиця 9.1.). Проте, цільові значення показників мають відповідати санітарним нормам та правилам діючим в Україні та/або відповідати ЦСР і прийнятим для ЄС.

Таблиця 9.1.

Кількісні показники екологічного стану компонентів довкілля, що можуть бути включені у систему моніторингу при виконанні рішень ДДП

№	Екологічні показники індикації стану	Одиниці виміру
1	Використання водних ресурсів	
1.1	Загальний об'єм забору прісних вод у цілому, в т.ч.:	м3/рік
	об'єм забору прісних поверхневих вод	
	об'єм забору прісних підземних вод	
1.2	Використання прісних вод у цілому, в т.ч.:	м3/рік
	побутово-питні потреби	
	зрошення	
	сільськогосподарські потреби	
	інше	
1.3.	Якість води для питних потреб	
	за хімічними показниками	мг/дм3 або мкг/дм3 або Бк/дм3
	за бактеріологічними показниками	КУО/100см3 або БУО/дм3 або клітини, цисти, яйця в 50 дм3
1.3	Об'єм води, що використовується для задоволення господарсько-питних та інших потреб населення в цілому	м3/рік/на душу населення
2	Якість ґрунтів	
2.1	Якісний стан ґрунтів	
	вміст гумусу в орному шарі ґрунту вміст рухомих сполук фосфору (P ₂ O ₅) в орному шарі ґрунту вміст рухомих сполук калію (K ₂ O) в орному шарі ґрунту кислотність орного шару ґрунту засоленість ґрунтів	% мг/кг ґрунту мг/кг ґрунту
2.2	Забруднення важкими металами	мг/кг
2.3.	Бактеріологічне забруднення	клітини, цисти, яйця/кг; титр/Coli; Титр/Perfringens або санітарне число
2.4.	Радіаційне забруднення	кБк/м2
2.5.	Органогенне забруднення (пестициди, гербіциди та ін.)	мг/кг
3	Забруднені стічні води	
3.1	Скидання зворотних вод, усього, в т.ч.:	м3/рік
	у поверхневі водні об'єкти	
	у підземні горизонти	
	у накопичувачі	
3.2	Скидання зворотних вод у поверхневі водні об'єкти, усього, з них:	м3/рік
	нормативно очищених	
	нормативно чистих без очищення	
	забруднених	
3.3	Скидання забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти в цілому, в т.ч.:	% від загального об'єму скинутих стічних вод
	забруднених зворотних вод без очищення	
	недостатньо очищених зворотних вод	
4	Земельні ресурси	

4.1	Частка озелених територій	% від загальної території
4.2	Частка забудованої території	% від загальної території
4.3	Частка не забудованої території	% від загальної території
5	Атмосферне повітря	
5.1.	Загальні витрати твердого палива. усього в т.ч.:	
	дрова	тис. т/рік
	інше	тис. т/рік
5.2.	Загальне споживання електроенергії	кВт/рік
5.3.	Загальний об'єм споживання газу	м3/рік
5.4.	Забруднення	
	Вміст в атмосферному повітрі: NO ₂ , CO, NH ₃ , CH ₂ O, PM (пил) 2.5, PM 10 формальдегідів	мг/м3 мкг/м3 мг/м3
6	Поводження з відходами	
6.1	Утворилося, всього за рік ТПВ Від домогосподарств Від виробничої сфери Від сфери послуг	т/рік т/рік т/рік т/рік
7	Забруднення ґрунтового покриву	
7.1.	Забруднення важкими металами (вздовж транспортних артерій та місць скупчення автомобільного транспорту)	мг/кг
7.2.	Забруднення основними органічними та хімічними сполуками ґрунтів с/г використання	мг/кг

Вибір екологічних показників здійснення моніторингу.

Екологічні показники є основним інструментом для проведення оцінки стану навколишнього середовища в країнах Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії. Вибрані належним чином показники, що базуються на достатніх часових рядах даних (часові тренди), можуть не тільки відображати основні тенденції, але й сприяти аналізу причин та наслідків екологічної обстановки, що склалася. Також дозволяють спостерігати за ходом здійснення та ефективністю екологічної політики в країнах.

В залежності від ролі показника в оцінці конкретного питання показники класифікуються за схемою Європейської агенції з навколишнього середовища PC-T-C-B-P (DPSIR): Рушійні сили – Тиск – Стан – Вплив – Реагування.

PC – Рушійні сили (Driving force) – соціально-економічні фактори та види діяльності, що посилюють або зменшують навантаження на довкілля.

T – Тиск (Pressure) – пряме антропогенне навантаження на довкілля, що здійснюється через викиди та скиди забруднюючих речовин, використання природних ресурсів.

C – Стан (State) – відносяться до поточного стану та тенденцій змін навколишнього середовища, що включають також параметри якості основних складових довкілля.

B – Вплив (Impact) – наслідки зміни довкілля для здоров'я населення, наслідки для природи та біорізноманіття.

P – Реагування (Response) – конкретні дії, що спрямовані на вирішення екологічних проблем.

Згідно системи аналізу за цієї схемою, соціальний і економічний розвиток збільшує тиск на довкілля і, як наслідок, спричиняє зміни довкілля - наприклад, створення адекватних умов для здоров'я, доступності ресурсів і біорізноманіття. Нарешті, це призводить до протистояння людського здоров'я, екосистем і матеріалів, які можуть спричинити негативну соціальну реакцію, що підтримується рушійними силами через тиск на довкілля або фактори впливу безпосередньо, через адаптацію або запобіжні дії.

Індикатори моніторингу.

В цьому Звіті було проаналізовано рушійні сили, їх тиск на середовище та вплив, а також запропоновано варіанти реагування. За результатами було відібрано індикатори моніторингу наслідків виконання Програми, відповідно до вимог Постанови № 1272 "Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення", Закону України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року" та індикатори виконання Цілей сталого розвитку для України, які корелюють із завданнями Програми. Індикатори моніторингу наслідків виконання ДДП наведено в таблиці нижче.

Для громади доцільно проводити моніторинг ефективності реалізації заходів Програми на основі визначених показників (індикаторів) раз на рік, а також на початку введення в дію (затвердження) Програми та через рік після завершення її дії.

У таблиці 9.2. наведено завдання, за якими **має проводитись моніторинг**, відповідно до поданих індикаторів.

Таблиця 9.2.

Рушійні сили: стратегічні цілі / оперативні цілі ДДП	Компоненти довкілля, та здоров'я населення які зазнають впливу							
	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Природоохоронні території	Біорізноманіття	Генерація відходів	Здоров'я мешканців громади
1. Розвиток економічної спроможності громади								
1.2. Аграрний сектор та землекористування		I-2		I-10, I-14				
1.3. Розвиток співробітництва та ефективне управління публічними інвестиціями	I-1	I-2	I-7, I-8		I-12, I-23	I-11		
2. Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу								
2.1. Підвищення якості надання освітніх послуг								I-16
2.2. Забезпечення надання якісних медичних послуг								I-16
2.3. Створення умов для занять фізичною культурою та спортом, залучення мешканців громади до здорового способу життя								I-16

2.9. Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території громади (Забезпечення розвитку інфраструктури та благоустрою території)			I-6					I-16
2.10. Транспорт та транспортна інфраструктура	I-3							
3. Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді								
3.1. Забезпечення енергетичної безпеки громади	I-4	I-2						
3.2. Покращення екологічної ситуації на території громади					I-12, I-23	I-11	I-13, I-29	

Номер	Індикатор	Визначення (кількісні та якісні показники)	Джерело (метод визначення)	Критерій досягнення цілей документу (цільові значення)
I-0	Глобальний індикатор ЦСР 7.1.1. Доступна та чиста енергія Виробництво електроенергії, млрд. кВт·год	Кількість, млрд. кВт·год	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-1	Якість повітря загалом	Показники згідно Постанови № 827 від 14 серпня 2019 р.	Автоматичні станції моніторингу та/або аналіз проб повітря, що здійснюють регіональні офіси гідрометеорологічної служби	відповідно до показників постанови
I-2	Обсяг викидів парникових газів	Відповідно Закону України "Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів"	Статистична звітність згідно зазначеного Закону	Відповідно до поточних значень цілей НВВ.

I-3	Глобальний індикатор ЦСР 11.6.2 - усереднений річний рівень пилу в атмосферному повітрі населених пунктів громади	Показники РМ25, РМ10	Автоматичні станції моніторингу а/або аналіз проб повітря, що здійснюють регіональні офіси гідрометеорологічної служби	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
I-4	Індикатор ЦСР 11.5.1 - Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-5	індикатор ЦСР 6.3.2 - частка безпечно очищених стічних вод	Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
I-6	Аналіз проб, взятих з централізованої мережі та криниць громадського користування	Показники згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10	Щорічний аналіз проб води із джерел питного водопостачання	не гірше, ніж встановлено ДСанПіН 2.2.4-171-10
I-7	Якість поверхневих вод	Показники Нормативів_ЕБВО_від_30.07.12	Щорічний аналіз проб води із відповідних поверхневих водних об'єктів	Відповідно до нормативів
I-8	індикатор ЦСР 6.3.1. Обсяги скидів забруднених стічних вод	Обсяги скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти, млн. куб. м	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
I-9	Кількість порушень режиму прибережності - захисних смуг	Кількість порушень режиму прибережності - захисних смуг	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-10	Частка земель під оранкою	Площа фактично розораних земель, км2	дані дистанційного зондування землі (космознімки Sentinel 2) та/або відомості відповідних підрозділів громади інформація про площу території громади	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-11	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - пропорція озеленених територій	площа фактичних озеленених територій поділена на площу території громади. Площа фактично озеленених територій визначається за індексом NDVI - густа багаторічна рослинність, або за даними ведення обліку зелених насаджень	дані дистанційного зондування землі (космознімки Sentinel 2) та/або відомості відповідних підрозділів громади інформація про площу території громади	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-12	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - Пропорція територій ПЗФ (природоохоронних територій)	площа фактичних територій ПЗФ (природоохоронних територій) поділена на площу території громади.	Дані земельного кадастру	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-13	Загальний обсяг утворення ТПВ.	Обсяг утворення твердих побутових відходів, класифікованих згідно Державного класифікатора відходів ДК 005-96	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж в попередньому звітному періоді
I-14	Загальний обсяг використаних добрив	Кількість, кг або т	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-15	Обсяг утворення небезпечних відходів	Обсяг утворення небезпечних відходів 1-3 класу небезпеки	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж в попередньому звітному періоді
I-16	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: Тимчасова непрацездатність	Число випадків тимчасової непрацездатності (ТН) на 100 працюючих	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому/регіональному рівні

I-17	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: Тимчасова непрацездатність	Число календарних днів ТН на 100 працюючих	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому/регіональному рівні
I-18	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: Тимчасова непрацездатність	Середня тривалість одного випадку ТН	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому/регіональному рівні
I-23	Кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду та їх частка у загальній площі території	Кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду та їх частка у загальній площі території	За даними відповідного підрозділу Карпівської громади, уповноваженого зберігати інформацію про інвентаризовані землі громади.	Не менше, ніж в минулому звітному періоді
I-24	Здійснення стратегічної екологічної оцінки під час розробки проектів містобудівної документації	Відсоток містобудівної документації,	За даними відповідного підрозділу Карпівської громади, уповноваженого проводити зберігати інформацію про процедури СЕО ДДП.	100% за звітний період
I-25	Індикатор ЦСР № 3.9.1 - міцне здоров'я та благополуччя	Частка витрат населення у загальних видатках на охорону здоров'я, %	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-26	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: - кількість зовнішніх причин погіршення стану здоров'я	Кількість зовнішніх причин погіршення стану здоров'я	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому рівні
I-27	Мед-статистичний показник, що характеризує захворюваність населення: - зовнішні фактори впливу на стан здоров'я	фактори, що впливають на стан здоров'я населення, і звернення до установ охорони здоров'я	Державна служба статистики України (Держстат), місцеві управління статистики. Медична статистика	Відповідно до значень індикатору на місцевому рівні
I-29	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ, одиниць	Дані відповідних підрозділів громади	Не більше ніж за попередній звітний період
I-30	Індикатор ЦСР № 3.9.1 - міцне здоров'я та благополуччя: здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я	частка витрат населення у загальних видатках на охорону здоров'я, %	Державна служба статистики України (Держстат)	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-31	чисельність постійного населення (на кінець року)	осіб	Державна служба статистики України (Держстат)/(Медстат)	Відповідно до значень індикатору
I-32	природний приріст, скорочення населення	осіб на 1000 наявного населення	Державна служба статистики України (Держстат)/(Медстат)	Відповідно до значень індикатору
I-33	забезпеченість населення лікарями всіх спеціальностей (на 10 тис. наявного населення)	осіб лікарів	Державна служба статистики України (Держстат)/(Медстат)	Відповідно до значень індикатору

- методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати. Методи визначення та отримання значень показників, запропонованих або таких, що висвітлюють стан компонентів довкілля від впровадження рішень ДДП, при здійсненні заходів моніторингу повинні відповідати чинним методикам екологічних, медико-санітарних та санітарно-гігієнічних спостережень та оцінок і має здійснюватися шляхом фіксації показників наявних лічильних приладів або взяття проб і проведення лабораторних досліджень тощо. Отримання актуальних даних від відповідних служб та уповноважених осіб ініціюється Замовником. Керівників, або відповідальних осіб (від підприємств, установ, органу врядування тощо) передбачається зобов'язати повідомляти, за вимогою Замовника, з моменту введення в дію рішення значення показників в письмовому вигляді у формі довідки. В подальшому здійснюється аналіз отриманої екологічної статистики із виявленням тенденцій щодо динаміки стану компонентів довкілля, стану здоров'я населення з моменту провадження рішень ДДП.

- засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, непередбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку. Засоби та способи індикації стану компонентів довкілля обираються такими які відповідають встановленим нормативно-законодавчою базою методикам екологічних спостережень та оцінок стану довкілля. Враховуючи характер наслідків виконання окремих рішень документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, здійснення планових спеціальних технічних (інструментальних, лабораторних) заходів моніторингу залишається у компетенціях Замовника, а також, передбачається перевірка відповідними органами у разі надходження скарг та/або екстрених (аварійних ситуацій).

- періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями. Відповідальним за здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення є Замовник. Згідно ЗУ "Про стратегічну екологічну оцінку" ст.17 замовник СЕО у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Реалізація рішень Стратегії не несе транскордонних наслідків для довкілля.

11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою ДДП "Програма

соціально-економічного та культурного розвитку Карпівської сільської ради на 2026 рік", тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для оптимізації Програми з точки зору впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

З метою визначення потенційного негативного впливу планової діяльності на стан довкілля, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, було проаналізовано зміст Програми (р.1 та р.2).

Документ державного планування охоплює основні напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки та благоустрою, захисту території від небезпечних природних і техногенних процесів, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, традиційного характеру середовища історичних населених пунктів.

Зміст та основні цілі даного документу відповідають, зокрема, низці галузевих програм, що діють в межах території громади, а також корелюється із стратегічним баченням розвитку області, оскільки враховує основні положення Стратегії Дніпропетровської області на період до 2027 року, а також забезпечує організацію виконання Плану заходів з реалізації цієї Стратегії.

Існуючі екологічні проблеми території громади, адміністративної області тощо можна визначити як проблеми природного та антропогенного характеру. Проте, більшість екологічних негараздів прямо чи опосередковано зумовлено діяльністю людини та пов'язані із некерованим і нераціональним природокористуванням.

Аналіз екологічної ситуації в межах території планування вказує на те, що існує ряд екологічних ризиків які мають комплексний вплив як на складові навколишнього середовища, так і на стан здоров'я населення.

Забруднення повітря відбувається за рахунок викидів від пересувних джерел: автомобільний транспорт та внаслідок воєнних подій. Дані ризики є основними серед потенційних впливів на стан здоров'я населення і вони можуть бути критично небезпечними та не контрольованими. Також варто зазначити впливи фізичних факторів на екологію середовища існування людини, зокрема, акустичне, вібраційне забруднення від дії пересувних джерел, проте такого роду забруднення є помірним.

Основними екологічними проблемами даної території в питаннях існуючого стану поверхневих і підземних вод, охорони і раціонального використання водних ресурсів є низька якість питної води в приватних шахтних криницях, що зумовлена забрудненістю та недостатньою захищеністю водоносних горизонтів, відсутністю та/або незадовільним станом мереж каналізації та водопостачання, зношеністю технологічного та енергетичного обладнання на очисних спорудах та забруднення поверхневих вод внаслідок відсутності каналізаційних очисних споруд та відсутності системи очищення дощових стоків, а також недотримання обмеженого режиму землекористування в водоохоронних зонах та прибережних захисних смугах.

Ризики в сфері землекористування пов'язані із виведенням земель с/г призначення під забудову (житлову, промислову та комунальну), деградацією земель внаслідок нераціонального природокористування. Значущим ризиком в

сфері екології Дніпропетровської області є ймовірність механічного забруднення земель через накопичення ТПВ, зокрема, існує тенденція до збільшення обсягу крупногабаритних відходів, значну частину яких складатиме відпрацьована побутова техніка, будівельних відходів та сміття тощо. Проблема існує внаслідок недосконалості системи збирання, знешкодження, утилізації сміття - відсутність достатньої кількості сміттєпереробних підприємств, сміттєзвалищ та відстійників із сучасними технологіями утилізації сміття та відходів та інше.

До ризиків втрати біорізноманіття та ландшафтного різноманіття в громаді віднесемо не завжди ефективне виконання природоохоронних заходів, в тому числі в питаннях визначення особливо цінних ділянок, які є перспективними для заповідання з подальшим наданням їм статусу природно-заповідного фонду, а також скорочення площ з природним рослинним покривом внаслідок переведення таких земель в інші категорії, що дозволяє їх не раціональну експлуатацію, збільшення площ із порушеними ділянками із знищеним рослинним покривом, стихійних сміттєзвалищ, не відповідність технологій будівництва та експлуатації дорожньо-транспортної мережі та інфраструктури, не досконала та місцями повністю відсутня рекреаційна інфраструктура та заплановані місця для коротко- та довготривалого відпочинку, не контрольованість діяльності та потужності потоків рекреантів призводить до надмірного навантаження на ландшафти і як наслідок повна /часткова їх дигресія та втрата тощо.

До ризиків впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування можна віднести: якість атмосферного повітря на ділянках впливу автотранспорту; недостатнє забезпечення об'єктами обслуговування, а саме фізкультурно-оздоровчого, рекреаційного та туристичного спрямування.

Проект ДДП розроблено з урахуванням зобов'язань України у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, з них відзначимо, насамперед, Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», низку міжнародних природоохоронних конвенцій, ратифікованих Україною, стратегії, плани і програми розвитку. Загалом, усі заходи документу державного планування не суперечать зобов'язанням України у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення.

Для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання проекту ДДП, враховуючи результати досліджень поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностні зміни цього стану, в тому числі на територіях, які ймовірно зазнають впливу, екологічних проблем, ризики впливу на здоров'я населення, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом, наслідків для довкілля і для здоров'я населення, пропонується комплекс природоохоронних заходів, дія котрих спрямована, зокрема, на такі компоненти довкілля та/ або сфери виникнення (зокрема ймовірних) негативних наслідків: клімат та атмосферне повітря, поверхневі і підземні води, ґрунти, флора, фауна, біорізноманіття, ландшафтна та культурна спадщина, природно-заповідний фонд, умови для рекреації і туризму, поводження з відходами, здоров'я населення.

Розроблення СЕО спиралося на ряд методичних підходів – аналіз територій, прогнозування, методи аналогій, експертних висновків, картографічні та геоінформаційні методи тощо. Основою аналізу території, комплексного врахування особливостей природних умов, сучасного екологічного стану та планувальних рішень виступали геоінформаційні технології. Геоінформаційні методи застосовані для спряженого і комплексного аналізу різнопланових геопросторових даних.

За підсумками СЕО були запропоновані узагальнені заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища, зокрема під час виконання положень Програми. Також було конкретизовано і доповнено заходи із моніторингу наслідків виконання Програми, серед яких в першу чергу зменшення негативного впливу на природоохоронні території та вирішення питання щодо поводження з відходами.

Карпівській громаді, з огляду на існуючі загрози сьогодення, на найближчу перспективу рекомендовано посилити створений перелік заходів і знайти можливість забезпечити реалізацію наступних заходів в межах стратегічних та операційних напрямків ДДП:

1. Розвиток економічної спроможності громади

- створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України);
- заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством);
- визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів;
- прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду;
- заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми;
- дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»);
- Розробити схему санітарного очищення території;
- Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання.
- Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо;
- проведення рекультивації і реконструкції існуючих сміттєзвалищ, що вичерпали свій ресурс або експлуатуються з грубими порушеннями норм санітарної безпеки;

В межах заходів із розроблення містобудівної документації рекомендовано:

- створити цифрову модель рельєфу громади. Актуалізувати карту ґрунтів. Визначити можливі напрями горизонтальної міграції забруднення від промислових

та сільськогосподарських підприємств та налагодити регулярний моніторинг стану ґрунтів у місцях найбільш вірогідної концентрації специфічного для кожного із підприємств забруднення. Такі заходи дозволять чітко визначити причинно-наслідковий зв'язок у випадках понаднормового забруднення;

- на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів актуалізувати території, із обмеженнями для орного землеробства (доцільно та рекомендовано виконати такі роботи під час проведення інвентаризації земель громади);

- на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів визначити території із існуючою та потенційною водною та вітровою ерозіями. Забезпечити рекультивацію ґрунтів у місцях існуючої ерозії, в першу чергу в місцях, де внаслідок водної ерозії замулюються водні об'єкти;

- усунення випадків викидання, складування та накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови;

- дотримання норм у внесенні мінеральних добрив, щорічний моніторинг стану ґрунтів у місцях вірогідного накопичення забруднювачів, зумовлених басейновою структурою рельєфу території;

- Розробити і затвердити проекти землеустрою із встановлення зон санітарної охорони джерел водопостачання, відповідно до ст. 93 Водного Кодексу України, постанови КМУ від 18.12.98 № 2024 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів», ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування».

Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації у листі №65/0/502-25 від 15.10.2025 рекомендує: при проектуванні, розміщенні, будівництві, введенні в дію нових і реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів, удосконаленні існуючих і впровадженні нових технологічних процесів та устаткування, а також в процесі експлуатації цих об'єктів забезпечувати екологічну безпеку людей, раціональне використання природних ресурсів, дотримання нормативів шкідливих впливів на навколишнє природне середовище. При цьому, повинні передбачатися вловлювання, утилізація, знешкодження шкідливих речовин або повна їх ліквідація, відновлення та видалення відходів, виконання інших вимог щодо охорони навколишнього природного середовища і здоров'я людей.

2. Підвищення якості публічних послуг задля збереження та розвитку людського капіталу

- впроваджувати заходи із адаптації змінам клімату. В процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони;

- впровадити систему моніторингу якості води, ґрунтів в громаді;

- Провести інформаційну кампанію серед населення щодо зменшення негативних наслідків для здоров'я населення громади від різних видів поведінки людини та видів її діяльності

Залучення суспільства громади до реалізації і організації заходів спрямованих на формування взаємної відповідальності особи і держави за дії або бездіяльність у сфері соціального захисту та громадського здоров'я.

3. Створення енергетичної, цивільної та екологічної безпеки в громаді

- оновлення транспортного забезпечення громади разом із розвитком легкого персонального транспорту,

- орієнтація на будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем;
- дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт;
- проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття;
- збільшувати площі зелених насаджень
- рекомендується для підвищення рівня обізнаності населення та підвищення екологічної свідомості удосконалити систему інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювати громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у побуті, створити та або/впроваджувати шкільні та позашкільні освітні програми для молоді;
- стимулювання суб'єктів господарювання до розвитку систем екологічного управління, яке забезпечує впорядкування контролю за комплектуючими, сировиною і матеріалами та продукцією, викидами та відходами, які виникають внаслідок окремих виробничих процесів;
- проведення інформування населення щодо місцезорештування цінних територій (ПЗФ, Смарагдової мережі та інших), а також дозволених режимів їх використання. Винесення в натурі меж територій ПЗФ;
- Рекомендовано розробити схему локальної екомережі громади згідно указу Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації»
- проведення просвітницької роботи, спрямованої на підвищення свідомості населення до енергоощадності, енергоефективності;
- інформування про стан довкілля та популяризація екологічних цінностей, що сприятиме розвитку екологічного мислення, формуванню екологічної культури та активної позиції у збереженні довкілля, зокрема й якості атмосферного повітря;
- Забезпечити усунення випадків викидання, складування та накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови;
- Забезпечити контроль збору в населення та відповідної утилізації небезпечних відходів - батарейок, ртутних ламп, електронних компонентів, токсичних відходів будівництва;
- на перспективу рекомендовано розробити програму оцінки екосистемних послуг оцінки громади, зокрема під час стратегічних екологічних оцінок цільових програм та оцінок впливу на довкілля планованої діяльності;
- інформувати мешканців громади про екосистемні послуги наявних екосистем та вразливих біотопів;
- створити "Білу книгу благоустрою громади", із описом біотопів громади, місцевих видів флори і фауни, особливостей поводження із такими видами.
- Провести освітні кампанії щодо переваг та можливостей органічного землеробства, можливостей органічної сертифікації продукції згідно Директиви ЄС №834/2007.

Департамент екології та природних ресурсів Дніпропетровської обласної державної адміністрації у листі №65/0/502-25 від 15.10.2025 рекомендує:

- при проєктуванні, розміщенні, будівництві, введенні в дію нових і реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів, удосконаленні існуючих і впровадженні нових технологічних процесів та устаткування, а також в

процесі експлуатації цих об'єктів забезпечувати екологічну безпеку людей, раціональне використання природних ресурсів, додержання нормативів шкідливих впливів на навколишнє природне середовище. При цьому, повинні передбачатися вловлювання, утилізація, знешкодження шкідливих речовин або повна їх ліквідація, відновлення та видалення відходів, виконання інших вимог щодо охорони навколишнього природного середовища і здоров'я людей;

- зважати на наявні території регіональної екомережі, Смарагдової мережі, ПЗФ при прийнятті рішення щодо впровадження заходів, передбачених Програмою;

- здійснення заходів щодо відтворення об'єктів рослинного світу та їх збереження необхідно здійснювати в рамках, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2006 № 1045 "Про затвердження Порядку видалення зелених насаджень у населених пунктах" та наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105 "Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України".

- інвентаризацію зелених насаджень та їх охорону необхідно проводити відповідно до наказу Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24.12.2001 № 226 "Про затвердження Інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України" та Закону України "Про рослинний світ".

- забезпечити збереження полезахисних лісосмуг, з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 650 "Про затвердження Правил утримання та збереження полезахисних лісових смуг, розташованих на землях сільськогосподарського призначення". З метою регламентації господарської діяльності в межах прибережних захисних смуг та водоохоронних зон рекомендуємо дотримуватись вимог, визначених Водним кодексом України та Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення безперешкодного доступу громадян до узбережжя водних об'єктів для водокористування".